

صبح جمعه
۹۷/۹/۱۶

سال یازدهم انسانی

۱۶ آذرماه ۹۷

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخ گویی: ۱۶۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۸۰

نام درس	تعداد سؤال	شماره‌ی سؤال	شماره‌ی صفحه	زمان پاسخ گویی
فارسی و نگارش (۲)	۲۰	۱-۲۰	۴-۵	۲۰ دقیقه
عربی زبان قرآن (۲)	۲۰	۲۱-۴۰	۶-۸	۲۰ دقیقه
دین و زندگی (۲)	۱۰	۴۱-۵۰	۹	۱۵ دقیقه
دین و زندگی (۲) (شاهد «گواهی»)	۱۰	۵۱-۶۰	۱۰	
زبان انگلیسی (۲)	۱۰	۶۱-۷۰	۱۱	۱۵ دقیقه
زبان انگلیسی (۲) (شاهد «گواهی»)	۱۰	۷۱-۸۰	۱۲	
ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۸۱-۹۰	۱۳-۱۴	۲۰ دقیقه
ریاضی و آمار (۲) (شاهد «گواهی»)	۱۰	۹۱-۱۰۰	۱۵-۱۶	
علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۷-۱۸	۱۵ دقیقه
علوم و فنون ادبی (۲) (شاهد «گواهی»)	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۱۹	
تاریخ (۲)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۲۰-۲۱	۱۰ دقیقه
جغرافیا (۲)	۱۰	۱۳۱-۱۴۰	۲۲-۲۳	۱۰ دقیقه
جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۱۴۱-۱۵۰	۲۴-۲۵	۱۰ دقیقه
فلسفه	۱۰	۱۵۱-۱۶۰	۲۶	۱۰ دقیقه
روان‌شناسی	۲۰	۱۶۱-۱۸۰	۲۷-۳۰	۲۰ دقیقه
نظرخواهی حوزه	۶	۲۹۳-۲۹۸	۳۱	-

برای دیدن تحلیل آزمون امروز و آگاهی یافتن از
ویژگی‌ها و نکات آموزشی آزمون بعدی همین امروز به
سایت www.konkur.in مراجعه نمایید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان:

نام طراحان	نام درس
محسن اصغری، احسان برزگر، حسین پرهیزگار، رضا جان‌نثار کهنه‌شهری، ابراهیم رضایی‌مقدم، مریم شمیرانی، کاظم کاظمی، سعید گنج‌بخش‌زمانی، الهام محمدی، سیدمحمدعلی مرتضوی، حسن وسکری	فارسی و نگارش (۲)
علی‌اکبر ایمان‌پرور، درویشعلی ابراهیمی، مریم آقایی، حسام حاج‌مؤمن، سعید جعفری، مجید همایی، رضا معصومی	عربی زبان قرآن (۲)
محمد آقاصالح، محمد رضایی‌نقا، فردین سماقی، مرتضی محسنی کبیر، محمد مقدم	دین و زندگی (۲)
شهاب اناری، میرحسین زاهدی، عبدالرشید شفیعی، علی شکوهی، رضا کیاسالار، جواد مؤمنی	زبان انگلیسی (۲)
فرداد روشنی، حمید زرین‌کفش، امیرزراندوز، شاهد گواه	ریاضی و آمار (۲)
محسن اصغری، میترا پاکزاد، سعید جعفری، شبنم رضائی، مهناز شریفی، عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، مجتبی مهنائی، اعظم نوری‌نیا، شاهد گواه	علوم و فنون ادبی (۲)
هژبر رحیمی، منصوره حاجی‌زاده، مهدی کاردان، حبیبه محبی، الهام میرزایی، بهروز یحیی	تاریخ (۲)
هژبر رحیمی، مهدی کاردان، محمدابراهیم علی‌نژاد، حبیبه محبی، بهروز یحیی	چغرافیا (۲)
سوفیا فرخی، محمدابراهیم علی‌نژاد، الهام میرزائی، حامد مغربی سینکی، الهام میرزائی، بهروز یحیی	جامعه‌شناسی (۲)
دینیز پایداری، هژبر رحیمی، فرحناز خان‌محمدی، عاطفه‌ربابه صالحی، فاطمه شهمیری	گلسنه
هژبر رحیمی، سوفیا فرخی، محمدابراهیم علی‌نژاد، حامد مغربی سینکی، الهام میرزائی	روانشناسی

گزینشگران و ویراستاران:

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار استاد	ویراستار دانشجویی
فارسی و نگارش (۲)	الهام محمدی	الهام محمدی	مریم شمیرانی، مرتضی منشاری	
عربی زبان قرآن (۲)	مریم آقایی	مریم آقایی	درویشعلی ابراهیمی، حسام حاج‌مؤمن	ماتده شاهمرادی
دین و زندگی (۲)	محمد آقاصالح	محمد آقاصالح	سکینه گلشنی	
زبان انگلیسی (۲)	جواد مؤمنی	جواد مؤمنی	عبدالرشید شفیعی	
ریاضی و آمار (۲)	حمید زرین‌کفش	حمید زرین‌کفش	محمد بحیرایی، سهیل حسن‌خان‌پور	
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری‌نیا	اعظم نوری‌نیا	مرتضی منشاری، الهام محمدی	
تاریخ (۲)	حبیبه محبی	حبیبه محبی	بهروز یحیی	ماتده شاهمرادی معصومه حسینی‌صفا
چغرافیا (۲)	حبیبه محبی	حبیبه محبی	بهروز یحیی	
جامعه‌شناسی (۲)	هژبر رحیمی	هژبر رحیمی		
گلسنه	دینیز پایداری	دینیز پایداری	عاطفه‌ربابه صالحی، فرحناز خان‌محمدی	معصومه حسینی‌صفا
روانشناسی	هژبر رحیمی	هژبر رحیمی		

Konkur.in

گروه فنی و تولید

مدیر گروه: لیلا فیروزی (اختصاصی)

مسئول دفترچه: حبیبه محبی (اختصاصی)

حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: مهشید ابوالحسنی

مدیر واحد مستندسازی و مطابقت با مصوبات: مریم صالحی

مسئول دفترچه‌ی مستندسازی: زهره قموشی

نظارت چاپ: سوران نعیمی

فارسی و نگارش [۳]

فارسی (۲)

• ستایش: لطف خدا • ادبیات تعلیمی

• ادبیات سفر و زندگی • ادبیات غنایی

(پرده‌دهی عشق)

صفحه‌ی ۵۸۳

نگارش (۲)

• ستایش • امرای نوشته: سامتار و مکتوا

• گسترش مکتوا (۱) زمان و مکان

صفحه‌ی ۵۱۳

وَمَت پيشنهادی: ۲۰ رصیقه

۱- در همه‌گزینه‌ها به‌جز گزینه ... معنای همه‌واژگان صحیح آمده است.

(۱) منسک: جای عبادت حاجی، (علت: بیماری)، (غریب: بانگ)

(۲) فراغ: آسوده، (صلت: بخشش)، (نماز پیشین: نماز صبح)

(۳) کران: کنار، (محبوب: مستور)، (زر پاره: قراضه زر)

(۴) مرثیه: مرده‌ستایی، (ادبار: پشت کردن)، (مقرون: پیوسته)

۲- معنای صحیح واژگان «موسم، بیرق، تمکن، پالیز» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) زمان، درفش، ثروتمند، پاییز

(۲) هنگام، رایت، ثروت، کشتزار

(۳) فصل، درفش، مکان یافتن، گلزار

(۴) هنگام، پرچم، امکان یافتن، بهشت

۳- در کدام گزینه غلط‌املایی به کار رفته است؟

(۱) اگر به تحفه جانان هزار جان آری / محقر است نشاید که بر زبان آری

(۲) پس آن‌گهش ز کرم این‌قدر به لطف بپرس / که گر وظیفه تقاضا کنم روا باشد

(۳) ای صاحب متاع صباحت تَلطّفی / کاورده عاجزی به درت احتیاج خویش

(۴) کی افسون خواند در گوشت که ابرو پُر گره داری / نگفتم با کسی منشین که باشد از طرب آری

۴- در متن زیر املای کدام واژه نادرست آمده است؟

«مولانا چشمانی سخت جذّاب داشت و ستوده‌اهل حقیقت بود. خود را به صلح‌طلبی و خیر مطلق کشانیده و اهل سازش بود. همین

حالت یگانگی با حقیقت، او را بردباری عزیز بخشید، طوری که طعن دشمنان را جواب تلخ نمی‌داد.»

(۱) ستوده (۲) جذّاب (۳) عزیز (۴) طعن

۵- معنای فعل «مگیر» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) سلسله از گردن ما برمگیر / که جنون تو خوش است ای بی‌نیاز

(۲) به حرص از شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا

(۳) هرچند ما بدیم تو ما را بدان مگیر / شاهانه ماجرای گناه گدا بگو

(۴) بزرگا گر خطایی کرده آمد / مگیر از من اگر باشد بزرگ آن

۶- یکی از واژه‌های هم‌خانواده در کدام گزینه درست نیست؟

(۱) مستقر، قرار، مقرر (۲) متمکن، امکان، مکتن (۳) مفتاح، مفاتیح، فتوح (۴) نقل، انتقال، منقول

۷- در کدام گزینه فعلی از نوع فعل پایانی عبارت «امیر گفت: پیغامی است سوی بونصر در بابی تا داده آید.» به کار نرفته است؟

(۱) چنینم نوشته بُد اختر به سر / که من کشته‌گردم به دست پدر (۲) بزرگا گر خطایی کرده آمد / مگیر از من اگر باشد بزرگ آن

(۳) بسی یاد نام نکو رانده شد / بسی دفتر باستان خوانده شد (۴) فرق شاهی و بندگی برخاست / چون قضای نبشته آمد پیش

۸- همه‌گزینه‌ها به‌جز بیت ... به شیوه‌عادی سروده شده است.

(۱) سرود عشق ز مرغان بوستان بشنو / جمال یار ز گل‌برگ سبز تابان شد

(۲) ندا به ساقی سرمست گل‌گذار رسید / که طرف دشت چو رخسار سُرخ مستان شد

(۳) به غنچه‌گوی که از روی خویش پرده فکن / که مرغ دل ز فراق رخت پریشان شد

(۴) به خار پای من تا دیده وا کرد / ز چشم نقش پایم خون روان شد

۹- در کدام گزینه تناقض وجود ندارد؟

(۱) از تزلزل بیش محکم شد بنای غفلتم / رعشه‌پیری مرا آگاه نتوانست کرد

(۲) با مشربی ز ملک سلیمان وسیع‌تر / در چشم تنگ مور به سر می‌بریم ما

(۳) بی‌قیمتی ما ز گران‌مایگی ماست / کاین چرخ فرومایه نداند ثمن (= بها) ما

(۴) سیر سودای تو در سینه بماندی پنهان / چشم تردامن اگر فاش نکردی رازم

۱۰- در کدام بیت آرایه «مجاز» دیده نمی‌شود؟

(۱) از آتش فتنه بر کران شد چو خلیل / وز آب خطر به ساحل آمد چو کلیم

(۲) آن‌که در معرکه‌ها ملک به شمشیر ستد / و آن‌که بر منهزمان (= شکست‌خوردگان) راه به انعام گرفت

(۳) هر کو شراب فرقت روزی چشیده باشد / داند که سخت باشد قطع امیدواران

(۴) دل کز طواف کعبه کویت وقوف یافت / از شوق آن حریم ندارد سر حجاز

۱۱- در کدام گزینه آرایه ذکرشده، صحیح نیست؟

- (۱) در خم زلف تو می‌جُستم دل گم‌گشته‌ام را / یافتم در وی دل جمع پریشان روزگاری (ایهام)
- (۲) عالمی را گوش عقل و هوش بر گفتار توست / مَهر خاموشی گشا از لعل شکرخند خویش (حس آمیزی)
- (۳) دوستی با مردم نادان سفالین کاسه‌ای است / بشکنند، گر نشکنند دورش توان انداختن (مجاز)
- (۴) وفای شمع را نازم که بعد از سوختن هر دم / به سر خاکستری در ماتم پروانه می‌ریزد (تشخیص)

۱۲- پدیدآورندگان آثار «زندگانی جلال الدین محمد، اسرار التوحید، فرهاد و شیرین» به ترتیب در کدام گزینه آمده‌اند؟

- (۱) بدیع الزمان فروزانفر، محمد بن منور، وحشی بافقی
- (۲) لطفعلی صورتگر، بدیع الزمان فروزانفر، نظامی
- (۳) محمدرضا شفیعی کدکنی، سنایی، نظامی
- (۴) محمدعلی اسلامی ندوشن، محمد بن منور، جامی

۱۳- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات قرابت ندارد؟

- (۱) تسلیم و رضا پیشه‌کن و شاد بزی / چون نیک و بد قضا به تقدیر تو نیست
  - (۲) قضا به تلخی و شیرینی ای پسر رفته است / تو گر ترش بنشینی قضا چه غم دارد؟
  - (۳) قضا چون سایه از دنباله اعمال می‌آید / گناه لغزش خود را چرا کس بر قضا بندد؟
  - (۴) خوش آن‌که گشته تسلیم بر حکمت از بدایت / لب بسته از بد و نیک نه شکر و نه شکایت
- ۱۴- بیت «کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق / بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی» با کدام گزینه قرابت مفهومی ندارد؟**

- (۱) نام زیبایی تو آرام دل و جان من است / ذکر جان‌بخش تو هم مایه سامان من است
- (۲) آن چراغی که کند روح و روانم روشن / یاد دلجوی تو آن مهر فروزان من است
- (۳) تو جان جان جهانی و نام تو عشق است / هر آنک از تو پری یافت بر علو گردد
- (۴) به نام عیش بریدند ناف هستی ما / به روز عید بزادیم ما ز مادر عیش

۱۵- کدام یک از ابیات زیر با بیت «دانست که دل، اسیر دارد / دردی نه دواپذیر دارد» تناسب معنایی ندارد؟

- (۱) طبیب از من به جان آمد که سعدی قصه کوتاه کن / که دردت را نمی‌دانم بیرون از صبر درمانی
- (۲) آن را که چنین دردی از پای دراندازد / باید که فروشوی دست از همه درمان‌ها
- (۳) در علاج درد ما رنگ از رخ تدبیر ریخت / دید تا ویرانی ما را دل تعمیر ریخت
- (۴) عاشق آشفته فرمان کی برد / درد درمان سوز درمان کی برد

۱۶- مفهوم بیت «چنین قفس نه سزای چو من خوش‌الحانی است / روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم» در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... دیده می‌شود.

- (۱) جان گشاده سوی گردون بال‌ها / تن زده اندر زمین چنگال‌ها
- (۲) خود ز فلک برتریم وز ملک افزون‌تریم / زین دو چرا نگذیریم منزل ما کبریاست
- (۳) جان که از عالم علوی ست یقین می‌دانم / رخت خود باز بر آنم که همان جا فکنم
- (۴) سبزه خط تو دیدیم و ز بستان بهشت / به طلبکاری این مهرگیاه آمده‌ایم

۱۷- ابیات تمام گزینه‌ها به استثنای بیت گزینه ... با عبارت «بنابر این خاله‌ام با همه تمکنی که داشت، به زندگی درویشانه‌ای قناعت کرده بود.» تناسب دارد.

- (۱) کاو رها کرد آن چنان ملکی شگرف / برگزید آن فقر بس باریک حرف
- (۲) بزرگانی که سر فقر دیدند / به ملک نقد، درویشی خریدند
- (۳) کنارش را حراج هفت اقلیم / میانش خشتی از زر خشتی از سیم
- (۴) ترک کرد او ملک هفت اقلیم را / می‌زند بر دلق سوزن چون گدا

۱۸- کدام بیت با سایر ابیات قرابت معنایی ندارد؟

- (۱) تا نخوردی پشت پایی از جهان / خویش را زین گوشه‌گیری وارهان
- (۲) گوشه‌ای و گوشه‌ای و گوشه‌ای / توشه‌ای و توشه‌ای و توشه‌ای
- (۳) گوشه‌گیری کشتی نوح است در بحر وجود / از کشاکش وارهان جسم نزار خویش را
- (۴) قطره باران ز فیض گوشه‌گیری شد گهر / زینهار از خلوت ای روشن روان بیرون میا

۱۹- هر دو بیت کدام گزینه از مفهوم بیت «عشق بازی، کار بیکاران بود / عاقلش با کار بیکاران چه کار؟» دور است؟

- (الف) چرخ طفل مکتب او بود و او پیر خرد / لیکن از پیران چون او معظم نخواهی یافتن
- (ب) عاشقی خود نه کار فرزانه است / عقل در راه عشق دیوانه است
- (ج) عقل تا جوید شتر از بهر حج / رفته باشد عشق تا کوه صفا
- (د) هم عقل را معلم لطف شده ادیب / هم خلق را مفرح خلقت شده شفا
- (ه) شود آسان ز عشق کاری چند / که بود نزد عقل بس دشوار
- (و) ای عقل نگفتم که تو در عشق نگنجی / در دولت خاقان نتوان کرد خلافت

(۴) ج، د

(۳) ه، ج

(۲) الف، د

(۱) ب، و

۲۰- کدام گزینه با بیت «بلند آن سر، که او خواهد بلندش / نژند آن دل، که او خواهد نژندش» قرابت مفهومی دارد؟

- (۱) عزیز آن جان که از عشقش شود خوار / بلند آن سر که در راهش شود پست
- (۲) هر کس که خوار توست ندارد کسش عزیز / وان کاو عزیز توست نگوید کسش که خوار
- (۳) هستم من آن بلند که گشتم ز چرخ پست / هستم من آن عزیز که ماندم ز دهر خوار
- (۴) آن سر بلند نیست، که بر در نسایدش / آن جان، عزیز نیست که نبود فدای او

عربی زبان قرآن (۳)

مواعظ قیمه، اسم التفضیل و اسم
المكان، حوار فی سوق المشهد،
تمارین درس ۱، صناعة التلمیح
فی الأدب الفارسی، اسم الفاعل و
اسم المفعول و اسم المبالغة
درس (۱) تا پایان قواعد درس (۲)
صفحه‌ی ۲۳ تا ۲۰
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

■ عین الأصحّ و الأدقّ فی الجواب للترجمة أو التعریب أو المفهوم: (۲۱-۲۶)

۲۱- «سأل الله أن يساعدني للإبتعاد عن الأراذل و التقرّب إلى الأفاضل!»:

- ۱) من برای دوری جستن از پستی‌ها و نزدیکی جستن به خوبی‌ها نیازمند کمک خداوند هستیم!
- ۲) از پروردگار می‌خواهم مرا برای دوری از صفات رذیله و نزدیکی به صفات پسندیده یاری نماید!
- ۳) از خدا کمک می‌خواهم که انسان‌های پست را از من دور و انسان‌های نیکو را به من نزدیک گرداند!
- ۴) از خداوند می‌خواهم که مرا برای دور شدن از پست‌ترین‌ها و نزدیک شدن به نیکوترین‌ها یاری کند!

۲۲- عین الصّحیح:

- ۱) أحبُّ أن أرى طالباتی العزیزات فی أحسن الأحوال! دوست دارم که دانش‌آموزان عزیزم را در نیکوترین حالت ببینم!
- ۲) حاولاً أن یجدا نماذج تربویة فی القرآن الکریم! بکشید تا نمونه‌هایی پرورشی در قرآن کریم بیابید!
- ۳) أحبُّ مدرّسنا التّلامیذ الّذین ینفعون الزّملاء! معلم ما، دانش‌آموزانی را که به همشاگردی‌ها سود می‌رسانند، دوست داشت!
- ۴) قد شُبّه من یرفع صوته دون دلیل بصوت الحمار! کسی را که صدایش را بدون دلیل بالا می‌برد، به صدای خر تشبیه کرده است.

۲۳- عین الخطأ:

- ۱) لا أصدّق کلام ذلك الكذّاب أبداً: هرگز سخن آن فرد بسیار دروغگو را باور نمی‌کنم.
- ۲) قد جعلت جدّتی نظّارها علی المنضدة فی غرفة الضیوف: مادر بزرگم عینکش را روی میز، در اتاق مهمانان گذاشته است.
- ۳) رجاء، لا تقرّبوا من تلك الشجرة لأنّ غصونها مُنکسرة! لطفاً به آن درخت نزدیک نشوید، چون شاخه‌هایش شکننده‌اند.
- ۴) يتعلّم اولئك الرّجال اللّغة العربیة جيّداً فی الفندق: آن مردان زبان عربی را در هتل خوب یاد می‌دهند.

۲۴- «سألْتُ طبيباً عن أحوال الصّدیق فقال فی بعده عذاب و فی قریه سلامة.»:

- ۱) از یکی از پزشکان درباره احوال دوستم پرسش کردم که او گفت: در دوری‌اش رنج است و در نزدیکی‌اش تندرستی.
- ۲) از پزشکی درباره حالات دوست پرسیدم، پس گفت: در دوری او رنج و در نزدیکی‌اش سلامتی است.
- ۳) یکی از پزشکان از من درباره دوستان پرسید و سپس گفت: در دور بودن از آنان درد و در نزدیک شدن به آنان تندرستی است.
- ۴) پزشکی را پرسیدم درباره احوال دوستانم، به من گفت: اگر از آنان دور باشی رنج می‌بری و اگر به آنان نزدیک شوی سالم می‌مانی.

۲۵- «چرا عارفان در تاریکی‌ها به دنبال چشمه زندگی می‌گردند؟!»:

- ۱) لِم یبحث العرفاء عن عین الحیة فی الظلمات؟! (۲) لماذا عرفاؤنا یبحثون عن ماء الحیة فی الظلمات؟! (۳) ماذا یبحث العرفاء عن عین الحیة فی الظلم؟! (۴) لماذا یبحثون العارفون عن عین الحیة فی الظلمة؟! (۳)

در سؤالات درک مطلب برخی عبارات کلیدی هستند، از جمله آیات، احادیث و روایات که معمولاً نکته‌ای پندآموز یا مفهوم اصلی متن را در بردارند، به آن‌ها دقت کنید.

۲۶- عَيْنٌ مَا يَخْتَلِفُ مَفْهُومُهُ عَنِ الْبَقِيَّةِ:

(۱) مَنْ جَرَّبَ الْمَجْرَبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ.

(۲) آزمونده را آزمونن خطاست!

(۳) خوش بود گر محک تجربه آید به میان / تا سیه روی شود هر که در او غش باشد

(۴) روان را رنج بیهوده نمایی / هر آن‌گه کازموده آزمایی

۲۷- عَيْنٌ الصَّحِيحُ فِي الْمُرَادِ وَالْمُتَضَادِّ لِهَاتَيْنِ الْكَلِمَتَيْنِ عَلَى حَسَبِ التَّرْتِيبِ: «مِخْتَالٌ، غَدَاةٌ»

(۱) مساءً، فخور (۲) متواضع، صباح (۳) متکبر، ظهر (۴) معجب بنفسه، عشية

۲۸- عَيْنٌ الْكَلِمَةِ غَيْرُ الْمُنَاسِبَةِ لِلْفَرَاغِ حَسَبِ الْمَعْنَى:

(۱) دَابَّةٌ نَسْتَعْمَلُهَا لِلْحَمْلِ وَالرُّكُوبِ فِي الْمَدَنِ غَالِبًا. (حمار)

(۲) هُوَ الَّذِي يَتَوَاضَعُ أَمَامَكَ وَيَضْحَكُ عَلَيْكَ خَلْفَكَ. (ذو وجهین)

(۳) إِنَّا نَسْتَعْمَلُهُ فِي الْأَعْمَالِ التِّجَارِيَةِ وَالْعِلْمِيَّةِ غَالِبًا. (میزان)

(۴) مَكَانٌ نَقْدَمُ فِيهِ الْغَدَاءَ وَالْعِشَاءَ وَالْفُطُورَ لِلضُّيُوفِ. (مطعم)

۲۹- مَا هُوَ الْمُنَاسِبُ لِلْفَرَاغِ؟ «قَالَتْ مَدْرَسَتُنَا فِي الْجَامِعَةِ: الْأَبْيَاتُ الْفَارْسِيَّةُ الْمَمْزُوجَةُ بِالْعَرَبِيَّةِ سُمِّيَتْ بِ...»

(۱) الْمُصْرَعُ (۲) الْقَصِيدَةُ (۳) التَّلْمِيحُ (۴) الْمُلَمَّعُ

۳۰- كَمْ حِوَارًا صَحِيحًا يَوْجَدُ فِي الْحِوَارَاتِ التَّالِيَةِ؟

(الف) وَلَكِنِّي أُرِيدُ قَمِيصًا أَفْضَلَ مِنْ هَذَا النَّوعِ! - اذْهَبِي هُنَاكَ إِلَى مُتَجَرِّ زَمِيلِي!

(ب) بِكُمْ تَوْمَانٌ هَذِهِ الْفَسَاتِينِ الْجَمِيلَةُ؟ - بِتَسْعِينَ أَلْفَ تَوْمَانٍ!

(ج) كَمْ صَارَ الْمَبْلَغُ؟ - أَعْطَيْنِي بَعْدَ التَّخْفِيفِ مِئَتِينَ وَسِتِّينَ تَوْمَانٍ!

(د) الْأَسْعَارُ غَالِيَةٌ جَدًّا! - تَبْدَأُ الْأَسْعَارُ مِنْ خَمْسَةِ وَتَسْعِينَ أَلْفًا إِلَى مِئَتِينَ!

(۱) أَرْبَعَةٌ (۲) ثَلَاثَةٌ (۳) اِثْنَتَيْنِ (۴) وَاحِدًا

■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِدَقَّةٍ: (۳۱-۳۵)

«الغيبية عمل سئى نهى الله عنه فى القرآن و شبه الشخص الذى يتحدث عن الآخرين بالكلام السيئ فى غيابهم بالذى يأكل لحم أخيه الميت! فإنّ

الغيبية من أكره الأعمال من منظر الإسلام! و قد نقلت من نبينا (ص) رواية يقول فيها: «من اغتاب غيبت كند مسلما أو مسلمة لم يقبل الله تعالى

صلاته و لا صيامه أربعين يوماً و ليلة.» و من الأسباب التى تُحرّم الغيبية فى الإسلام حرص الإسلام على تعايش الناس بالصدقة و حفظ التواصل

بينهم، لأنّ الغيبية تُخرّب نظرة الناس إلى الآخرين فهى خلّاقة المشاكل و مفسدة العلاقات، لذلك حرّمها الإسلام و اعتبرها من كبائر الآثام. و

الحقيقة أنّ الكثير من مشاكلنا مع الآخرين ينحلّ حينما نتعلّم أن نتحدّث معهم بدلاً من أن نتحدّث عنهم!»

۳۱- ما هو الأنسب لعنوان النص؟

(۱) الغيبة و آثارها السلبية. (۲) لماذا حرّم الإسلام الغيبة؟

(۳) الغيبة فى القرآن. (۴) الغيبة من كبائر الذنوب.

٣٢- علی حسب النصّ...:

- (١) الَّذِي يَذْكُرُ الْآخِرِينَ بِالسُّوءِ فِي غِيَابِهِمْ، يَأْكُلُ لِحْمَهُمْ بَعْدَ مَوْتِهِمْ فِي الْحَقِيقَةِ!
- (٢) يُبْطِلُ سُوءَ حَدِيثِكَ عَنِ الْغَائِبِ الْفَرَائِضَ الَّتِي تَعْمَلُ بِهَا!
- (٣) إِنَّ الْهَدَفَ مِنْ تَحْرِيمِ الْغَيْبَةِ اسْتِمْرَارُ التَّوَاصُلِ بَيْنَ النَّاسِ فَقَطْ!
- (٤) تَمْنَعُ الْغَيْبَةَ الْمُسْلِمِينَ مِنَ الْقِيَامِ بِالصَّلَاةِ وَالصُّومِ!

٣٣- ما هو الخطأ عن الحقيقة المذكورة في نهاية النصّ؟

- (١) الحوارُ أنفعُ طريقٍ لإصلاحِ العلاقاتِ.
- (٢) الأفضلُ هو أن لا تتكلّمَ في غيابِ الآخرينَ عنهم.
- (٣) التحدّثُ عن الشخصِ الغائبِ قد يخلقُ مشاكلَ لنا.
- (٤) علينا أن نتعلّمَ كيفَ نتحدّثُ بعضنا بعضاً.

٣٤- عَيِّنِ الصَّحِيحَ عَنِ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي أُشِيرَ إِلَيْهَا بِخَطِّ فِي النَّصِّ:

- (١) أكره: اسم التفضيل / مضاف إليه و مجرور
- (٢) منظر: اسم الفاعل / مجرور بحرف الجرِّ
- (٣) خلّاقة: اسم المبالغة / خبر و مرفوع
- (٤) مسلم: اسم المفعول / مفعول و منصوب

٣٥- عَيِّنِ الْخَطَأَ عَنِ قِرَاءَةِ الْمَفْرَدَاتِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:

- (١) «الغيبية عمل سيئ نهى الله عنه في القرآن»: سيئٌ
- (٢) «و قد نقلت من نبينا (ص) رواية»: روايةٌ
- (٣) «من الأسباب التي تحرم الغيبة...»: الغيبة
- (٤) «لذلك حرّمها الإسلام»: الإسلام

٣٦- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ مَا جَاءَ «خَيْرٌ» بِمَعْنَى اسْمِ التَّفْضِيلِ؟

- (١) «لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ»
- (٢) رَبَّنَا ارْحَمْنَا وَ أَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ.
- (٣) الْخَيْرُ فِيمَا وَقَعَ بَيْنَ النَّاسِ.
- (٤) خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عَيْبَتَكُمْ.

٣٧- عَيِّنِ اسْمَ التَّفْضِيلِ وَ اسْمَ الْمَكَانِ مَعًا:

- (١) ذَلِكَ مَتَجَرَّزِمِيلِي وَ عِنْدَهُ سِرْوَالٌ مِنْ هَذَا النَّوعِ.
- (٢) كَأَنْتَ مَكْتَبَةٌ جُنْدِي سَابُورٍ فِي خُوزِسْتَانِ أَكْبَرِ مَكْتَبَةٍ فِي الْعَالَمِ الْقَدِيمِ.
- (٣) لَا أَسْخَطُ الْمُؤْمِنِينَ الشَّيْطَانَ بِمَثَلِ الصُّمْتِ فِي الْمَعَابِدِ.
- (٤) أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْكَسْبُ مِنَ الْحَلَالِ فِي الدُّنْيَا.

٣٨- فِي أَيِّ جَوَابٍ مَا جَاءَ اسْمُ التَّفْضِيلِ؟

- (١) حَسِينٌ أَشْجَعُ الطَّلَابِ فِي الْمَدْرَسَةِ.
- (٢) أَنْتَ الطَّالِبَةُ الْحُسْنَى فِي قَرْيَتِنَا.
- (٣) نَحْنُ لَا نُحِبُّ الْعَمَلَ الشَّرَّ فِي الْحَيَاةِ.
- (٤) هُوَ خَيْرُ الْفَلَاحِينَ فِي هَذِهِ الْمَنْطِقَةِ.

٣٩- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ لَا يُوجَدُ اسْمُ الْمَكَانِ؟

- (١) الْمُعَلِّمَاتُ خَرَجْنَ مِنْ مَدَاخِلِ الْمَدِينَةِ.
- (٢) ذَهَبَ الرَّجَالُ إِلَى مَزَارِعِ الْقُرَى.
- (٣) جَمَالَ الْمَرْءُ، فَصَاحَةَ لِسَانِهِ.
- (٤) الرَّجُلُ تَرَجَّعَ مِنَ الْمَطْبَعَةِ ظَهْرًا.

٤٠- عَيِّنِ مَا فِيهِ اسْمُ الْمَفْعُولِ وَ اسْمُ الْمَبَالِغَةِ مَعًا:

- (١) إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْكَذَّابِ فَإِنَّهُ كَالسَّرَابِ.
- (٢) الْحُكَّامُ مُسَلِّطُونَ عَلَى النَّاسِ بِسَبَبِ قُدْرَتِهِمْ.
- (٣) هَذِهِ السَّيَّارَةُ مُصْنُوعَةٌ فِي دَاخِلِ الْبَلَدِ.
- (٤) هِيَ فَهَامَةٌ وَ مُنْظَمَةٌ فِي أُمُورِهَا.

دانش‌آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

دین و زندگی (۳)

تفکر و اندیشه
(هدایت الهی، تدابیر هدایت، آفرین پیامبر، معجزه ماویدان، مسئولیت‌های پیامبر «ص»)
 صفحه‌ی (۶۴۵)
وَمَتَّ بِرَبِّهِمْ: ها رَیِّعَم

۴۱- خطا در شناخت کدامین نیاز اساسی، از بین رفتن سرمایه وجودی را در پی خواهد داشت و کدام سؤال مؤید آن است؟

- ۱) هدف زندگی - برای چه زندگی می‌کنیم؟
- ۲) هدف زندگی - چگونه باید زندگی کنیم؟
- ۳) راه درست زندگی - برای چه زندگی می‌کنیم؟
- ۴) راه درست زندگی - چگونه باید زندگی کنیم؟

۴۲- با نظر به آیات قرآن کریم، ثمره رشک و حسد اهل کتاب نسبت به اسلام چه بود و توصیه خداوند به پیامبر اسلام (ص) مبنی بر برپا داشتن دین از کدام آیه شریفه استنباط می‌شود؟

- ۱) مبارزه آشکار با اسلام بدون توجه به حقانیت آن - خداوند از دین، همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود ...
- ۲) مخالفت با اسلام پس از آگاه شدن به حقانیت آن - خداوند از دین، همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود ...
- ۳) مخالفت با اسلام پس از آگاه شدن به حقانیت آن - ما همچنان که به نوح و پیامبران بعد از او وحی می‌کردیم، به تو نیز وحی کردیم.
- ۴) مبارزه آشکار با اسلام بدون توجه به حقانیت آن - ما همچنان که به نوح و پیامبران بعد از او وحی می‌کردیم، به تو نیز وحی کردیم.

۴۳- از آیه شریفه «وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ» کدام موضوع مستفاد می‌گردد؟

- ۱) هر برنامه دیگری غیر از برنامه الهی نمی‌تواند پاسخ درستی به نیازهای برتر انسان بدهد.
- ۲) زیان آخرت علت رهایی دینی است که محتوای آن کاملاً از جانب خداوند متعال است.
- ۳) کسانی که غیر از راه هدایت الهی را برگزیده‌اند به نعمت هدایت بخشی الهی ناسپاسی کرده‌اند.
- ۴) خسران اخروی نصیب کسانی است که راه اسلام را که مورد خشنودی خداست نادیده گرفته‌اند.

۴۴- طرح بحث «توانایی دین در پاسخ‌گویی به همه سؤال‌ها و نیازهای انسان در همه مکان‌ها و زمان‌ها» مرتبط با کدام است؟

- ۱) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی
- ۲) حفظ قرآن کریم از تحریف
- ۳) پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- ۴) وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم (ص)

۴۵- دریافت و حفظ کامل‌ترین برنامه زندگی و استفاده از آن برای پاسخ‌گویی به نیازهای فردی و اجتماعی انسان، معلول چیست؟

- ۱) حفظ قرآن کریم از تحریف
- ۲) آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف
- ۳) پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- ۴) اهتمام پیامبر (ص) به جمع‌آوری و حفظ قرآن

۴۶- گوناگون بودن معجزات پیامبران الهی معلول چیست و کدام آیه شریفه به معجزه‌های اشاره دارد که اثری از آن باقی‌نمانده است؟

- ۱) تناسب معجزه هر پیامبر با زمان خود - «أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ ...»
- ۲) تناسب معجزه هر پیامبر با زمان خود - «أَمْ يَقُولُونَ أَفْتَرَاهُ ...»
- ۳) میزان دانش و سواد رایج در آن زمان - «أَمْ يَقُولُونَ أَفْتَرَاهُ ...»
- ۴) میزان دانش و سواد رایج در آن زمان - «أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ ...»

۴۷- مطرح شدن موضوعاتی همچون علم دوستی و حقوق برابر انسان‌ها مؤید کدامیک از جنبه‌های اعجاز محتوایی قرآن می‌باشد و طبق آیات قرآن کریم فرض غیر الهی بودن قرآن، چه نتیجه‌ای در پی دارد؟

- ۱) جامعیت و همه جانبه بودن - پیدا شدن ناسازگاری‌های زیاد در آن
- ۲) جامعیت و همه جانبه بودن - غلط و ناقص بودن قرآن و احتیاج آن به تصحیح و تکمیل
- ۳) تأثیر ناپذیری از عقاید دوران جاهلیت - پیدا شدن ناسازگاری‌های زیاد در آن
- ۴) تأثیر ناپذیری از عقاید دوران جاهلیت - غلط و ناقص بودن قرآن و احتیاج آن به تصحیح و تکمیل

۴۸- هر یک از موارد «مسلمان شدن ادیبان و دانشمندان تحت تأثیر قرآن کریم» و «تراوش نکردن قرآن کریم از قلم اندیشمندان» به ترتیب

مربوط به کدامیک از جنبه‌های اعجاز قرآن کریم می‌باشند؟

- ۱) لفظی - لفظی
- ۲) لفظی - محتوایی
- ۳) محتوایی - محتوایی
- ۴) محتوایی - لفظی

۴۹- معصوم نبودن پیامبر به ترتیب در کدام مورد باعث امکان پیدا شدن انحراف در تعالیم الهی و انجام گرفتن کارهایی مخالف دستورات خدا از جانب مردم می‌شود؟

- ۱) دریافت و ابلاغ وحی - تعلیم و تبیین دین
- ۲) دریافت و ابلاغ وحی - تعلیم و تبیین دین - دریافت و ابلاغ وحی
- ۳) اجرای احکام اسلامی - تعلیم و تبیین دین
- ۴) تعلیم و تبیین دین - اجرای احکام اسلامی

۵۰- ملاک صحت اجرای هر قانون چیست و کدام آیه شریفه به این موضوع اشاره دارد؟

- ۱) بازگشت به قانون و فرمان الهی - «لَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ ...»
- ۲) بازگشت به قانون و فرمان الهی - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ ...»
- ۳) حفظ استقلال جامعه اسلامی در جهات مختلف - «لَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ ...»
- ۴) حفظ استقلال جامعه اسلامی در جهات مختلف - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ ...»

آزمون مشاهده گواه

پاسخ دادن به این سوالات اجباری است و در تراز کل شما تأثیر دارد.

۵۱- با توجه به آیه شریفه: «رُسُلًا مَبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لِيُنذِرُوا لِنَاسٍ لِّئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...» خدای متعال پیامبران را با دو ویژگی تبشیر

و انذار، به دلیل ... مبعوث فرمود.

- (۱) پذیرش معارف الهی پیامبران از سوی مردم
(۲) تمام کردن حجت بر بندگان
(۳) مختار بودن انسان و شایستگی او به رسالت
(۴) دستاویز و دلیل داشتن برای بندگان در مقابل خداوند

۵۲- هر پیامبری که پس از پیامبر قبلی می‌آمد نسبت به پیامبر بعدی چه خبری می‌داد؟

- (۱) تصحیح - تکمیل
(۲) تأیید - تذکر
(۳) بشارت - پیروی
(۴) هشدار - ادامه دهنده

۵۳- در چه صورتی هر شخص به محض خواندن قرآن درمی‌یابد که این کلام با سایر کلامها متفاوت است؟

- (۱) دانستن تفسیر قرآن
(۲) آشنایی با زبان عربی
(۳) تدبیر در آیات قرآن
(۴) درک جنبه‌های اعجاز قرآن

۵۴- کارهای خارق‌العاده پیامبران به ترتیب در قرآن کریم و نظر اندیشمندان اسلامی به چه چیزی موسوم است؟

- (۱) معجزه - آیت
(۲) معجزه - معجزه
(۳) آیت - معجزه
(۴) آیت - آیت

۵۵- بیان تأکیدی قرآن کریم در ناتوانی جن و انس برای آوردن سوره‌ای همانند قرآن در کدام عبارت مشاهده می‌شود؟

- (۱) لا یأتون بمثلہ
(۲) علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن
(۳) قل لئن اجتمعت الانس و الجن
(۴) و لو کان بعضهم لبعض ظهیراً

۵۶- به طور کلی از نظر امام خمینی (ره) وظیفه مسلمانان در مقابل هر نظام سیاسی غیراسلامی کدام است؟

- (۱) مراقبت جدی در تربیت اخلاقی مردم
(۲) مواظبت جدی نسبت به تبلیغ دین
(۳) اقدام به زدودن آثار شرک از جامعه
(۴) سرنگونی حاکمان طاغوت و تشکیل حکومت

۵۷- پیام آیه‌ی شریفه‌ی: «اللَّهُ اعْلَمُ حَيْثُ يُجْعَلُ رِسَالَتَهُ» این است که:

- (۱) مشرکان درخواست انبیا و دعوت رسولان را به دلیل فردی از جنس خود بودن، نمی‌پذیرفتند.
(۲) مشرکان خود را در جایگاهی غیر از آن‌چه بودند، معرفی می‌کردند و بر رسولان، فخرفروشی می‌کردند.
(۳) خداوند مسئولیت پیامبری را بر عهده کسانی قرار می‌دهد که می‌داند توانایی انجام این مسئولیت را دارند.
(۴) مشرکان بهانه‌گیری در عدم متابعت از رسولان را مقید به در میان مردم بودن رسولان مطرح می‌کردند.

۵۸- تصرف در عالم طبیعت به اذن خداوند، نشانه وصول به مرتبه ولایت ... است و میزان بهره‌مندی انسان‌ها از هدایت معنوی به درجه ...

آنان بستگی دارد.

- (۱) ظاهری - ایمان و عمل
(۲) معنوی - ایمان و عمل
(۳) ظاهری - تقوا و اخلاص
(۴) معنوی - تقوا و اخلاص

۵۹- طبق حدیث شریف «أَنَا مَعَاذِرُ الْأَنْبِيَاءِ أَمْرًا أَنْ نُكَلِّمَ النَّاسَ عَلَى قَدَرِ عَقُولِهِمْ» موضوع ... از علل ... نبوت است.

- (۱) رشد تدریجی سطح فکر مردم - تجدید
(۲) رشد تدریجی سطح فکر مردم - ختم
(۳) پیش‌بینی راه‌های پاسخ‌گویی به نیازهای زمانه - تجدید
(۴) پیش‌بینی راه‌های پاسخ‌گویی به نیازهای زمانه - ختم

۶۰- آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه‌ی کامل زندگی، زمینه‌ساز ... است و محفوظ ماندن قرآن از تندباد دیرینه تحریف، معلول ...

بود که مهر ... را بر آن قرار داد.

- (۱) ختم نبوت - عنایت الهی - جاودانگی
(۲) رشد عقلی - عنایت الهی - جاودانگی
(۳) ختم نبوت - اهتمام پیامبر(ص) - الهی بودن
(۴) رشد عقلی - اهتمام پیامبر(ص) - الهی بودن

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Questions 61-65 are incomplete sentences. Beneath each sentence you will see four words or phrases marked (1), (2), (3) and (4). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then mark your answer sheet.

61- Most students like Dr. Clemens' method of testing ... . He always offers us ...
time to make preparation before an exam.

- 1) a lot / many
2) a lot of / a little
3) very much / little
4) a lot / a little

62- I was sure that he knew fully what had happened. ...., he said something different
and tried to show he was unaware.

- 1) Honestly
2) Patiently
3) Regularly
4) Interestingly

63- It's very necessary for a good teacher to speak in a ... way while he is giving speech in class.

- 1) nervous
2) fluent
3) famous
4) historical

64- As usual, I'm the one who has to arrange a(n) ... for the boss. I don't know why his secretary does not lift
a finger to do such a simple task.

- 1) ceremony
2) newsstand
3) interview
4) population

65- John's behavior toward his coworkers greatly ... from men to women; friendly to men but serious and a
bit rude to women.

- 1) seeks
2) varies
3) relates
4) charges

زبان انگلیسی (۳)

Understanding People
(Get Ready, ..., Writing)
صفحه‌ی ۱۵ و ۱۴
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

If you are packing for a picnic in the holidays, choose a spot for your outdoor meal. Nearby parks, rooftops, beaches or farmhouse, etc. are ideal choices. First, take at least ... (66) ... of water, have a map of the destination and enough clothes. You may also take some ... (67) ... of bread and half a kilo of cheese. If you go to a place which is already full of people, try to be polite with them and ... (68) ... their values, despite the differences that exist between you and them. As for your lunch, rice is a suitable choice because it is the most ... (69) ... Iranian food. Be careful about the nature and trees, because the lives of people in any ... (70) ... directly depends on the oxygen that the trees make.

- 66- 1) bottles
2) kilos
3) bags
4) pieces
67- 1) loaves
2) glasses
3) slices
4) cups
68- 1) vary
2) imagine
3) respect
4) find
69- 1) continental
2) quick
3) popular
4) probable
70- 1) century
2) society
3) candle
4) ruler

پاسخ دادن به این سوالات اجباری است و در تراز کل شما تأثیر دارد.

آزمون شاهده (گواه)

PART C: Grammar

Directions: Question 71 is an incomplete sentence. Beneath the sentence you will see four words or phrases marked (1), (2), (3) and (4). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then mark your answer sheet.

71- In the first ..... months of life, an infant learns how to lift its head, how to smile and how to recognize its parents

- 1) many   2) a lot   3) few   4) a lot of

PART D: Conversation

Directions: Read the following conversation and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

A: How many languages do you know?

B: I know English and French.

A: Which one is your ...(72)... language?

B: ...(73)..., I like English more than French.

A: Do you like to learn other languages'too?

B: ...(74)... . I always want to speak different languages.

A: Can you speak English like the ...(75)... people ?

B: Actually no, but I can ...(76)... them easily.

- 72- 1) available   2) favorite   3) foreign   4) possible
 73- 1) To be honest   2) Really   3) You're welcome   4) Besides
 74- 1) Absolutely   2) Orally   3) Powerfully   4) Differently
 75- 1) cultural   2) endangered   3) native   4) live
 76- 1) vary   2) exist   3) communicate   4) understand

PART E: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

People have not always used an alphabet or letter for their writing. Early man drew pictures on the walls of the caves in which he lived, and from these pictures we can learn much about human life before writing was invented. In a similar way, children can express their ideas in drawings before they learn to write. The alphabets of various countries have changed through the ages. We find our present alphabet very useful, but it is not perfect.

77- It is clear that .....

- 1) people may still expect their style of writing will improve
 2) people's style of writing hasn't changed for years
 3) people all over the world use the same alphabet
 4) people think that present alphabet is useful and doesn't need changing

78- Early man could .....

- 1) both draw pictures and write the letters
 2) not only draw pictures, but also write the letters
 3) draw pictures, but he couldn't write the letters
 4) neither draw pictures nor write the letters

79- We couldn't have had any information about early man if he hadn't .....

- 1) drawn any pictures   2) been able to write   3) written any letters   4) invented writing

80- Our information about early man is based on .....

- 1) alphabets used in various countries   2) pictures drawn on the walls of the caves
 3) letters written on the walls of the caves   4) styles of writing used in different countries

ریاضی و آمار [۳]

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

تابع

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، استدلال ریاضی، توابع ثابت، پندفابطه‌ای و همانی تا پایان تابع ثابت)

کل فصل (۱) و فصل (۲) درس (۵) و (۳)
پایان تابع ثابت
صفحه‌ی ۲۷ و ۲۸

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۸۱- کدام گزاره، ارزش نادرست دارد؟

(۱) کوچکترین عدد اول دو رقمی، عدد ۱۱ است.

(۲) نمودار ون (پیکانی) تابع نیست.

(۳) نمودار جعبه‌ای ۲ متغیر یا بیشتر را نمایش می‌دهد.

(۴) درآمد افراد، متغیر کمی با مقیاس نسبی است.

۸۲- کدام گزینه، ستون نتیجه‌ی جدول زیر را نشان می‌دهد؟

p	q	$p \vee (\sim p \Rightarrow \sim q)$
T	T	?
T	F	?
F	T	?
F	F	?

T	(۱)
T	
T	
F	
T	(۲)
T	
F	
T	
F	(۳)
F	
T	
T	
F	(۴)
F	

۸۳- کدام یک از هم ارزی‌های زیر صحیح می‌باشد؟

$$q \vee (\sim q \wedge p) \equiv q \quad (۲)$$

$$p \Rightarrow (p \vee \sim q) \equiv p \quad (۱)$$

$$p \vee (p \wedge q) \equiv p \quad (۴)$$

$$q \wedge (p \vee q) \equiv p \quad (۳)$$

۸۴- اگر $[p \Rightarrow (q \vee r)] \equiv F$ باشد، آنگاه ارزش گزاره‌های $p \Rightarrow \sim r$ و $(q \wedge p) \Rightarrow \sim r$ به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

F و F (۴)

T و F (۳)

F و T (۲)

T و T (۱)

۸۵- در چند مورد از محاسبات زیر، خطای محاسباتی رخ داده است؟

$$\frac{10\sqrt{3}}{5} = 2\sqrt{3} \quad (ب)$$

$$\sqrt{6} + \sqrt{2} = \sqrt{8} \quad (الف)$$

$$\sqrt{x^2} = x \quad (ت)$$

$$\frac{-3+x}{-3} = x \quad (پ)$$

$$a > b \Rightarrow -3a > -3b \quad (ث)$$

$$x^2 = 5x \Rightarrow \frac{x^2}{x} = \frac{5x}{x} \Rightarrow x = 5 \quad (ج)$$

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۸۶- در کدام گزینه مغالطه رخ نداده است؟

(۱) اگر عددی اول باشد، در این صورت $a^2 > a$ است.

$$\frac{3^2}{3} > 3$$

∴ عددی اول است.

(۲) اگر فردا عید فطر باشد، مدرسه‌ها تعطیل است.

فردا مدرسه‌ها تعطیل است.

∴ فردا عید فطر اعلام شده است.

(۳) اگر مثلثی متساوی‌الاضلاع باشد، آن‌گاه متساوی‌الساقین است.

مثلث ABC متساوی‌الساقین است.

∴ مثلث ABC متساوی‌الاضلاع است.

(۴) اگر a و b دو عدد اول فرد باشند، در این صورت a + b عدد مرکب است.

∴ ۱۱ و ۱۳ دو عدد اول فرد می‌باشند.

∴ ۲۴ عددی مرکب است.

۸۷- در اثبات حکم «اگر a عددی گنگ باشد، آنگاه $\sqrt{a}$ نیز عددی گنگ است.» به کمک عکس نقیض گزاره شرطی، کدام گزاره مرکب را ثابت می‌کنیم؟

(۱) اگر a عددی گنگ باشد، آنگاه $\sqrt{a}$ عددی گویا است. (۲) اگر $\sqrt{a}$ عددی گنگ باشد، در این صورت a عددی گنگ است.

(۳) اگر $\sqrt{a}$ عددی گویا باشد، در این صورت a عددی گنگ است. (۴) اگر $\sqrt{a}$ عددی گویا باشد، در این صورت a نیز عددی گویا است.

۸۸- در استدلال زیر برای حل معادله گویا، در چه مرحله‌ای اولین اشتباه رخ داده است؟

$$\text{گام اول: } \frac{1}{x-3} + \frac{4}{x+3} = \frac{6}{x^2-9}$$

$$\text{گام دوم: } \frac{x+3}{(x-3)(x+3)} + \frac{4(x-3)}{(x-3)(x+3)} = \frac{6}{x^2-9}$$

$$\text{گام سوم: } \frac{x+3+4x-3}{(x-3)(x+3)} = \frac{6}{x^2-9}$$

$$\text{گام چهارم: } \frac{5x}{x^2-9} - \frac{6}{x^2-9} = 0$$

$$\text{گام پنجم: } \frac{5x-6}{x^2-9} = 0$$

$$\text{گام ششم: } 5x-6=0, x^2-9=0 \Rightarrow \text{گام هفتم: } x = \frac{6}{5} \text{ و } x = \pm 3$$

(۴) هیچ کدام

(۳) گام سوم

(۲) گام چهارم

(۱) گام دوم

۸۹- اگر رابطه زیر تابعی ثابت باشد، حاصل $\frac{x}{y}$ کدام است؟

$$f = \{(4, 2x-y), (10, 3), (12, x+y)\}$$

(۴) ۸

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۴

۹۰- اگر $f(x) = k$ تابعی ثابت با دامنه R باشد و رابطه $4f(a) - 3f(b) = f(a)f(b)$ برقرار باشد، k چه مقادیری را می‌پذیرد؟

(۴) ۱ و ۶

(۳) صفر و ۱

(۲) صفر و ۵

(۱) ۱ و ۴

پاسخ دادن به این سوالات اجباری است و در تراز کل شما تأثیر دارد.

آزمون شاهد «گواه»

۹۱- اگر p گزاره «مربع عدد فرد، عددی ...» و q گزاره «واریانس داده‌های $a, a, a \dots$ » باشند، در این صورت در جاهای خالی

به ترتیب از راست به چپ چه عبارتی قرار گیرد تا ترکیب فصلی این دو گزاره نادرست باشد؟

(۱) فرد است - مخالف صفر است. (۲) زوج است - صفر است.

(۳) فرد است - صفر است. (۴) زوج است - مخالف صفر است.

۹۲- ارزش کدام یک از گزاره‌های مرکب زیر با بقیه تفاوت دارد؟

(۱) اگر ۵ جزء اعداد طبیعی است، آن گاه $\frac{1}{5}$ عددی گویاست.

(۲) اگر ۹۱ عدد مرکب است، آن گاه $(\sqrt{2})^3$ عددی گویاست.

(۳) اگر ۱۰۰ مربع کامل نیست، آن گاه ۱۰۰ کوچک‌ترین عدد طبیعی سه رقمی است.

(۴) اگر ۳ تنها عدد فرد اول است، آن گاه ۲ تنها عدد زوج اول است.

۹۳- اگر p گزاره‌ی نادرست، q گزاره‌ی درست و r گزاره‌ی دلخواه باشد، در این صورت ارزش کدام یک از گزاره‌های زیر با بقیه متفاوت

است؟

(۱) $r \Rightarrow (p \Rightarrow q)$ (۲) $(p \Rightarrow r) \wedge q$ (۳) $(q \Rightarrow r) \Rightarrow \sim p$ (۴) $(\sim r \Rightarrow q) \Rightarrow p$

۹۴- چه تعداد از موارد زیر نقیض گزاره «اگر واریانس داده‌ها برابر صفر باشد، آنگاه داده‌ها با یکدیگر برابرند و برعکس.» می‌باشد؟

(آ) اگر داده‌ها با یکدیگر برابر نباشند، آنگاه واریانس داده‌ها برابر صفر است و برعکس.

(ب) اگر واریانس داده‌ها مخالف صفر باشد، آنگاه داده‌ها با یکدیگر برابر نیستند و برعکس.

(پ) اگر واریانس داده‌ها مخالف صفر باشد، آنگاه داده‌ها با یکدیگر برابرند و برعکس.

(ت) اگر داده‌ها با یکدیگر برابر باشند، آنگاه واریانس داده‌ها برابر صفر است و برعکس.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۹۵- اگر p ، q و r گزاره‌هایی دلخواه باشند، در این صورت هم‌ارز گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow r$ کدام است؟

(۱) $p \Rightarrow (q \Rightarrow r)$ (۲) $q \wedge (p \Rightarrow r)$ (۳) $p \Rightarrow (q \wedge r)$ (۴) $p \Rightarrow (q \vee r)$

۹۶- نماد ریاضی کدام‌یک از گزاره‌های زیر صحیح نوشته شده است؟

(۱) جذر دو برابر عددی برابر مربع خود آن عدد است. $2\sqrt{x} = x^2$

(۲) مجموع معکوس‌های دو عدد، بزرگ‌تر یا مساوی معکوس مجموع آن دو عدد است. $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \geq \frac{1}{x+y}$

(۳) مکعب هر عدد از مربع آن به اندازه خود عدد بیشتر است. $x^3 > x^2 + x$

(۴) به ازای هر عدد حقیقی بزرگ‌تر از یک، ریشه سوم مربع آن از جذر مکعب آن کوچک‌تر است. $\sqrt[3]{x^2} < x^6$

۹۷- کدام گزینه در مورد استدلال زیر صحیح نیست؟

مقدمه ۱: اگر مثلثی متساوی الاضلاع باشد، آن‌گاه زاویه یکی از رأس‌های آن 60° است.

مقدمه ۲: یکی از زاویه‌های مثلث ABC ، 60° می‌باشد.

∴ مثلث ABC متساوی الاضلاع است.

(۱) این استدلال، یک استدلال قیاس استثنایی است.

(۳) این استدلال مغالطه است.

(۲) نتیجه به دست آمده، ممکن است نادرست باشد.

(۴) از قیاس استثنایی به شکل نادرست استفاده شده است.

۹۸- اگر $y = \frac{2x-3}{x-2}$ باشد، آن‌گاه در کدام گزینه x بر حسب y صحیح به دست آمده است؟

(۲)

(۱)

۱) $y = \frac{2x-3}{x-2}$

۲) $y(x-2) = 2x-3$

۳) $yx-2y = 2x-3$

۴) $yx-2x = 2y-3$

۵) $x(y-2) = y-1$

۶) $x = \frac{y-1}{y-2}$

۱) $y = \frac{2x-3}{x-2}$

۲) $y(x-2) = 2x-3$

۳) $yx-2 = 2x-3$

۴) $yx-2x = 2-3$

۵) $x(y-2) = -1$

۶) $x = \frac{-1}{y-2}$

(۴)

(۳)

۱) $y = \frac{2x-3}{x-2}$

۲) $y(x-2) = 2x-3$

۳) $yx-2y = 2x-3$

۴) $yx-2x = 2y-3$

۵) $x(y-2) = 2y-3$

۶) $x = \frac{2y-3}{y-2}$

۱) $y = \frac{2x-3}{x-2}$

۲) $x-2 = y(2x-3)$

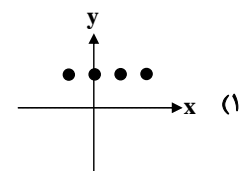
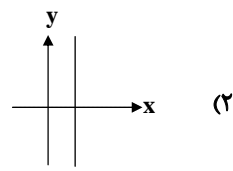
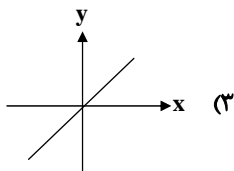
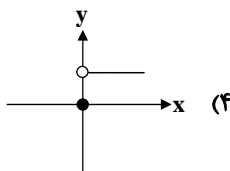
۳) $x-2 = 2yx-3$

۴) $x-2yx = 2-3$

۵) $x(1-2y) = -1$

۶) $x = \frac{-1}{1-2y}$

۹۹- کدام نمودار می‌تواند نمودار یک تابع ثابت باشد؟

۱۰۰- اگر جدول زیر مربوط به یک تابع ثابت باشد، مقدار $\frac{b+c+d}{a}$ کدام است؟

دامنه	۱	۲	۳	۴	۵
برد	$\sqrt{c}$	۴	$d+5$	$2a$	$b+1$

۴ (۱)

۹ (۲)

۱۶ (۳)

۲۵ (۴)

علوم و فنون ادبی [۲]

تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های ۷ و ۸ و ۹، پایه‌های آوایی، تشبیه، سبک‌شناسی قرن‌های ۷ و ۸ و ۹ (سبک عراقی)
درس (۱) تا پایان درس (۴)
صفحه‌ی ۱۲ تا ۱۳
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۱۰۱- کدام بیت نماینده شعر «سبک عراقی» است؟

- (۱) چون همی بر ره بیژن روی ای نادان / پس چه گویی که نبایست چنان کردن؟
- (۲) مگر که لاله بدانست بی‌وفایی دهر / که تا بزداد و بشد جام می ز کف ننهاد
- (۳) مشتاب به خون جام ازیرا تو / مر نوح زمان خویش را سامی
- (۴) خرد رهنمای و خرد دلگشای / خرد دست گیرد به هر دو سرای

۱۰۲- کدام گزینه خوانش و پایه‌های آوایی بیت زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
«هرچه گویم عشق را شرح و بیان / چون به عشق آیم خجل گردم از آن»

هر	چ	گو	یم	عش	ق	را	شر	خ	ب	یان
چُن	ب	عش	قا	یم	خ	جل	گر	د	مَز	آن
هر	چ	گو	یم	عش	ق	را	شرح	و	ب	یان
چُون	ب	عش	قا	یم	خ	جل	گر	دَم	از	ان
هر	چ	گو	یم	عش	ق	را	شر	خ	ب	یان
چو	ن	ب	عشق	آیم	خ	جل	گر	د	مز	ان
هر	چ	گو	یم	عش	ق	را	شر	خ	ب	یان
چُن	ب	عش	قا	یم	خ	جل	گر	دَم	ا	زان

۱۰۳- در دو بیت:

«منعم مکن ز اشک که در آتش فراق / از سیم اشک کار رخم همچو زر شود»

«عمری گذشت در غم هجران روی دوست / مرغم درون آتش و ماهی برون آب» به ترتیب:

- (۱) دو تشبیه گسترده وجود دارد - دو تشبیه فشرده اضافی موجود است.
- (۲) یک تشبیه گسترده و یک تشبیه فشرده غیراضافی موجود است - دو تشبیه گسترده وجود دارد.
- (۳) یک تشبیه گسترده و یک تشبیه فشرده اضافی وجود دارد - دو تشبیه فشرده غیراضافی وجود دارد.
- (۴) دو تشبیه فشرده اضافی و یک تشبیه گسترده وجود دارد - دو تشبیه فشرده غیراضافی وجود دارد.

۱۰۴- با توجه به ویژگی فکری ابیات زیر، کدام بیت به سبک عراقی سروده نشده است؟

- (۱) به هم بر مکن تا توانی دلی / که آهی جهانی به هم برکنند
- (۲) بخت و دولت به کاردانی نیست / جز به تأیید آسمانی نیست
- (۳) گر نشاید به دوست ره بردن / شرط یاری است در طلب مردن
- (۴) توانگرم به غلام و توانگرم به ستور / توانگرم به نشاط و توانگرم به سرور

۱۰۵- در کدام گزینه تشبیه فشرده بیشتری به کار رفته است؟

- (۱) رخ گل را که عکس روی یار است / هوا مشاطه آب آینه‌دار است
- (۲) کوه صبرم نرم شد چون موم در دست غمت / تا در آب و آتش عشقت گدازانم چو شمع
- (۳) گوی زمین ربوده چوگان عدل اوست / وین برکشیده گنبد نیلی حصار هم
- (۴) مرغ دل تا دام زلف و دانه خال تو دید / طایر اندیشه‌ام افتاد در دام هوس

تشخیص نوع درست اضافه‌ها در رسیدن به پاسخ برای تشخیص اضافه‌های تشبیهی به شما کمک می‌کند.

۱۰۶- توضیح و شرح مقابل کدام شاعر و نویسنده درست است؟

- (۱) دولتشاه سمرقندی: از شاعران قرن نهم است که تذکره دولتشاه را به تشویق امیر علی شیر نوایی نوشته است.
- (۲) حمدالله مستوفی: از مورخان مشهور و نویسنده کتاب «تاریخ گزیده» است. این کتاب تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران را تا سال ۸۳۰ هـ. ق دربرمی گیرد.
- (۳) ابن یمنین: شاعر عصر سربداران، مردی دهقان پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. وی در شعر خود قناعت پیشگی و بی اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می دهد.
- (۴) خواجهی کرمانی: در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی نیز در سبک عراقی است. مثنوی «جمشید و خورشید» او به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است.

۱۰۷- خوانش مصراع‌ها و جداسازی پایه‌های آوایی در همه مصراع‌ها به جز ... نادرست انجام شده است.

عش قُ مس تو	ری نَ با شد	پا ی گو در	دا من آ ور
مرغ کِه	طو ر تو یی	حَس ته به	مِ ن قار مَ را
چُ گل گر خُر	دِ ای داری	خُ دا را صر	فِ عش رت کن
دِ لم خون شُ	دز غص صه	ساقی کُ	جا یی

(۱) عشق و مستوری نباشد پای گو در دامن آور:

(۲) مرغ که طور تویی خسته به منقار مرا:

(۳) چو گل گر خرده‌ای داری خدا را صرف عشرت کن:

(۴) دلم خون شد از غصه ساقی کجایی:

۱۰۸- هر دو مورد کدام گزینه درباره ویژگی‌های «زبانی» نثر سبک عراقی درست است؟

- (الف) تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج می‌یابد.
- (ب) به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها، از صحت و اتقان مطالب کاسته شد.
- (ج) در این دوره برخی نویسندگان، کتاب‌های ساده را به زبان مشکل و دشوار بازنویسی می‌کردند.
- (د) به وجود آمدن سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر از ویژگی‌های دیگر این دوره است.
- (۱) الف، ج (۲) الف، د (۳) ب، د (۴) ب، ج

۱۰۹- در مصراع دوم بیت کدام گزینه، هر چهار رکن تشبیه دیده نمی‌شود؟

- (۱) تا دل گرم که گردد مشرق اقبال او / نور داغ عشق نبود رایگان چون آفتاب
- (۲) خوبی پا در رکاب مه ندارد اعتبار / ای خوش آن حسنی که باشد جاودان چون آفتاب
- (۳) هستی موهوم ما یک لب گشودن بیش نیست / چون حباب از خجلت اظهار خاموشیم ما
- (۴) شوکت دریا ننگزد زیر دامن حباب / پرده ناموس چون سازد نهان دیوانه را

۱۱۰- جاهای خالی عبارات زیر را واژگان کدام گزینه به ترتیب پر می‌کند؟

- (الف) پس از مرگ تیمور، ... توانست هرات را مرکز فرماندهی خود قرار دهد. او حامی خوش‌نویسان، نقاشان و شاعران بود.
- (ب) کتاب ... جامی از آثاری است که به پیروی از نظامی سروده شده است.
- (پ) ... وزیر مقتدر غازان خان و اولجایتو بود. مهم‌ترین کتابش جامع‌التواریخ نام دارد.
- (ت) مرصادالعباد از کتاب‌های قرن هفتم است نثر این کتاب ... است.
- (۱) شاهرخ - نفحات الانس - عطاملک جوینی - گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه
- (۲) بایسنقر میرزا - نفحات الانس - خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - پیچیده
- (۳) بایسنقر میرزا - تحفة الاحرار - عطاملک جوینی - پیچیده
- (۴) شاهرخ - تحفة الاحرار - خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه

پاسخ دادن به این سؤالات اجباری است و در تراز کل شما تأثیر دارد.

آزمون شاهده «گواه»

۱۱۱- کدام گزینه از موضوعات تاریخ جهانگشا نیست؟

- (۱) شرح ظهور چنگیز
- (۲) تاریخ سلجوقیان
- (۳) فتح قلعه‌های اسماعیلیه
- (۴) حکومت جانشینان حسن صباح

۱۱۲- در کدام بیت تشبیه فشرده به صورت اضافی، بیشتر به چشم می‌خورد؟

- (۱) چگونه باز کنم بال در هوای وصال / که ریخت مرغ دلم پر در آشیان فراق
- (۲) من که ره بردم به گنج حسن بی‌پایان دوست / صد گدای هم‌جو خود را بعد ازین قارون کنم
- (۳) عشق من بر گل رخسار تو امروزی نیست / دیرسالی است که من لبلب این بستانم
- (۴) شکست شیشه‌ی دل را مگو صدایی نیست / که این صدا به قیامت بلند خواهد شد

۱۱۳- تعداد پایه‌های آوایی کدام بیت از سایر ابیات بیشتر است؟

- (۱) نکوهش مکن چرخ نیلوفری را / برون کن ز سر باد و خیره‌سری را
- (۲) عشق‌هایی کز پی رنگی بود / عشق نبود عاقبت ننگی بود
- (۳) دلم پر شعله‌گردان سینه پر دود / زبانم کن به گفتن آتش‌آلود
- (۴) مسلمانان مرا وقتی دلی بود / که با او گفتمی گر مشکلی بود

۱۱۴- کدام گزینه با آخرین پایه آوایی بیت زیر از نظر آهنگ متناسب نیست؟

- «آن که گر بر اسب فکرت جاودان جولان کنی / از نخستین آستان حضرتش درنگذری»
- (۱) کاروان (۲) گفته شد (۳) عاشقم (۴) تاکستان

۱۱۵- در تمامی گزینه‌ها «وجه شبه» حذف شده است. به‌جز گزینه ...

- (۱) کلید گنج سعادت قبول اهل دل است / مباد آن‌که در این نکته شک و ریب کند
- (۲) مانند تیری از کمان بجهد ز تن سیمرغ جان / آن را بیندیش ای فلان باشد که با ما خو کنی
- (۳) گورخانه‌ی راز تو چون دل شود / آن مرادت زودتر حاصل شود
- (۴) من خفته بدم به ناز در کتم عدم / حسن تو به دست خویش بیدارم کرد

۱۱۶- کدام گزینه درباره ویژگی‌های نثر سبک عراقی و آثار آن صحیح نیست؟

- (۱) بابرنامه، از آثار این دوره، به زبان عربی نوشته شده است.
- (۲) نویسندگان این دوره در کتاب‌های متکلف، بیشتر به ظاهرسازی و صنایعی مثل استعارات دور از ذهن روی آوردند.
- (۳) مدعیان عرفان اصالت خود را از دست دادند.
- (۴) سرعت ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول در دوره تیمور بیشتر شد.

۱۱۷- ویژگی‌های فکری بیت کدام گزینه با بقیه گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) بشنو از نی چون حکایت می‌کند / از جدایی‌ها شکایت می‌کند
- (۲) آمد بهار خرم با رنگ و بوی طیب / با صدهزار نزهت و آرایش عجیب
- (۳) سال‌ها دل طلب جام جم از ما می‌کرد / وانچه خود داشت ز بیگانه تمنا می‌کرد
- (۴) آسمان بار امانت نتوانست کشید / قرعه فال به نام من دیوانه زدند

۱۱۸- کدام گزینه در خصوص زبان و ادب فارسی و شخصیت‌های آن در قرن هفتم درست نیست؟

- (۱) فخرالدین عراقی صاحب کتاب‌های «عشاق‌نامه» و «لمعات» از شاعران نام‌آور این عصر است.
- (۲) از دربارهای ادب‌دوست و خاندان‌های فرهنگ‌پرور خبری نبود.
- (۳) زبان و ادبیات فارسی در ناحیه عراق عجم گسترش یافت.
- (۴) قالب‌های جدیدی در شعر و نثر پدید نیامد.

۱۱۹- در کدام بیت «تشبیه» بیشتری به کار رفته است؟

- (۱) گرم از دست برخیزد که با دلدار بنشینم / ز جام وصل می نوشم ز باغ عیش گل چینم
- (۲) کسی به گردن مقصود دست حلقه کند / که پیش تیر بلاها سپر تواند بود
- (۳) ببر طناب هوس پیش از آن‌که ایامت / چهار میخ کند زیر خیمه خضرا
- (۴) رشته صبرم به مقراض غمت ببریده شد / هم‌چنان در آتش مهر تو سوزانم چو شمع

۱۲۰- اندیشه‌های موجود در کدام گزینه نتیجه رواج تصوف نبود؟

- (۱) مجو درستی عهد از جهان سست‌نهاد / که این عجوزه عروس هزار داماد است
- (۲) بالله بگذارید میان من و دوست / نیک و بد و رنج و راحت از دوست نکوست
- (۳) بیابان پر از مار دیدم به خواب / جهان پر ز گرد، آسمان پر عقاب
- (۴) بیا که هانف میخانه دوش با من گفت / که در مقام رضا باش و از قضا مگریز

۱۲۶- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با سؤال‌های زیر صحیح است؟

(الف) کدام مفهوم در رابطه با عصبیت قبیله‌ای صحیح است؟

(ب) چرا مکه مرکز اصلی بازرگانی شبه جزیره عربستان به شمار می‌رفت؟

(ج) کدام توضیح در رابطه با «خُفَاء» صحیح است؟

(د) قرآن با چه صفتی از وضعیت اجتماعی و فرهنگی مردمانی که حضرت محمد (ص) در میان آنان مبعوث شد، یاد می‌کند؟

(۱) الف) وابستگی شدید اعراب به نظام خانواده (ب) حضور اشراف ثروتمند در آن شهر (ج) آن‌ها گوشت قربانی اعراب را نمی‌خوردند. (د) ناآگاه

(۲) الف) وابستگی شدید اعراب به قبیله خود (ب) به دلیل قرار داشتن بر سر راه یمن به شام (ج) از پرستش بت‌ها امتناع می‌کردند. (د) جاهلی

(۳) الف) وابستگی شدید اعراب به حاکمیت قریش (ب) به دلیل قرار داشتن در مسیر تجاری شام به مصر (ج) به جهان پس از مرگ اعتقاد نداشتند. (د) جاهلیت

(۴) الف) وابستگی شدید اعراب به حاکمیت سیاسی خود (ب) به علت تسلط سیاسی بر شبه جزیره عربستان (ج) آنان اعراب پیرو حضرت ابراهیم بودند. (د) کینه‌جو

۱۲۷- «اهل صفه» چه کسانی بودند و پیامبر (ص) در نخستین ماه‌های پس از هجرت با هدف ایجاد همدلی و وحدت دینی میان مسلمانان،

دست به چه اقدامی زد و «پیمان‌نامه عمومی مدینه» به تأیید چه کسانی رسید؟

(۱) مهاجران بی‌بضاعت ساکن در کنار مسجد - ایجاد پیمان برادری - مسلمانان و بسیاری از غیرمسلمانان مستقر در مدینه

(۲) مسلمانان اهل مدینه - ایجاد پیمان‌نامه عمومی - انصار و مهاجران ساکن یثرب

(۳) مسلمانان اهل مدینه - ایجاد پیمان برادری - مسلمانان و بسیاری از غیرمسلمانان ساکن در مدینه

(۴) مهاجران بی‌بضاعت ساکن در کنار مسجد - ایجاد پیمان‌نامه عمومی - انصار و مهاجران ساکن یثرب

۱۲۸- به ترتیب پاسخ صحیح هر یک از سؤالات زیر در کدام گزینه ذکر شده است؟

(الف) جنگ بدر در نتیجه کدام فعالیت‌های مسلمانان به وقوع پیوست؟

(ب) کدام مورد از جمله فعالیت‌های یهودیان علیه مسلمانان نیست؟

(ج) کدام مورد بیانگر دستور پیامبر در واپسین روزهای عمر خود است؟

(د) کدام مورد از جمله شیوه‌های جمع‌آوری منابع مالی در عصر پیامبر نیست؟

(۱) الف) دعوت امپراتوری‌های بزرگ به اسلام از جمله ایران و روم (ب) یهودیان در هر فرصتی به کارشکنی علیه مسلمانان می‌پرداختند (ج) دستور به

حضرت علی (ع) برای ابلاغ سوره براءت برای مشرکان در مکه (د) تسخیر زمین‌های مسیحیان و مصادره اموال و محصولات آنان

(۲) الف) تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های تجاری قریش توسط مسلمانان (ب) یهودیان انصار را علیه مهاجران تحریک می‌کردند (ج) حرکت سپاه اسلام

به سرحدات شام برای مقابله با تهدیدات رومیان (د) تسخیر زمین‌های مسیحیان و مصادره اموال و محصولات آنان

(۳) الف) تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های تجاری قریش توسط مسلمانان (ب) یهودیان در هر فرصتی به کارشکنی علیه مسلمانان می‌پرداختند. (ج)

حرکت سپاه اسلام به سرحدات شام برای مقابله با تهدیدات رومیان (د) دریافت جزیه از اهل کتاب مانند زرتشتیان و یهودیان

(۴) الف) دعوت امپراتوری‌های بزرگ به اسلام از جمله ایران و روم (ب) یهودیان انصار را علیه مهاجرین تحریک می‌کردند. (ج) دستور به حضرت علی (ع)

برای ابلاغ سوره براءت به مشرکان در مکه (د) دریافت جزیه از اهل کتاب مانند زرتشتیان و یهودیان

۱۲۹- به ترتیب پاسخ درست سؤال‌های زیر کدام است؟

(الف) بحران ارتداد و جنگ‌های رده در زمان کدام خلیفه روی داد؟

(ب) خلیفه دوم چگونه انتخاب شد؟

(ج) ماجرای مباحله رسول خدا با کدام گروه صورت گرفت؟

(د) سیاست‌های کدام خلیفه باعث تشدید اختلاف و اوج گرفتن مجدد تعصبات طایفه‌ای و قبیله‌ای در درون جامعه اسلامی شد؟

(۱) الف) عثمان بن عفان (ب) شورای شش نفره که خلیفه اول مشخص کرد. (ج) یهودیان نجران (د) عمر بن خطاب

(۲) الف) ابوبکر ابن ابی قحافه (ب) طبق وصیت‌نامه مکتوب خلیفه اول (ج) مسیحیان نجران (د) عثمان بن عفان

(۳) الف) عثمان بن عفان (ب) شورای شش نفره که خلیفه اول مشخص کرد (ج) یهودیان ساکن مدینه (د) عمر بن خطاب

(۴) الف) ابوبکر ابن ابی قحافه (ب) طبق وصیت‌نامه مکتوب خلیفه اول (ج) مسیحیان مدینه (د) عثمان بن عفان

۱۳۰- به ترتیب کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

(الف) پیامد لشکرکشی‌های اعراب مسلمان به سرزمین‌های مجاور شبه جزیره عربستان چه بود؟

(ب) به چه دلایلی پایه‌های حاکمیت امپراتوری روم شرقی در منطقه شام سست شد؟

(ب) فتح مصر چه پیامدهایی را در پی داشت؟

(۱) فتح سرزمین‌های ایران، شام و مصر - نارضایتی مردم شام از حاکمیت امپراتوری روم بر سرزمین خویش، اختلافات زبانی و دینی - در امان ماندن

مناطق آفریقایی از هجوم مسلمانان

(۲) گسترش اسلام در سرزمین‌های شام، روم و عراق - اختلافات نژادی و سیاسی میان توده مردم و طبقه حکومت‌گر رومی - انعقاد قرارداد صلح و

تسلیم شهر بیت المقدس به ساکنان مسیحی شهر

(۳) گسترش اسلام در سرزمین‌های روم، ایران و عراق - دریافت مالیات‌های سنگین از مردم این نواحی، اختلافات مذهبی شدید و عدم حمایت یهودیان

ساکن منطقه از رومیان - شکست نیروهای متحد رومی و انعقاد پیمان صلح با مردم این نواحی

(۴) فتح سرزمین‌های ایران، شام و مصر - اختلافات مذهبی و تفاوت‌های قومی، فرهنگی و زبانی میان توده‌های مردم شام با طبقه حکومت‌گر رومی - از

بین رفتن سلطه و نفوذ سیاسی - نظامی امپراتوری روم شرقی، در امان ماندن شام از خطر هجوم رومیان، مهیا شدن زمینه برای پیشروی مسلمانان

در دیگر مناطق آفریقا

جغرافیا [۲]

ناحیه چیست / نواحی طبیعی

معنا و مفهوم نامیه، انسان و نامیه، نواحی آب و هوایی، ناهمواری‌ها و اشکال زمین تا پایان فرسایش انحصالی
درس (۱) پایان درس (۳) و درس (۴) تا
پایان فرسایش انحصالی
صفحه‌ی ۲۲ تا ۴۶
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۳۱- یکی از کارهای جغرافی‌دانان، مطالعه ... است و ناحیه‌بندی براساس ... صورت می‌گیرد و میزان

میانگین سالانه بارش خراسان شمالی با ... یکسان می‌باشد.

- (۱) پیوستگی و هماهنگی مکان‌ها - هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان - خزر شرقی
- (۲) شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها - طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او - آذربایجان و زاگرس
- (۳) شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها - هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان - خزر شرقی
- (۴) پیوستگی و هماهنگی مکان‌ها - طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او - آذربایجان و زاگرس

۱۳۲- به ترتیب کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارات‌های زیر را به درستی بیان می‌کند؟

- (الف) نوع خاک، ناحیه‌هایی متمایز از یکدیگر به وجود می‌آورد و بر پوشش گیاهی و آب و هوای ناحیه اثر می‌گذارد.
- (ب) زیست‌بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند و زیست‌بوم آمریکای جنوبی دارای جنگل‌های بارانی استوایی می‌باشد.
- (پ) اقوام پشتون و هزاره به ترتیب نواحی شمالی و جنوبی افغانستان را در برمی‌گیرند.
- (ت) نواحی صنعتی اروپا بیشتر در بخش‌هایی از شمال و غرب آن استقرار یافته‌اند.

- (۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - ص - ص - غ (۳) غ - غ - ص - غ (۴) غ - غ - ص - ص

۱۳۳- کدام گزینه به ترتیب دربرگیرنده مفهوم هر یک از عبارات‌های زیر می‌باشد؟

- (الف) امروز همه نواحی و حتی دورافتاده‌ترین آن‌ها به‌ویژه از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یکدیگرند.
- (ب) احداث راه‌آهن در کشوری که نواحی مرتفع و کوهستانی دارد، دشوارتر و پرهزینه‌تر از کشوری است که بیشتر زمین‌های آن پست و جلگه‌ای هستند.

(ج) بازارهای شناور در بانکوک، پایتخت تایلند از دیدنی‌های جالب توجه آسیای جنوب شرقی است.

- (۱) الف) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. ب) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند. ج) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- (۲) الف) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند. ب) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند. ج) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
- (۳) الف) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند. ب) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند. ج) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
- (۴) الف) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند. ب) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند. ج) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

۱۳۴- کدام یک از گزاره‌های زیر، مربوط به تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی یک حکومت بر نواحی می‌باشد؟

- (۱) ساختن جزیره‌های مصنوعی در آب‌های خلیج فارس
- (۲) برگزاری اجلاس فرهنگی شانگهای بین ایران و آسیای میانه
- (۳) توافق کشورهای عضو اتحادیه اروپا در هزینه کردن روزانه بیش از یک میلیارد دلار برای واردات انرژی نفت و گاز
- (۴) اجلاس گفت‌وگوهای فرهنگی ایران و جهان غرب

۱۳۵- تعیین مرزهای انسانی آسان‌تر است یا طبیعی و کدام ناحیه قومی در دو کشور پاکستان و افغانستان گسترده شده است و نواحی

سیاسی با چه مرزهایی از نواحی مجاور، متمایز می‌شوند؟

- (۱) طبیعی - قوم پشتون - قراردادی
- (۲) انسانی - قوم تاجیک - طبیعی
- (۳) طبیعی - قوم تاجیک - طبیعی
- (۴) انسانی - قوم پشتون - قراردادی

اگر هنوز موفق نشده‌اید بر درس‌های نیم‌سال اول مسلط شوید، این آزمون فرصت خوبی هست که بر مباحث دشواری نظیر پیدایش نواحی آب و هوایی، فرسایش و هوازدگی و تغییرات آن بر سطح زمین مسلط شوید.

۱۳۶- به وضعیت گذرا و موقتی هوا کره در یک محل در مدت زمانی کوتاه چه می‌گویند و بیشترین تغییرات آب‌وهوایی در کدام قسمت هوا کره

به‌وجود می‌آید و چه عاملی باعث پدید آمدن مناطق گرم، معتدل و سرد شده است؟

(۱) هوا - هیدروسفر - گردش وضعی

(۲) آب و هوا - لیتوسفر - دریافت نامساوی انرژی خورشید

(۳) هوا - تروپوسفر - دریافت نامساوی انرژی خورشید

(۴) آب و هوا - تروپوسفر - گردش انتقالی

۱۳۷- کدام گزینه به ترتیب پاسخ صحیح جاهای خالی عبارت‌های زیر است؟

(الف) هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار ... دارد و در نتیجه بر روی منطقه گرم یک مرکز ... ایجاد می‌شود.

(ب) پدید آمدن منطقه گذار یا تغییر از نظر ... یا ... در مرزهای آن‌ها به علت در مجاورت یکدیگر قرار گرفتن و به هم برخورد کردن

دو توده هوای متفاوت در یک ناحیه است.

(پ) جهت وزش بادهای بر اثر حرکت ... زمین و تحت تأثیر ... در نیمکره‌ها به سمت غرب و شرق منحرف می‌شود.

(۱) بیش‌تری، پرفشار - دما، فشار - انتقالی، توده هوای گرم و مرطوب (۲) بیش‌تری، کم‌فشار - رطوبت، فشار - انتقالی، توده هوای گرم و مرطوب

(۳) کم‌تری، کم‌فشار - دما، فشار - وضعی، نیروی کوریولیس

(۴) کم‌تری، پرفشار - دما، رطوبت - وضعی، نیروی کوریولیس

۱۳۸- کدام گزینه درباره فرسایش طبیعی در کوهستان صحیح است؟

(۱) در کوهستان‌ها با توجه به ضخامت خاک و آب و هوا، پیوسته هوازدگی مکانیکی و شیمیایی رخ می‌دهد.

(۲) دره‌های U شکل معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی، شکل می‌گیرند و در طی زمان، دره‌ها به تدریج عمیق‌تر و وسیع‌تر می‌شوند.

(۳) به سنگ‌ها و رسوباتی که یخچال‌ها با خود حمل می‌کنند، «کارس» گفته می‌شود.

(۴) ضخامت یخچال وقتی به ۶۰ تا ۱۰۰ متر می‌رسد، شروع به حرکت می‌کند و این حرکت بر حسب شرایط و دمای هوا از ۱ سانتی‌متر تا ۸ متر در روز است.

۱۳۹- مفاهیم کدام گزینه به ترتیب مرتبط با هر یک از گزاره‌های زیر است؟

- سرزمین‌های مرتفع و نسبتاً همواری هستند که در کوهستان‌ها محصور می‌باشند.

- از مهمترین اشکال زمین هستند که با وسعت‌های مختلف، در همه قاره‌ها وجود دارند.

- بیش از یک سوم سطح زمین را پوشانده‌اند و نواحی عمده سکونت، زندگی و فعالیت انسان‌ها را تشکیل می‌دهند.

- دارای قله است و هرچه به سمت نوک آن می‌رویم، باریک‌تر می‌شود.

(۱) فلات - دشت - دشت - کوه

(۲) کوه - تپه - فلات - فلات

(۳) کوه - دشت - جلگه - فلات

(۴) فلات - جلگه - دشت - کوه

۱۴۰- کدام گزینه به ترتیب پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

(الف) سرعت هوازدگی در سنگ‌ها به چه عواملی بستگی دارد؟

(ب) در فرسایش، به عمل کننده شدن مواد از جای خود چه می‌گویند؟

(پ) چه عاملی کوه‌ها را به‌وجود می‌آورند؟

(۱) اختلاف دما، ساختمان کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها - حفر - هوازدگی و فرسایش

(۲) جنس سنگ‌ها، نوع آب و هوا و زمان - حفر - فعالیت‌های مربوط به تکنونیک ورقه‌ای از طریق ایجاد چین‌خوردگی‌ها، گسل‌ها یا بالا آمدن مواد مذاب و شکل‌گیری آتشفشان

(۳) نوع آب و هوا، زمان و جنس سنگ‌ها - انتقال - فعالیت‌های مربوط به تکنونیک ورقه‌ای از طریق ایجاد چین‌خوردگی‌ها، گسل‌ها یا بالا آمدن مواد مذاب و ایجاد باد

(۴) جنس سنگ‌ها، تغییرات چهره زمین و زمان - انتقال - هوازدگی و فرسایش

جامعه‌شناسی (۲)

فرهنگ جهانی / فرهنگ معاصر
غرب و نظام نوین جهانی
(جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی،
نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ و ۲،
باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ
غرب)
درس (۱) پایان درس (۵)
صفحه‌ی ۳ تا ۴۵
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۴۱- به ترتیب کدام گزینه جاهای خالی متن زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«روشنگری در معنای خاص ... و این روش در طول بیش از ... فرهنگ جدید غرب، شکل‌های

مختلفی پیدا کرده که وجه مشترک همه آن‌ها ... است.»

(۱) پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست - سیصد سال - نفی وحی در معرفت‌شناسی

(۲) به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود - چهارصد سال - کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت

(۳) تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد - چهارصد سال - نفی عقل و وحی در معرفت‌شناسی

(۴) روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است - سیصد سال - افول تجربه‌گرایی و نفی تجربه

۱۴۲- با توجه به پدیده استعمار، چند مورد از عبارات زیر، نادرست است؟

(الف) سلطه جهان غرب بر کشورهای دیگر به سلطه نظامی محدود شد.

(ب) در استعمار قدیم، کشور استعمارگر از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره برای رسیدن به اهداف خود استفاده می‌کرد.

(ج) کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان و کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی دو نمونه موفق از کودتاهای عصر استعمار

فرانو است اما کودتای نوژه، که آمریکایی - انگلیسی بود، بعد از پیروزی انقلاب نمونه شکست خورده کودتاهای این مورد از استعمار است.

(د) بنای یادبود تجارت برده که در امتداد جاده بردگان در غرب کشور بنین در قاره آفریقا است؛ یادآور آفریقایی‌هایی است که در قرون ۱۶ تا ۱۹ میلادی ربوده و به غرب فروخته شدند.

(۱) چهار (۲) سه (۳) یک (۴) دو

۱۴۳- کدام گزینه بیانگر ویژگی‌های فرهنگی است که ظرفیت جهانی شدن را ندارد؟

(۱) عقاید و ارزش‌های آن‌ها مربوط به قوم و منطقه خاصی است. - نگاه سلطه‌جویانه به فرهنگ‌های دیگر ندارد. - از مرزهای جغرافیایی خود عبور نمی‌کند.

(۲) به فرهنگ‌های دیگر نگاه سلطه‌جویانه دارد. - از مرزهای جغرافیایی خود عبور می‌کند. - ارزش‌ها و عقاید آن، جهان‌شمول است.

(۳) عقاید و ارزش‌های آن مربوط به قوم و منطقه خاصی است. - از مرزهای جغرافیایی خود عبور می‌کند. - به اقوام و مناطق دیگر نگاه سلطه‌جویانه دارد.

(۴) به اقوام و مناطق دیگر نگاه سلطه‌جویانه دارد. - از مرزهای جغرافیایی خود عبور نمی‌کند. - عقاید آن‌ها، جهان‌شمول است.

۱۴۴- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه در ارتباط با ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی صحیح است؟

«نه افغانیم و نی ترک و تتاریم / چمن زادیم و از یک شاخساریم

تمیز رنگ و بو بر ما حرام است / که ما پرورده یک نوبهاریم»

(۱) عدالت معیار سنجش صحیح و غلط بودن عقاید و ارزش‌ها است.

(۲) ویژگی تعهد نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان را محدود می‌کند.

(۳) فرهنگ جهانی با توسل به معنویت از ارزش‌های خود دفاع می‌کند.

(۴) عقاید و ارزش‌های فرهنگ جهانی باید عقاید و ارزش‌های مشترک انسانی باشند.

۱۴۵- به ترتیب پاسخ هر یک از عبارت‌های زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(الف) کدام مورد زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند در فرهنگ اسلام است؟

(ب) در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش کدام مورد از سراسر شبه جزیره عربستان به مدینه آمدند؟

(ج) رسول خدا (ص) طی ده سال حکومت، کدام نوع از موانع پیش روی اسلام در شبه جزیره عربستان را از پیش رو برداشتند؟

(۱) الف) عقل، ب) حکومت اسلامی، ج) موانع اقتصادی (۲) الف) انسان، ب) اسلام، ج) موانع اقتصادی

(۳) الف) عقل، ب) اسلام، ج) موانع سیاسی (۴) الف) انسان، ب) حکومت اسلامی، ج) موانع سیاسی

مطالب این آزمون، مطالب جمع‌بندی‌اند و بخش عمده مطالب کتاب شما را تا این جای کار، پوشش می‌دهد. مرور سؤالات این آزمون در هنگام امتحانات کمک شایانی در جمع‌بندی مطالب می‌کند.

۱۴۶- پاسخ هر یک از سؤال‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(الف) در استعمار فرانسه، کدام بُعد از هویت کشورها عمدتاً مورد هدف قرار گرفته می‌شود؟

(ب) پذیرش کدام مورد باعث می‌شود که افراد هویت خود را در حاشیه‌ی جهان غرب جست‌وجو کنند و به مسیر ترسیم شده توسط جهان غرب متمایل شوند؟

(ج) در قرن نوزدهم انگلیسی‌ها، زبان انگلیسی را به جای کدام زبان، زبان رسمی هند کردند؟

(د) در کدام نوع از استعمار، مجریان استعمار آشکارند؟

(۱) اقتصادی و سیاسی - برتری اقتصادی جهان غرب - فارسی - استعمار قدیم

(۲) فرهنگی - برتری فرهنگی جهان غرب - فارسی - استعمار نو

(۳) سیاسی و اقتصادی - برتری نظامی جهان غرب - عربی - استعمار نو

(۴) فرهنگی - برتری فرهنگی جهان غرب - عربی - استعمار قدیم

۱۴۷- به ترتیب آن چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، مربوط به کدام جهان است و هنگامی که فردی، اندیشه خود را به صورت گفتار و نوشتار بیان می‌کند، به کدام جهان قدم می‌گذارد و فرهنگ چه چیزی را شکل می‌دهد؟

(۱) جهان فرهنگی - جهان ذهنی - شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها (۲) جهان ذهنی - جهان اجتماعی - نگرش انسان به هنجارها و ارزش‌ها

(۳) جهان اجتماعی - جهان فردی - نگرش انسان به هنجارها و ارزش‌ها (۴) جهان انسانی - جهان فرهنگی - شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها

۱۴۸- به ترتیب صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارت‌های زیر در رابطه با دوره استعمار، در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(الف) استبداد قومی و قبیله‌ای برای تأمین نیازهای اقتصادی و سیاسی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.
(ب) قدرت سیاسی جوامع اسلامی در دوران استعمار، بیشتر قومی و قبیله‌ای بود.

(ج) دولت‌های استعماری غربی با تکیه بر قدرت نظامی و صنعتی خویش، بیشتر سیاستمداران جوامع اسلامی را مغلوب ساختند.

(د) استبداد قومی می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) غ - ص - غ - ص (۳) ص - ص - غ - غ (۴) غ - غ - ص - ص

۱۴۹- به ترتیب صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر در مورد باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(الف) از اومانیزم به عنوان مهم‌ترین ویژگی معرفت‌شناختی فرهنگ معاصر غرب یاد شده است.

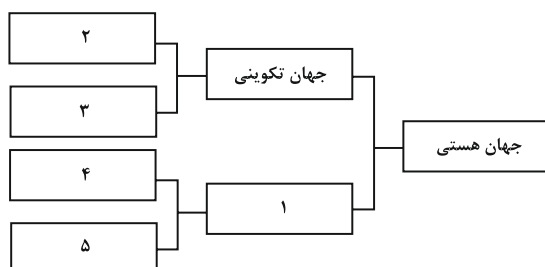
(ب) اومانیزم از نتایج منطقی سکولاریسم است.

(پ) وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد.

(ت) سکولاریسم پنهان شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی می‌کنند.

(۱) غ - ص - غ - غ (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - غ

۱۵۰- به ترتیب با توجه به اعداد داخل نمودار، کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح است؟

(۱) جهان فرهنگی - ذهنی - فردی - اجتماعی - فرهنگی

(۲) جهان انسانی - طبیعت - فوق‌طبیعت - ذهنی - فرهنگی

(۳) جهان فرهنگی - طبیعت - فوق‌طبیعت - فردی - ذهنی

(۴) جهان انسانی - اجتماعی - فردی - طبیعت - فوق‌طبیعت

فلسفه

چیستی فلسفه، ریشه و شاخه‌های

فلسفه، آغاز تاریخی فلسفه، فلسفه

و زندگی

درس (۱) تا پایان درس (۴)

صفحه‌ی ۳۱ تا ۳۲

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

(۴) ارسطو

۱۵۱- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) حکمای باستان معتقدند که فلسفه، عشق به خردمندی و هنر خوب زیستن است.
  - (۲) انسان ذاتاً متفکر است و فقط درباره‌ی خود می‌پرسد.
  - (۳) پرسشگری انسان، ورود به دنیای فلسفه و فلسفه‌ورزی است.
  - (۴) فیلسوف واقعی کسب حقیقت را بر هر چیزی ترجیح می‌دهد و زندگی را بر پایه‌های آن استوار می‌کند.
- ۱۵۲- عبارات زیر معرفی‌کننده‌ی کدام فیلسوف هستند؟

«وی فلسفه خود را به صورت شعر عرضه کرده و با بیانی شاعرانه به توصیف عقاید فلسفی خود پرداخته است. از نظر وی، هستی و وجود حقیقتی ثابت دارد، نه در حال حرکت و شدن.»

- (۱) گزنوفانس
- (۲) پارمنیدس
- (۳) تالس
- (۴) ارسطو

۱۵۳- عکس‌العمل فیلسوف در مقابل سؤالات مربوط به اصل هستی و وجود چیست؟

- (۱) با کمک عقل و منطق پاسخ درست را می‌یابد و با منطق خودش آن پاسخ را با دیگران در میان می‌گذارد.
- (۲) با دیدن اختلاف نظر بین پاسخ‌های فلاسفه دیگر ناامید می‌شود.
- (۳) عوامل اشتباه و موانع پیش‌رو را از سر راه تفکر برمی‌دارد و به حقیقت آن‌گونه که دلش می‌خواهد می‌رسد.
- (۴) می‌داند همان‌گونه که امکان اشتباه در انسان هست، امکان رسیدن به حقیقت نیز در او وجود دارد.

۱۵۴- فیلسوف واقعی کسی است که ...

- (۱) درباره‌ی مسائل فلسفی به طور کامل و نه جدی می‌اندیشد.
- (۲) با هر روشی وارد مسائل فلسفی می‌شود.
- (۳) باورهایی منظم و ناپیوسته دارد و می‌تواند برای آن‌ها استدلال ارائه دهد.
- (۴) درباره‌ی استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به‌درستی آن‌ها پی‌ببرد پذیرای آن‌ها خواهد بود.

۱۵۵- چرا برخی از محققان اروپایی، کتاب‌های تاریخ فلسفه خود را با یونان آغاز کرده‌اند؟

- (۱) چون گزارش معتبر و قابل اعتمادی از جریان فلسفه در سرزمین آتن و تمدن یونان در قرن‌های چهارم و پنجم قبل از میلاد، در دست است.
- (۲) چون تمدن‌های قدیمی‌تر و ساده‌تر، مقدمه و پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدیدتر بوده‌اند.
- (۳) چون اطلاعات امروز ما به هیچ وجه نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد.
- (۴) چون ما تنها می‌توانیم براساس آثار باقی‌مانده از یونان باستان گزارش اجمالی از اندیشه‌های فلسفی ارائه دهیم.

۱۵۶- کدام گزینه درباره‌ی اولین فیلسوفان یونان نادرست است؟

- (۱) گزنوفانس معتقد بود که خداوند همیشه ثابت است و حرکت ندارد.
- (۲) فیثاغورس یکی از پایه‌گذاران فلسفه است که ریاضیات را با فلسفه و عرفان در هم آمیخت.
- (۳) هراکلیتس فیلسوفی بود که سخنانش آمیخته با ابهام و پیچیدگی بود.
- (۴) تالس فیلسوفی یونانی است که افکارش از روی نوشته‌های او قابل شناخت است.

۱۵۷- کدام گزینه در ارتباط با رهایی از عادات غیر منطقی نادرست است؟

- (۱) انسان باید پیش از گرفتار شدن در زنجیر عادت‌های نابخردانه، خود را مهیای شنیدن سخن حق کند.
- (۲) برای کشف حقیقت، ابتدا باید زنجیر عادت‌های نابخردانه، تعصب‌های بیجا و دنباله‌روی‌های کورکورانه از سلیقه‌های گوناگون را با کمک عقل و خرد پاره کرد.
- (۳) پس از رهایی از زنجیر عادت‌های نابخردانه و قیود اندیشه، باید بلافاصله زندگی را بر پایه‌ای محکم و استوار بنا گردد.
- (۴) یکی از ابعاد تمثیل غار افلاطون، نمایش گرفتاری انسان در غار عادت‌ها و تعصب‌ها و نادانی‌هاست.

۱۵۸- آنچه که به نحوه‌ی زندگی انسان شکل می‌دهد، چیست و چگونه به‌دست می‌آید؟

- (۱) رها شدن از حیرت و سرگردانی - با استفاده از تجربه‌ی دیگران
- (۲) پاسخ به پرسش‌های بنیادی - از طریق تفکر فلسفی
- (۳) پرداختن جدی به پرسش‌های غیربنیادی - از طریق استدلال کردن
- (۴) از بین بردن دغدغه خاطر - از طریق تفکر فلسفی

۱۵۹- کدام یک از موارد زیر باعث حیرت فلسفی نمی‌شود؟

- (۱) آیا عشق و دوستی امور واقعی هستند؟
- (۲) آیا انسان همان خاطراتش است؟
- (۳) راز مرگ چیست؟
- (۴) جهان طبیعت از چه چیزی تشکیل شده است؟

۱۶۰- بنا نکردن عقیده بر پایه‌ی توهم و تخیل و نپذیرفتن هیچ سخنی بدون دلیل از سوی یک فیلسوف واقعی، نشانه‌ی ... است و از آثار ... می‌باشد.

- (۱) استقلال در اندیشه - حیرت و تفکر فلسفی
- (۲) استقلال در اندیشه - زندگی بر پایه‌ی فهم فلسفی
- (۳) دوری از مغالطه‌ها - زندگی بر پایه‌ی فهم فلسفی
- (۴) دوری از مغالطه‌ها - حیرت و تفکر فلسفی

تیپ اغلب سؤالات در درس فلسفه مفهومی می‌باشد، خلاصه‌نویسی و نکته برداری باعث می‌شود روی متن کتاب درسی مسلط‌تر شوید.

روان‌شناسی

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد

مطالعه، روان‌شناسی رشد

کل فصل (۱) و (۲)

صفحه‌ی ۸ تا ۶۵

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۱۶۱- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر اشاره به کدامیک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی دارد؟

(الف) از نتایج این روش باید با احتیاط استفاده کرد.

(ب) این روش بسیار وقت‌گیر بوده و نیازمند آموزش‌های ویژه است.

(ج) این روش باید همراه با ثبت دقیق و به دور از پیش‌داوری شخصی باشد.

(۱) الف) پرسش‌نامه، ب) مصاحبه بدون نظام، ج) مصاحبه

(۲) الف) آزمون، ب) مصاحبه نظام‌دار، ج) مشاهده

(۳) الف) آزمون، ب) مصاحبه ساختاریافته، ج) مصاحبه

(۴) الف) پرسش‌نامه، ب) مصاحبه بدون ساختار، ج) مشاهده

۱۶۲- به ترتیب با توجه به رشد جسمانی، الف) کودک در چند ماهگی می‌تواند بدون کمک راه برود؟ ب) به ترتیب با بررسی خصوصیات افراد فامیل

نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در نوزاد پیش‌بینی کرد. این مسئله اشاره به نقش تعیین‌کننده چه

موردی دارد و این ویژگی‌ها از چه زمانی در فرد نهفته شده است؟

(۱) الف) ۱۲ ماهگی ب) ریش - قبل از تولد (۲) الف) ۱۵ ماهگی ب) وراثت - قبل از تولد

(۳) الف) ۱۲ الی ۱۴ ماهگی ب) آمادگی خاص نهفته - هنگام تولد (۴) الف) ۱۱ الی ۱۴ ماهگی ب) پختگی - شکل‌گیری تخمک

۱۶۳- به ترتیب صحیح و غلط بودن هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه به‌درستی ذکر شده است؟

- همه افراد یک خود آرمانی و یک خود واقعی دارند.

- منتهی شدن اخلاق به شناخت در گرو تبدیل شدن شناخت به عقاید فرد است.

- ایده‌آل‌های فرد مانند هنرمند یا فیلسوف شدن، خود آرمانی او را شکل می‌دهند.

- رؤیاپردازی در نوجوانی مسئله‌ای غیر طبیعی است که منجر به افت عملکرد تحصیلی و سایر عملکردهای او می‌شود.

(۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - غ - ص

۱۶۴- در ارتباط با دوقلوهای همسان و ناهمسان کدام گزینه نادرست است؟

(۱) دوقلوهای همسان حتما باید هم‌جنس باشند اما دوقلوهای ناهمسان می‌توانند هم‌جنس یا غیرهم‌جنس باشند.

(۲) علت ویژگی‌های وراثتی یکسان در دوقلوهای همسان این است که هر دو از یک تخمک به‌وجود آمده‌اند.

(۳) اگر دوقلوهایی از دو تخمک جدا به‌وجود آمده باشند و هر دو از نظر جنسیت یکسان باشند احتمال دارد که همسان باشند.

(۴) دوقلوهای همسان از لحاظ ظاهر و رفتار بیشتر اوقات قابل تشخیص نیستند.

۱۶۵- به ترتیب یاد گرفتن مهارت دوچرخه‌سواری بر اثر تمرین و آموزش معلول کدام یک از عوامل مؤثر در رشد و تغییرات آن است و بیت زیر اشاره به

کدام عامل رشد دارد؟

«پرتو نیکان نگیرد هر که بنیادش بد است / تربیت نا اهل را چون گردکان بر گنبد است.»

(۱) محیطی - محیطی (۲) وراثتی - وراثتی (۳) وراثتی - محیطی (۴) محیطی - وراثتی

روان‌شناسی رشد به‌عنوان طولانی‌ترین درس کتاب از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و این فصل همواره مورد توجه طراحان کنکور و امتحان‌نهایی بوده است.

۱۶۶- به ترتیب هر یک از عبارات زیر دلالت بر کدام جنبه‌های رشد دارد؟

- سناناز به جای اصرار برخواستنه و خشمگین شدن، به صورت منطقی نیازهای خود را مطرح می‌کند.
- مهسا با داشتن لبخند بر صورت، می‌تواند ارتباط خوبی با دیگران برقرار سازد.
- مسعود علی‌رغم این‌که تمایل به خوردن باقی مانده‌ی کیک شکلاتی دارد اما آن را برای برادرش کنار می‌گذارد.
- خواهرزاده‌ی امیر، بین بازه‌ی سنی ۹ تا ۱۲ ماهگی قادر به بلند شدن از وضعیت نشسته است.

- (۱) اخلاقی - هیجانی - اجتماعی - شناختی
 (۲) شناختی - اخلاقی - اجتماعی - جسمانی
 (۳) اخلاقی - شناختی - هیجانی - اجتماعی
 (۴) شناختی - اجتماعی - اخلاقی - جسمانی

۱۶۷- با توجه به متن زیر کدام گزینه در ارتباط با رشد اخلاقی در دوره‌ی نوجوانی نادرست است؟

«محمد نسبت به دوران کودکی مدت زمان بیشتری را خارج از محیط خانواده می‌گذراند و در فعالیت‌های اجرایی و مذهبی مدرسه شرکت

می‌کند و سعید سعی دارد در کنار درس خواندن، مبلغی درآمد برای خود کسب کند و برای او کسب درآمد از راه حلال اهمیت زیادی دارد.»

- (۱) رشد سریع شناختی در جوانی و نوجوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره‌ی مسائل اخلاقی ارزشی و دینی قضاوت کند.
 (۲) بروز احساس خودمختاری و استقلال نسبت به والدین، باعث کم‌رنگ شدن مسائل اخلاقی، ارزشی در این دوره می‌شود.
 (۳) یکی از تکالیف اصلی رشد در دوره‌ی نوجوانی، شکل‌گیری هویت است.
 (۴) شناخت و تعریف نوجوان از هویت خویش، مستلزم نسبت دادن ویژگی‌های دینی، ارزشی و اخلاقی به خویش است.

۱۶۸- کدام گزینه در ارتباط با مفهوم هویت در دوره‌ی نوجوانی نادرست است؟

- (۱) «من کیستم؟» سؤالی است که ذهن هر فرد، به ویژه نوجوانان و جوانان را درگیر کرده است.
 (۲) هویت طرز فکر، عقاید و نحوه‌ی ارتباط فرد با دیگران را شامل می‌شود.
 (۳) نوجوانانی که خود را می‌پذیرند و هویت مثبتی برای خود قائل‌اند، به لحاظ روانی از افرادی که هویتی منفی داشته و به خود علاقه‌ای ندارند، سالم‌ترند.
 (۴) هویت وجه اشتراکی است که فرد میان خود و دیگران قائل می‌شود.

۱۶۹- به ترتیب کدام مورد بیانگر وقوع تغییرات مربوط به جنس است و «رویش موی صورت» در پسران، جزء کدام دسته از ویژگی‌های جنسی محسوب

می‌شود و دوره‌ی نوجوانی چه بازه‌ی سنی را در برمی‌گیرد؟

- (۱) رسش جنسی - اولیه - ۱۴ تا ۱۸ سالگی
 (۲) بلوغ جنسی - اولیه - ۱۲ تا ۲۰ سالگی
 (۳) رسش جنسی - ثانویه - ۱۲ تا ۲۰ سالگی
 (۴) بلوغ جنسی - ثانویه - ۱۴ تا ۱۸ سالگی

۱۷۰- این توصیه که باید به نوجوانان کمک کرد تا دریابند جوامع و افراد، آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند، به کدام یک از پیامدهای ناسازگارانه

تغییرات شناختی در نوجوانان مربوط است؟

- (۱) احساس منحصر به فرد بودن اغراق‌آمیز
 (۲) حساسیت نسبت به انتقاد دیگران
 (۳) مشکل در تصمیم‌گیری روزمره
 (۴) آرمان‌گرایی و عیب‌جویی

۱۷۱- هر یک از عبارات های زیر به ترتیب به کدام یک از ابعاد رشد در دوره نوجوانی اشاره دارد؟

(الف) گرایش نوجوان به گروه همسالان بیش تر از سابق می شود.

(ب) به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در این دوره، تحریک پذیری نوجوانان بیش تر می شود.

(پ) در این دوره نوجوانان فرضیه سازی می کنند.

(۱) اجتماعی - جسمانی - اخلاقی

(۲) شناختی - جسمانی - اخلاقی

(۳) اجتماعی - هیجانی - شناختی

(۴) شناختی - هیجانی - اجتماعی

۱۷۲- کدام گزینه در ارتباط با روان شناسی رشد نادرست است؟

(۱) ویژگی های افراد و تغییراتی که در طول دوره زندگی، از دوره جنینی تا دوره نوجوانی رخ می دهد معلول دو دسته عوامل وراثتی و محیطی است.

(۲) فراخانای زندگی به شناسایی و پیش بینی تغییرات در طول زندگی گفته می شود.

(۳) روانشناسی رشد تغییرات افراد از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ را مطالعه می کند.

(۴) بیت «سگ اصحاب کهف روزی چند / پی نیکان گرفت و مردم شد» به عوامل محیطی در ایجاد و تغییر ویژگی های افراد اشاره دارد.

۱۷۳- به ترتیب صحیح یا غلط بودن عبارتهای زیر در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟

(الف) مبنای استدلال در دوره کودکی واقعیت های ملموس و بیرونی است.

(ب) کودکی دوره ای است که با شدیدترین و گسترده ترین تغییرات زیستی همراه است.

(پ) در دوره نوجوانی، اندازه و ظرفیت شش دو برابر و اندازه قلب سه برابر قبل می شود.

(ت) در دوره نوجوانی در حدود یک سال پس از افزایش قد و وزن، ماهیچه ها رشد بیش تری می کنند.

(۱) ص - غ - غ - ص

(۲) غ - غ - ص - ص

(۳) ص - غ - ص - غ

(۴) غ - ص - ص - غ

۱۷۴- پاسخ هر یک از سؤالات زیر در رابطه با سطوح مختلف شناخت، به ترتیب در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(الف) کدام گزینه به فرایند تفسیر محرک های انتخابی اشاره دارد؟

(ب) کدام مورد آخرین مرحله از شناخت پایه را تشکیل می دهد؟

(ج) کدام مورد مواردی همچون حل مسئله و تصمیم گیری را شامل می شود؟

(۱) الف) توجه، ب) ادراک، ج) استدلال

(۲) الف) ادراک، ب) حافظه، ج) تفکر

(۳) الف) ادراک، ب) حافظه، ج) استدلال

(۴) الف) توجه، ب) ادراک، ج) تفکر

۱۷۵- به ترتیب کدام گزینه جاهای خالی زیر را به درستی تکمیل می کند؟

«صرف تکیه داشتن بر ویژگی های حسی محرک اشاره به پردازش ... دارد و هر چه پردازش ما ... باشد، ... شکل گرفته، پایدارتر و کارآمدتر

خواهد بود. همچنین؛ عالی ترین مرتبه شناخت ... و ... است.»

(۱) ادراکی - مفهومی تر - شناخت - حل مسئله - تصمیم گیری

(۲) مفهومی - ادراکی تر - تفکر - تصمیم گیری - حل مسئله

(۳) ادراکی - مفهومی تر - شناخت - تفکر - استدلال

(۴) مفهومی - ادراکی تر - تفکر - استدلال - تفکر

۱۷۶- صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(الف) هرچه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی پیش می‌رویم، عمل تفکر پیچیده‌تر می‌شود.

(ب) به کمک ادراک یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم.

(ج) انسان‌ها در پردازش به یک شیوه عمل نمی‌کنند.

(۱) غ - ص - غ (۲) ص - غ - ص (۳) غ - غ - ص (۴) ص - ص - غ

۱۷۷- کدام گزینه بیانگر تعداد فرضیه‌های موجود در عبارات زیر است؟

«گذشت زمان باعث تضعیف حافظه می‌شود. - فرایندهای ذهنی ناخود آگاه موجب برانگیخته شدن رفتار می‌شود. - بازی‌های رایانه‌ای موجب آرامش فرد می‌شوند. - با شنیدن صدای غرش آب آیا سیل جاری می‌شود؟ - شاید پیری با ضعیف شدن قوای جسمی در ارتباط باشد»

آرامش فرد می‌شوند. - با شنیدن صدای غرش آب آیا سیل جاری می‌شود؟ - شاید پیری با ضعیف شدن قوای جسمی در ارتباط باشد»

(۱) سه (۲) چهار (۳) دو (۴) یک

۱۷۸- به ترتیب گزاره‌های زیر مربوط به کدام یک از منابع کسب شناخت می‌باشند؟

«این روش مبتنی بر درک درونی است. - این روش شخصی و غیر قابل تعمیم است - در این روش با تکیه بر روش‌های مبتنی بر منطق، به حقیقت چیزی پی می‌برند. - عینی و قابل تکرار هستند»

حقیقت چیزی پی می‌برند. - عینی و قابل تکرار هستند»

(۱) شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - شیوه خردگرایانه - شیوه خردگرایانه - روش علمی

(۲) شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - شیوه خردگرایانه - روش علمی

(۳) شیوه خردگرایانه - روش علمی - شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - شیوه خردگرایانه

(۴) شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - شیوه خردگرایانه - روش علمی - شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک

۱۷۹- با توجه به مفهوم «تعریف عملیاتی پدیده‌ها» کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟

(۱) در تعریف عملیاتی، همه افراد با مطالعه تعریف متغیر مورد نظر، برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی می‌توانند از آن داشته باشند.

(۲) ارائه تعریف دقیق از متغیر موجب سهولت اندازه‌گیری می‌شود.

(۳) تعریف عملیاتی، یعنی فرد در صورت رعایت ضوابط علمی، نمی‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.

(۴) تعریف عملیاتی، به معنای لازمه اندازه‌گیری دقیق و عینی از پدیده‌ها است.

۱۸۰- کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با پاسخ‌های ارائه شده به وسیله افراد غیر متخصص، به پرسش‌های علم روان‌شناسی صحیح نیست؟

(۱) پاسخ‌های عامیانه می‌دهند و تبعیت دیگران را می‌طلبند.

(۲) پاسخگویی به پرسش‌های روان‌شناسی دانش و پژوهش روزافزونی را می‌طلبند.

(۳) پاسخ این افراد دقیق، معتبر و با ارزش است.

(۴) این افراد به تدریج دیدگاه شخصی خود را باور می‌کنند.

نظر خواهی (سوال های نظم حوزه): آیا مقررات آزمون اجرا می‌شود؟

دانش آموزان گرامی؛ لطفاً در هنگام پاسخ‌گویی به سؤال‌های زیر، به شماره‌ی سؤال‌ها دقت کنید.

شروع به موقع

۲۹۳- آیا در کلاس رفع اشکال پشتیبان شرکت می‌کنید؟

(۱) بله، امروز شرکت خواهم کرد.

(۲) پشتیبان من کلاس رفع اشکال برگزار می‌کند اما من امروز شرکت نمی‌کنم.

(۳) پشتیبان من کلاس رفع اشکال برگزار نمی‌کند.

(۴) پشتیبان من تغییر کرده است.

۲۹۴- آیا آزمون در حوزه‌ی شما به موقع شروع می‌شود؟ (زمان‌های شروع پاسخ‌گویی به نظرخواهی و سؤال‌های علمی در ابتدای برگه‌ی نظرخواهی آمده است)

(۱) بله، هر دو مورد به موقع و دقیقاً سر وقت آغاز می‌شود.

(۲) پاسخ‌گویی به نظرخواهی رأس ساعت آغاز نمی‌شود.

(۳) پاسخ‌گویی به سؤال‌های علمی رأس ساعت آغاز نمی‌شود.

(۴) در هر دو مورد بی‌نظمی وجود دارد.

متأخرین

۲۹۵- آیا دانش‌آموزان متأخر در محل جداگانه متوقف می‌شوند؟

(۱) خیر، متأسفانه تا زمان شروع آزمون (و حتی گاهی اوقات پس از آن) داوطلبان متأخر در حال رفت و آمد در سالن آزمون هستند.

(۲) این موضوع تا حدودی رعایت می‌شود اما نه به طور کامل

(۳) بله، افراد متأخر ابتدا متوقف می‌شوند و بعداً وارد حوزه می‌شوند اما در هنگام ورود، سروصدا و همهمه ایجاد می‌شود.

(۴) بله، افراد متأخر بعداً وارد حوزه می‌شوند ضمناً برای آنان محل جداگانه‌ای در نظر گرفته شده و بی‌نظمی و سروصدا ایجاد نمی‌شود.

مراقبان

۲۹۶- عملکرد و جدیت مراقبان آزمون امروز را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

پایان آزمون - ترک حوزه

۲۹۷- آیا در حوزه‌ی شما به داوطلبان قبل از پایان آزمون اجازه‌ی خروج زودهنگام داده می‌شود؟

(۱) بله، قبل از پایان آزمون اجازه‌ی ترک حوزه داده می‌شود.

(۲) گاهی اوقات

(۳) به ندرت

(۴) خیر، هیچ‌گاه

ارزیابی آزمون امروز

۲۹۸- به طور کلی کیفیت برگزاری آزمون امروز را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

A : پاسخ نامه (کلید) آزمون ۱۶ آذر ۱۳۹۷ گروه یازدهم علوم انسانی دفترچه

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36
- 37
- 38
- 39
- 40
- 41
- 42
- 43
- 44
- 45
- 46
- 47
- 48
- 49
- 50

- 51
- 52
- 53
- 54
- 55
- 56
- 57
- 58
- 59
- 60
- 61
- 62
- 63
- 64
- 65
- 66
- 67
- 68
- 69
- 70
- 71
- 72
- 73
- 74
- 75
- 76
- 77
- 78
- 79
- 80
- 81
- 82
- 83
- 84
- 85
- 86
- 87
- 88
- 89
- 90
- 91
- 92
- 93
- 94
- 95
- 96
- 97
- 98
- 99
- 100

- 101
- 102
- 103
- 104
- 105
- 106
- 107
- 108
- 109
- 110
- 111
- 112
- 113
- 114
- 115
- 116
- 117
- 118
- 119
- 120
- 121
- 122
- 123
- 124
- 125
- 126
- 127
- 128
- 129
- 130
- 131
- 132
- 133
- 134
- 135
- 136
- 137
- 138
- 139
- 140
- 141
- 142
- 143
- 144
- 145
- 146
- 147
- 148
- 149
- 150

- 151
- 152
- 153
- 154
- 155
- 156
- 157
- 158
- 159
- 160
- 161
- 162
- 163
- 164
- 165
- 166
- 167
- 168
- 169
- 170
- 171
- 172
- 173
- 174
- 175
- 176
- 177
- 178
- 179
- 180

فارسی و نگارش (۲)

-۱

(مریم شمیرانی)

واژه‌هایی که غلط معنی شده‌اند: فراغ: آسایش، آسودگی / نماز پیشین: نماز ظهر

(فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

-۲

(الهام مومری)

موسم: زمان، هنگام / بیرق: رایت، پرچم، درفش / تمکن: توانگری، ثروت / پالیز: باغ، گلزار، کشتزار

(فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

-۳

(حسن و سگری - ساری)

در گزینه «۴»، «عاری» به معنی «بی‌بهره، فاقد و مبراً» نادرست نوشته شده است.

(فارسی ۲، املا، صفحه ۴۰)

-۴

(الهام مومری)

املا‌ی صحیح کلمه، «عظیم» است.

(فارسی ۲، املا، صفحه ۳۲)

-۵

(مریم شمیرانی)

در گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»، «هگیر» به معنای «خرده گرفتن» ولی در گزینه «۱»، به معنای «دریافت کردن» آمده است.

(فارسی ۲، لغت، صفحه ۳۳)

-۶

(مریم شمیرانی)

«مستقر و قرار» از ریشه «قرَر» و «مقرّ (خواننده)» از ریشه «قرء» گرفته شده است.

(فارسی ۲، لغت، صفحه ۳۴)

-۷

(افسان بزرگر - رامسر)

در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» فعل مجهول است: در حالی که در گزینه «۴» فعل «آمد» فعل معلوم است و واژه «نبشته» صفت و وابسته «قضا» است؛ یعنی قضای نوشته شده.

تکات مهم درسی:

فعل مجهول به کمک مصدر «شدن» ساخته می‌شود، اما در گذشته با افعال دیگری مانند «آمدن» و «گشتن» نیز ساخته می‌شد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کشته گردم = (کشته شوم): فعل مجهول

گزینه «۲»: خطایی کرده آمد = (خطایی کرده شد): فعل مجهول

گزینه «۳»: «رانده شد»، «خوانده شد»: فعل مجهول

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

-۸

(ابراهیم رضایی، مقدم - لاهیجان)

اجزای سازنده بیت گزینه «۴» این گونه مرتب می‌شود:

«تا دیده به خار پای من واگرد، خون ز چشم نقش پایم روان شد.»

گزینه‌های دیگر به شیوه عادی بیان شده است.

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۵۶)

-۹

(سید ممدعلی مرتضوی)

«پنهان و فاش» تضاد دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه «۱»: «از تزلزل محکم شدن»، در گزینه «۲»: «وسیع تر از ملک سلیمان در چشم

تنگ مور به سر بردن» و در گزینه «۳»: «بی‌قیمتی از گران قیمتی» تناقض دارند.

(فارسی ۲، آرایه‌های ادبی، صفحه ۴۵)

-۱۰

(سعید گنج‌بفش زمانی)

مجازها در سایر ابیات عبارت‌اند از:

گزینه «۱»: «آب» مجاز از «رودخانه یا دریا» / گزینه «۲»: «شمشیر»: مجاز از «قدرت یا

جنگ و مبارزه» / گزینه «۴»: «سر» مجاز از «قصد و اندیشه»

(فارسی ۲، آرایه، صفحه ۲۲)

-۱۱

(رضا جان نثارکوتنه شهری - سلماس)

در این گزینه مجاز به کار نرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «جمع» ایهام دارد: ۱- جمع شدن مجموعه‌ای از انسان‌ها ۲- آسوده خاطر

گزینه «۲»: «شکر خند» حس آمیزی دارد.

گزینه «۴»: «وفاداری شمع» و «خاکستر به سر ریختن در ماتم پروانه» آرایه تشخیص

دارد.

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

-۱۲

(الهام مومری)

«زندگانی جلال الدین محمد» از بدیع الزمان فروزانفر / «اسرارالتوحید» از محمد بن منور /

«فرهاد و شیرین» از وحشی بافقی

(فارسی ۲، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

-۱۳

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: رضایت و خشنودی از قضا و قدر الهی

مفهوم بیت گزینه «۳»: سرنوشت و قضا و قدر نتیجه اعمال ماست. (از ماست که بر

ماست.)

(فارسی ۲، مفهوم، مشابه صفحه ۴۰)

عربی (زبان قرآن (۱)

-۲۱

(رضا معصومی، ترجمه، ترکیبی)

«سأل الله»: از خداوند می‌خواهم / «أن يساعدن»: که مرا یاری کند / «للإبتعاد عن»:

برای دور شدن از / «الأراذل»: پست‌ترین‌ها، جمع «أرذل» / «التقرب إلى»: نزدیک

شدن به / «الأفاضل»: نیکوترین‌ها، جمع «أفضل»

-۲۲

(رضا معصومی، ترجمه، ترکیبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «أحسن الأحوال»: نیکوترین حالت‌ها

گزینه‌ی «۲»: «حاولا» فعل ماضی سوم شخص جمع و به معنی «کوشیدند» است.

(حاولا أن یجدا: کوشیدند تا بیابند)

گزینه‌ی «۳»: «قد شبه» فعل ماضی نقلی مجهول برای سوم شخص مفرد و به معنای

«تشبیه شده است» می‌باشد.

-۲۳

(مریم آقاباری، ترجمه، ترکیبی)

در این عبارت «یتعلم» به معنای «یاد می‌گیرند» صحیح است.

معادل عربی «یاد می‌دهند» در این جا فعل «یُعَلِّم» می‌شود.

-۲۴

(درویشعلی ابراهیمی، ترجمه، صفحه‌ی ۱۸)

سألت: پرسیدم / طیباً: پزشکی / عن: درباره، از / أحوال: احوال، حالات / الصدیق:

دوست / بُعد: دوری / عذاب: درد، رنج / قُرب: نزدیکی / سلامة: تندرستی، سلامتی

-۲۵

(درویشعلی ابراهیمی، تعویب، صفحه‌ی ۱۹)

لِمَ (لماذا): چرا - برای چه / بیحث ... عن: به دنبال ... می‌گردند (در این جا) / عین:

چشمه / الظلمات: تاریکی‌ها

-۱۴

(ابراهیم رضایی مقرر - لاهیجان)

مفهوم بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱، ۲ و ۳»، «ارزشمندی معشوق و آرامش بخشی نام اوست» اما مفهوم بیت گزینه «۴»، «دعوت به خوش‌باشی» است.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۳۵)

-۱۵

(حسن وسکری - ساری)

در گزینه «۱» درمان درد (عشق) یا صبر قابل تصور است و در دیگر گزینه‌ها درد عشق را درمانی نیست.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۵۵)

-۱۶

(امسان برزگر - رامسر)

گزینه «۴»، شاعر از بهشت به عشق محبوب آمده در حالی که گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» به بازگشت به عالم معنا و بازگشت به اصل و عروج انسانی به ملکوت اشاره دارد.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۳۵)

-۱۷

(حسن وسکری - ساری)

فقط در بیت گزینه «۳»، اشاره‌ای به فقر اختیاری و قناعت نشده است.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۳۰)

-۱۸

(حسن وسکری - ساری)

در بیت گزینه «۱»، گوشه‌گیری نکوهش شده است، ابیات سایر گزینه‌ها در ستایش گوشه‌گیری است.

(فارسی ۲، مشابه صفحه ۵۸)

-۱۹

(حسین پرهیزگار - سبزوار)

بیت «الف»: او بسیار خردمند است. / بیت «د»: لطف تو عقل را تعلیم داده و خوی تو بیماری مردم را شفا بخشیده است.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۵۷)

-۲۰

(کاترم کاطمی)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۲» این است که عزت و ذلت بندگان در دست خداوند و وابسته به خواست و اراده اوست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خواری و ذلت و سختی در عشق و طریق یار، مایه عزت و سربلندی است.

گزینه «۳»: با وجود آن که روزگار مرا خوار و ذلیل کرده است، عزیز و سربلند هستم.

گزینه «۴»: ارزش وجود جان و سر (وجود) افراد با خدمت و فدا شدن در راه یار (ممدوح)

حاصل می‌شود.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۱۰)

-۲۶

(درویشعلی ابراهیمی، مفهوم، صفحه‌ی ۱۸)

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» دارای پیام مشترک «آزموده را میازمای» هستند، در حالی که گزینه‌ی «۳» می‌گوید «با امتحان و آزمایش می‌توان خالصی و ناخالصی را از هم شناخت.» که با بقیه متفاوت است.

-۲۷

(سعید یعفری، لغت، صفحه‌ی ۳ و ۲۰)

مُخْتَل = مُعْجَب بِنَفْسِهِ (خودپسند) / غَدَاةٌ (صبحگاه) ≠ عَشِيَّةٌ (شامگاه)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: مساء: شامگاه / فخور: خودپسند

گزینه‌ی «۲»: متواضع: فروتن / صباح: صبحگاه

گزینه‌ی «۳»: متکبر: خودپسند

-۲۸

(سعید یعفری، لغت و اصطلاحات، ترکیبی)

گزینه‌ی «۱»: چهارپایی است که غالباً برای حمل و سواری در شهرها آن را به کار می‌گیریم. (خر) ← نادرست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: او کسی است که روبه‌روی تو فروتنی می‌کند و پشتت به تو می‌خندد.

(دور)

گزینه‌ی «۳»: در کارهای تجاری و علمی، غالباً آن را به کار می‌بریم. (ترازو)

گزینه‌ی «۴»: مکانی که در آن نهار، شام و صبحانه به میهمانان تقدیم می‌کنیم.

(رستوران)

-۲۹

(سعید یعفری، لغت و مفهوم، صفحه‌ی ۱۸)

مدرّس ما در دانشگاه گفت: بیت‌های فارسی آمیخته به عربی، «ملمّع» نامیده می‌شوند.

-۳۰

(رضا معصومی، مکالمه، صفحه‌ی ۱۰)

گفت‌وگوی عبارت «د» بر اساس کتاب درسی نادرست است. طرف دوم این گفت‌وگو

به این صورت درست است: «سیدی / سیدتی، یختلف السّعر حسب التّوابعات!»

■ ترجمه‌ی متن:

غیبت کردن کار بدی است که خداوند در قرآن از آن نهی کرده و کسی را که درباره دیگران با کلام بد در غیبتشان حرف می‌زند، به کسی تشبیه کرده که گوشت برادر مرده‌اش را می‌خورد! پس غیبت کردن از دیدگاه اسلام از ناپسندترین کارهاست! و از پیامبرمان (ص) روایتی نقل شده که در آن می‌فرماید: «کسی که درباره مرد یا زن مسلمانی غیبت کند، خداوند متعال نه نماز او و نه روزه‌اش را چهل روز و شب قبول نمی‌کند.» و از دلایلی که غیبت را در اسلام حرام می‌کند، علاقه شدید اسلام بر همزیستی مردم با دوستی و حفظ ارتباط میان آن‌هاست. زیرا غیبت نگاه مردم به دیگران را خراب می‌کند، پس آن بسیار آفریننده مشکلات و فاسدکننده روابط است! از این رو اسلام آن را حرام کرده و آن را از گناهان کبیره برشمرده است. حقیقت این است که بسیاری از مشکلات ما با دیگران حل می‌شود وقتی بیاموزیم که «با آن‌ها» سخن بگویم به جای این که «درباره آن‌ها» سخن بگویم!

-۳۱

(هسام حاج مؤمن، درک مطلب، ترکیبی)

مناسب‌ترین عنوان برای متن، «غیبت کردن و آثار منفی آن» است. مطالب مذکور در گزینه‌های دیگر، فقط در بخشی از متن آمده‌اند.

ترجمه‌ی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۲»: «چرا اسلام غیبت را حرام کرده است؟»

گزینه‌ی «۳»: «غیبت در قرآن»

گزینه‌ی «۴»: «غیبت از گناهان بزرگ است.»

-۳۲

(هسام حاج مؤمن، درک مطلب، ترکیبی)

با توجه به حدیثی که در متن از پیامبر (ص) روایت شده، «بدگویی تو درباره شخص غایب، واجباتی را که انجام می‌دهی باطل می‌کند!»

ترجمه‌ی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «کسی که دیگران را در غیبتشان به بدی یاد می‌کند، در حقیقت بعد از مرگشان گوشتشان را می‌خورد!» این موضوع به‌عنوان یک تشبیه ذکر شده، نه این که حقیقتاً این اتفاق می‌افتد!

گزینه‌ی «۳»: «هدف از حرام کردن غیبت، فقط استمرار رابطه میان مردم است!» بر اساس متن فقط، این هدف نیست.

گزینه‌ی «۴»: «غیبت کردن مسلمانان را از انجام نماز و روزه بازمی‌دارد!» در متن آمده غیبت باعث می‌شود خداوند نماز و روزه را نپذیرد، نه این که کسی را از انجام این کارها بازدارد.

-۳۳

(مسام) حاج مؤمن، درک مطلب، ترکیبی)

در پایان متن آمده ما باید به جای این که درباره دیگران حرف بزنیم، با آن‌ها حرف بزنیم. پس این بی ربط است که «ما باید یاد بگیریم چگونه با یکدیگر حرف بزنیم!»
گزینه‌های دیگر با توجه به مفهومی که بیان شد، درست‌اند:

ترجمه‌ی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «گفتگو کردن مفیدترین راه برای اصلاح روابط است!»

گزینه‌ی «۲»: «بهتر این است که در غیاب دیگران، درباره‌شان حرف نزنیم!»

گزینه‌ی «۳»: «حرف زدن درباره شخص غایب، گاه مشکلاتی برای ما خلق می‌کند!»

-۳۴

(مسام) حاج مؤمن، درک مطلب، ترکیبی)

در جمله‌ی «هی خَلَاقَةُ الْمَشَاكِلِ»، کلمه «خَلَاقَةُ» اسم مبالغه بر وزن «فَعَالَةٌ»، و خیر برای مبتدا (هی) است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «اَکْرَهُ» مجرور به حرف جرّ (من) است.

گزینه‌ی «۲»: «مَنْظَرٌ» اسم مکان بر وزن «مَنْعَلٌ» است.

گزینه‌ی «۴»: «مُسْلِمٌ» اسم فاعل از مصدر «إسلام» است.

-۳۵

(مسام) حاج مؤمن، درک مطلب، ترکیبی)

در «حَرَمَها الإِسْلَامُ»، «حَرَمٌ» فعل ماضی از باب «تَفَعِيلٌ» (تحریم) است که ضمیر «ها» مفعول آن، و «الإِسْلَامُ» فاعل آن و مرفوع است: (اسلام آن را حرام کرد).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «سَيِّئٌ» صفت برای «عملٌ» (خیر) و به تبعیت از آن مرفوع است.

گزینه‌ی «۲»: «رَوَايَةٌ» نائب فاعل و مرفوع برای فعل مجهول «تَقَلَّتْ» است.

گزینه‌ی «۳»: «الغَيْبَةُ» مفعول و منصوب برای فعل «تُحْرَمُ» است.

-۳۶

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد، صفحه‌ی ۷)

«خیر (خوبی و نیکی) در چیزی است که بین مردم اتفاق افتاده است.» در این عبارت «خیر» به معنی خوبی و نیکی است و اسم تفضیل نیست. ولی در سایر گزینه‌ها «خیر» به معنی «بهتر و بهترین» و اسم تفضیل است.

-۳۷

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد، صفحه‌ی ۵ تا ۷ و ۹)

در این عبارت «مَكْتَبَةٌ» اسم مکان و «أكبر» اسم تفضیل است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: در این عبارت، فقط اسم مکان «مَتَجَرٌ» (مغازه) آمده است.

گزینه‌ی «۳»: در این عبارت فقط اسم مکان «المعابد» (جمع المعبد) آمده است و «أَسْخَطَ» فعل ماضی است.

گزینه‌ی «۴»: در این عبارت فقط دو اسم تفضیل «أفضل و الذّتیا» آمده‌اند. (اسم مکان نداریم.)

-۳۸

(مبیر همایی، قواعد، صفحه‌ی ۵ تا ۷)

در گزینه‌ی «۳»، «الشّرّ» به معنای «بد»، اسم تفضیل نیست.

در سایر گزینه‌ها، به ترتیب کلمات «أشجع، الحُسنى و خیر» اسم تفضیل‌اند.

-۳۹

(مبیر همایی، قواعد، صفحه‌ی ۸)

در گزینه‌ی «۳»، «المرء» از نوع اسم مکان نیست، ولی در سایر گزینه‌ها کلمات «مداخل، مزارع و المطبعة» اسم‌های مکان هستند.

-۴۰

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد، صفحه‌ی ۲۱ تا ۲۳)

در این عبارت، «فَهَامَةٌ» (بسیار فهمیده) اسم مبالغه و «مُنْتَظَمَةٌ» مشتق از نوع اسم مفعول است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «مَصَادِقَةٌ» مصدر باب مُفَاعَلَةٌ و «الكذّاب» اسم مبالغه است.

گزینه‌ی «۲»: «الحُكَامُ» (مفردش حاکم) اسم فاعل و «مُسَلِّطُونَ» (مفردش مُسلِّطٌ) اسم مفعول است.

گزینه‌ی «۳»: «السّيّارة» (ماشین) وسیله است و اسم مبالغه نیست و «مَصْنُوعَةٌ» اسم مفعول است.

دین و زندگی (۲)

۴۱-

(مهمر مقرر، هدایت الهی، صفحه‌ی ۷)

انسان می‌خواهد بداند «برای چه زندگی می‌کند» و کدام هدف است که می‌تواند با اطمینان خاطر زندگی‌اش را صرف آن نماید؟ او می‌داند که اگر هدف حقیقی خود را نشناسد، یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده است و چنین کسی در حقیقت «سرمایه‌ی وجودی خود» را از بین برده است.

۴۲-

(مهمر آقاصالح، تداوم هدایت، صفحه‌ی ۱۷)

خداوند در قرآن می‌فرماید: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیبمودند مگر پس از آنکه به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.»
هم‌چنین در قرآن آمده است: «خداوند از دین، همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود. و آنچه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید، و در آن تفرقه نکنید.»

۴۳-

(مرتضی مسنی کبیر، آخرین پیامبر، صفحه‌ی ۳۳)

براساس آیه‌ی شریفه «و من یتبع غیر الاسلام دیناً...» و هر کس غیر از دین اسلام دینی را برگزیند...» زبان آخرت نصیب کسانی است که راه اسلام را که مورد خشنودی خداوند و تنها راه درست زندگی است نادیده گرفته‌اند و غیر از اسلام دین دیگری اختیار کرده‌اند. زبان آخرت معلول (نه علت) رهایی دینی است که محتوای آن کاملاً از جانب خداوند متعال است (رد گزینۀ «۲»)

۴۴-

(فرزین سماقی - لرستان، آخرین پیامبر، صفحه‌ی ۲۹)

دینی می‌تواند برای همیشه ماندگار باشد که بتواند به همه‌ی سؤال‌ها و نیازهای انسان‌ها در همه‌ی مکان‌ها و زمان‌ها پاسخ دهد. دین اسلام ویژگی‌هایی دارد (پویایی و روزآمد بودن) که می‌تواند پاسخگوی نیازهای بشر در دوره‌های مختلف باشد.

۴۵-

(فرزین سماقی - لرستان، آخرین پیامبر، صفحه‌ی ۲۹)

در عصر نزول قرآن، با اینکه مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، اما آسادی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانست کامل‌ترین برنامه‌ی زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود را به دست آورد.

۴۶-

(مهمر مقرر، معجزه‌ی جاویدان، صفحه‌ی ۳۱ و ۳۲)

پیامبری حضرت موسی (ع) در دورانی بود که سحر و جادو رواج داشت. بنابراین، معجزه‌ی ایشان تبدیل شدن عصایشان به اژدها بود. حضرت عیسی (ع) نیز در زمانی مبعوث شد که برخی شاخه‌های علم مانند پزشکی پیشرفت زیادی کرده بود و پزشکان، جایگاهی ویژه در جامعه داشتند. معجزه‌ی ایشان نیز بیشتر در همین راستا قرار گرفت.

بنابراین علت همه‌ی این تفاوت‌ها در معجزه‌های پیامبران الهی، تناسب معجزه‌ی هر پیامبر با زمان خود است.

معجزات پیامبران گذشته، فقط برای مردم آن زمان قابل مشاهده بود و امروز اثری از آن‌ها باقی نمانده است. آیه‌ی شریفه: «إِنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ...» نیز به نمونه‌هایی از معجزه‌های حضرت عیسی (ع) از زبان خودشان اشاره دارد.

۴۷-

(مهمر آقاصالح، معجزه‌ی جاویدان، صفحه‌ی ۳۶)

قرآن کریم نه تنها از فرهنگ جاهلیت تأثیر نپذیرفت، بلکه به شدت با آداب جاهلی و رسوم خرافی آن مبارزه کرد و به اصلاح جامعه پرداخت و از موضوع‌هایی همچون عدالت‌خواهی، علم‌دوستی، معنویت و حقوق برابر انسان‌ها سخن گفته است.
خدا در قرآن می‌فرماید: «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»

۴۸-

(مهمر رضایی بقا، معجزه‌ی جاویدان، صفحه‌ی ۳۵)

زیبایی لفظی قرآن، سبب نفوذ خارق‌العاده‌ی این کتاب آسمانی در افکار و قلوب در طول تاریخ شده است و بسیاری از مردم به خصوص ادیبان و اندیشمندان تحت تأثیر آن مسلمان شده‌اند.

گذشته از اعجاز لفظی، قرآن کریم از لحاظ محتوا و مطالب آن ویژگی‌هایی دارد که نشان می‌دهد از قلم هیچ اندیشمندی تراوش نکرده است.

۴۹-

(مهمر مقرر، مسئولیت‌های پیامبر (ص)، صفحه‌ی ۶۱)

اگر پیامبری در تعلیم و تبیین دین و وحی الهی معصوم نباشد، امکان انحراف در تعالیم الهی پیدا می‌شود و اعتماد مردم به دین از دست می‌رود.
اگر پیامبری در اجرای احکام اسلامی معصوم نباشد، امکان دارد کارهایی که مخالف دستورهای خداست، انجام دهد و مردم نیز از او سرمشق بگیرند.

۵۰-

(مهمر آقاصالح، مسئولیت‌های پیامبر (ص)، صفحه‌ی ۵۸ و ۵۹)

اجرای هر قانون و پیروی از هر کس، هنگامی صحیح است که به گونه‌ای به قانون الهی و فرمان او باز گردد. کسانی که به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانونشان نشئت گرفته از فرمان الهی نیست، «طاغوت» نامیده می‌شوند و آیه‌ی «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَ مَا نُزِّلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ...» مؤید آن است.

دین و زندگی (۲) (شاهد «گواه»)

-۵۱

(کتاب آبی، هدایت الهی، صفحه‌ی ۱۱ کتاب درسی)

خداوند، در قرآن کریم درباره‌ی تمام و کامل شدن حجت الهی با فرستادن انبیا فرموده است: «رسولانی (را فرستاد که) بشارت‌دهنده و انذار کننده باشند، تا بعد از آمدن پیامبران برای مردم در مقابل خداوند، دستاویز و دلیلی نباشد.»

-۵۲

(کتاب آبی، آخرین پیامبر، صفحه‌ی ۳۳ کتاب درسی)

هر پیامبری که می‌آمد، به آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد.

-۵۳

(کتاب آبی، معجزه‌ جاویدان، صفحه‌ی ۴۴ کتاب درسی)

هر کس با زبان عربی آشنا باشد، به محض خواندن قرآن، درمی‌یابد که آیات آن با سایر سخن‌ها کاملاً فرق می‌کند و به شیوه‌ای خاص بیان شده است.

-۵۴

(کتاب آبی، معجزه‌ جاویدان، صفحه‌ی ۴۱ کتاب درسی)

کارهای خارق‌العاده‌ی پیامبران در قرآن کریم «آیت» و در نظر اندیشمندان اسلامی به معجزه موسوم است.

-۵۵

(کتاب آبی، معجزه‌ جاویدان، صفحه‌ی ۴۲ کتاب درسی)

بیان تأکیدی قرآن کریم در ناتوانی جن و انس برای آوردن «همانند قرآن» در عبارت شریفه «لایأتون بمثله» یعنی نمی‌توانند همانند آن (قرآن) را بیاورند بیان شده است.

-۵۶

(کتاب آبی، مسئولیت‌های پیامبر (ص)، صفحه‌ی ۶۰ کتاب درسی)

امام خمینی (ره) می‌فرمایند: «به این دلیل که هر نظام سیاسی غیراسلامی، نظامی شرک‌آمیز است؛ چون حاکمش طاغوت است، ما موظفیم آثار شرک را از جامعه‌ی مسلمانان و از حیات آنان دور کنیم و از بین ببریم.»

-۵۷

(کتاب آبی، مسئولیت‌های پیامبر (ص)، صفحه‌ی ۶۱ کتاب درسی)

خداوند با تشخیص ویژگی عصمت پیامبر او را به رسالت مبعوث می‌کند و بر اساس پیام آیه «الله اعلم حیث یجعل رسالته: خدا داناتر است که رسالت خویش را کجا قرار دهد»، خداوند مسئولیت پیامبری را برعهده‌ی کسانی قرار می‌دهد که می‌دانند توانایی انجام این مسئولیت را دارند.

-۵۸

(کتاب آبی، مسئولیت‌های پیامبر (ص)، صفحه‌ی ۶۰ کتاب درسی)

رسول خدا (ص) با انجام وظایف عبودیت و بندگی و در مسیر قرب الهی، به مرتبه‌ای از کمال نائل شد، که می‌توانست عالم غیب و ماورای طبیعت را مشاهده کند و به اذن الهی در عالم خلقت تصرف نماید که این موضوع همان ولایت معنوی ایشان است. میزان بهره‌مندی انسان‌ها از هدایت معنوی به درجه‌ی ایمان و عمل آنان بستگی دارد.

-۵۹

(کتاب آبی، تداوم هدایت، صفحه‌ی ۱۹ کتاب درسی)

یکی از علل آمدن پیامبران متعدد رشد تدریجی سطح فکر مردم است و بدین منظور در هر دوره‌ای پیامبران جدیدی مبعوث می‌شدند تا دین الهی را در خور فهم و اندیشه‌ی انسان‌های دوران خود بیان کنند و حدیث «أنا معاشر الانبیاء امرنا ان نكلم الناس علی قدر عقولهم» بیانگر این موضوع است.

-۶۰

(کتاب آبی، آخرین پیامبر، صفحه‌ی ۲۹ کتاب درسی)

آمادگی جامعه‌ی بشری برای دریافت برنامه‌ی کامل زندگی از عوامل ختم نبوت است و در پرتو عنایت الهی و با اهمتمی که پیامبراکرم (ص) در جمع‌آوری و حفظ قرآن داشت و تلاش و کوشش مسلمانان، قرآن کریم دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید. به همین جهت این کتاب نیازی به «تصحیح» ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند.

زبان انگلیسی (۲)

-۶۱

(فیوار مؤمنی)

ترجمه جمله: «اکثر دانش‌آموزان روش آزمون گرفتن دکتر کلمنس را بسیار دوست می‌دارند. او همیشه کمی به ما وقت می‌دهد تا قبل از آزمون آماده شویم.»
توضیح: بعد از فعل باید از قید مناسب استفاده کنیم، بنابراین پیشرو "a lot of" نمی‌تواند مناسب این بخش از سؤال باشد (رد گزینه «۲»). در بخش دوم سؤال، "time" اسم غیر قابل شمارش است، بنابراین با "many" سازگار نخواهد بود (رد گزینه «۱»). چون از جمله مفهومی مثبت استنباط می‌کنیم، پس "little" که به چیز کم و ناکافی اشاره می‌کند، نیز پاسخ مناسبی نخواهد بود (رد گزینه «۳»).

(گرامر)

-۶۲

(میرحسین زاهدی)

ترجمه جمله: «مطمئن بودم که او آنچه را که اتفاق افتاده بود کاملاً می‌دانست. به شکلی جالب، حرف متفاوتی زد و سعی کرد وانمود کند که ناآگاه است.»
(۱) صادقانه
(۲) صبورانه
(۳) به‌طور منظم
(۴) به شکلی جالب

(واژگان)

-۶۳

(شواب اناری)

ترجمه جمله: «خیلی ضروری است که یک معلم خوب وقتی که در کلاس سخنرانی می‌کند، به صورت روان صحبت کند.»
(۱) عصبی
(۲) روان
(۳) مشهور
(۴) تاریخی

(واژگان)

-۶۴

(رضا کیاسالار)

ترجمه جمله: «مطابق معمول، این منم که باید مصاحبه‌ای را برای رئیس تنظیم کنم. نمی‌دانم چرا منشی به خودش زحمت نمی‌دهد تا چنین وظیفه ساده‌ای را انجام دهد.»
(۱) مراسم
(۲) دکه روزنامه فروشی
(۳) مصاحبه
(۴) جمعیت

(واژگان)

-۶۵

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «رفتار جان نسبت به همکارانش از زنان تا مردان خیلی زیاد فرق می‌کند: دوستانه با مردان، اما جدی و کمی بی‌ادبانه با زنان.»
(۱) جست‌وجو کردن
(۲) فرق کردن
(۳) مربوط بودن به
(۴) شارژ کردن

(واژگان)

-۶۶

(عبدالرشید شفیعی)

برای بیان مقدار "water" باید از کلمات "glass" و "bottle" و یا استفاده کرد.

(کلوز تست)

-۶۷

(عبدالرشید شفیعی)

برای بیان مقدار "bread" باید از کلمه "loaf" استفاده کرد که در حالت جمع تبدیل به "loaves" می‌شود.

(کلوز تست)

-۶۸

(عبدالرشید شفیعی)

(۱) متغیر بودن
(۲) تصور کردن
(۳) احترام گذاشتن
(۴) یافتن

(کلوز تست)

-۶۹

(عبدالرشید شفیعی)

(۱) قاره‌ای
(۲) سریع
(۳) معروف
(۴) احتمالی

(کلوز تست)

-۷۰

(عبدالرشید شفیعی)

(۱) قرن
(۲) جامعه
(۳) شمع
(۴) خط‌کش

(کلوز تست)

<p>۷۶- (کتاب جامع)</p> <p>(۱) متغیر بودن (۲) وجود داشتن</p> <p>(۳) ارتباط برقرار کردن (۴) فهمیدن، درک کردن</p> <p>(مکالمه)</p> <p>-----</p>	<p>۷۱- (کتاب جامع)</p> <p>ترجمه جمله: «یک نوزاد در چند ماه اول زندگی یاد می‌گیرد چگونه سرش را بلند کند، لبخند بزند و والدینش را تشخیص دهد.»</p> <p>“a lot” قید است و با اسم به‌کار نمی‌رود. “many” و “a lot of” مفهوم مشابهی دارند و با توجه به معنای جمله، مناسب نیستند.</p>
<p>۷۷- (کتاب جامع)</p> <p>ترجمه جمله: «واضح است که افراد ممکن است هنوز انتظار داشته باشند که سبک نوشتاری‌شان بهتر خواهد شد.»</p> <p>(درک مطلب)</p> <p>-----</p>	<p>(گرامر)</p> <p>-----</p> <p>۷۲- (کتاب جامع)</p> <p>(۱) آماده، در دسترس (۲) موردعلاقه</p> <p>(۳) خارجی (۴) ممکن</p> <p>(مکالمه)</p> <p>-----</p>
<p>۷۸- (کتاب جامع)</p> <p>ترجمه جمله: «انسان اولیه می‌توانست تصاویر را بکشد، اما او نمی‌توانست حروف را بنویسد.»</p> <p>(درک مطلب)</p> <p>-----</p>	<p>۷۳- (کتاب جامع)</p> <p>(۱) صادقانه بگویم (۲) واقعاً</p> <p>(۳) خواهش می‌کنم (۴) به‌علاوه</p> <p>(مکالمه)</p> <p>-----</p>
<p>۷۹- (کتاب جامع)</p> <p>ترجمه جمله: «ما نمی‌توانستیم هیچ اطلاعاتی از انسان اولیه داشته باشیم اگر او هیچ تصویری نکشیده بود.»</p> <p>(درک مطلب)</p> <p>-----</p>	<p>۷۴- (کتاب جامع)</p> <p>(۱) قطعاً، حقیقتاً (۲) به‌طور شفاهی</p> <p>(۳) با قدرت (۴) به‌طور متفاوت</p> <p>(مکالمه)</p> <p>-----</p>
<p>۸۰- (کتاب جامع)</p> <p>ترجمه جمله: «اطلاعات ما درباره‌ی انسان اولیه براساس تصاویری است که روی دیوارهای غار کشیده شده است.»</p> <p>(درک مطلب)</p>	<p>۷۵- (کتاب جامع)</p> <p>(۱) فرهنگی (۲) در معرض خطر</p> <p>(۲) بومی (۴) زنده</p> <p>(مکالمه)</p>

ریاضی و آمار (۲)

-۸۱

(فردر زرائدوز، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌ی ۲ تا ۴)

می‌دانیم نمودار جعبه‌ای، فقط برای نمایش یک متغیر مورد استفاده قرار می‌گیرد. بقیه گزاره‌ها همگی ارزش درست دارند. توجه کنید که در نمودار گزینه «۲» از عدد ۳ بیش از یک پیکان خارج شده است، به همین علت، f تابع نیست.

-۸۲

(امیر زرائدوز، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌ی ۲ تا ۷)

با توجه به جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \Rightarrow \sim q$	$p \vee (\sim p \Rightarrow \sim q)$
T	T	F	F	T	T
T	F	F	T	T	T
F	T	T	F	F	F
F	F	T	T	T	T

-۸۳

(همید زرین‌کفش، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌ی ۲ تا ۱۱)

به بررسی تک تک گزینه‌ها می‌پردازیم:

(۱) این گزاره همواره درست است، زیرا اگر p درست باشد، در این صورت $p \vee \sim q \equiv T$ و $T \Rightarrow T \equiv T$ و اگر p نادرست باشد، گزاره شرطی به انتقای مقدم درست می‌باشد، پس این گزاره همواره درست است و به ارزش p بستگی ندارد.

(۲) اگر q درست باشد، این گزاره درست و اگر q نادرست باشد، در این صورت $\sim q \wedge p \equiv T$ و $T \Rightarrow \sim q \wedge p \equiv T$ و اگر $\sim q$ درست است و ارزش گزاره $\sim q \wedge p$ بستگی دارد و آنگاه ارزش کل گزاره در این حالت به p بستگی دارد.

(۳) اگر q نادرست باشد، در این صورت ارزش کل گزاره نادرست و اگر q درست باشد، در این صورت $p \vee q$ دارای ارزش درست و ترکیب عطفی آن با q نیز دارای ارزش درست می‌باشد، پس در این حالت گزاره مرکب هم‌ارز q می‌باشد.

(۴) اگر p درست باشد، ترکیب فصلی آن با هر گزاره دلخواهی درست است و اگر p نادرست باشد، در این صورت $p \wedge q$ دارای ارزش نادرست و آنگاه ترکیب فصلی آن با p نیز نادرست است، پس گزاره مرکب در این حالت هم‌ارز با p می‌باشد.

-۸۴

(امیر زرائدوز، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌ی ۲ تا ۱۱)

ارزش $(q \vee r) \Rightarrow p$ نادرست است. پس ارزش p درست و ارزش $(q \vee r)$ نادرست است. از نادرستی ارزش $(q \vee r)$ نتیجه می‌گیریم که هم q و هم r ارزش نادرست دارند. حال خواهیم داشت:

$$[\sim (q \wedge p) \Rightarrow \sim r] \equiv [\sim (\underbrace{F \wedge T}_F) \Rightarrow \sim F] \equiv (T \Rightarrow T) \equiv T$$

$$(q \Leftrightarrow \sim r) \Rightarrow \sim p \equiv [\underbrace{F \Leftrightarrow \sim F}_F] \Rightarrow \sim T \equiv F \Rightarrow F \equiv T$$

-۸۵

(امیر زرائدوز، استدلال ریاضی، صفحه‌ی ۱۶ تا ۱۸)

الف) جمع $\sqrt{6}$ با $\sqrt{2}$ به صورت $\sqrt{6+2}$ نادرست است.

پ) (-3) ها را نمی‌توانیم از صورت و مخرج کسر ساده کنیم، چون بین -3 و x در صورت کسر، علامت جمع وجود دارد. (اگر علامت ضرب بود می‌توانستیم -3 ها را ساده کنیم.)

ت) فرجه رادیکال زوج است، پس باید این طور بنویسیم: $|\sqrt{x^2}| = |x|$

ث) اگر طرفین نامعادله در عدد منفی ضرب شود، جهت نامعادله عوض می‌شود.

$$\text{ج) معادله } 2 \text{ ریشه دارد، زیرا: } \begin{cases} x = 0 \\ x = 5 \end{cases} \Rightarrow x(x-5) = 0 \Rightarrow x^2 - 5x = 0$$

-۸۶

(همید زرین‌کفش، استدلال ریاضی، صفحه‌ی ۱۴ و ۱۵)

$$p \Rightarrow q$$

ساختار کلی مغالطه q می‌باشد که در گزینه‌های (۱) و (۲) و (۳) مغالطه $\therefore p$

رخ داده است. ولی در گزینه (۴) استدلال قیاس استثنایی داریم که نتیجه آن درست است.

-۸۷

(همید زرین‌کفش، استدلال ریاضی، صفحه‌ی ۱۶)

چون اثبات مستقیم حکم «اگر a عددی گنگ باشد، آنگاه $\sqrt{a}$ نیز عددی گنگ است.» دشوار می‌باشد، برای سادگی کار می‌توان از عکس نقیض گزاره اصلی که به صورت $p \Rightarrow q$ می‌باشد، به صورت $\sim q \Rightarrow \sim p$ استفاده کرد و به راحتی می‌توان ثابت کرد که اگر $\sqrt{a}$ عددی گویا باشد، آنگاه a نیز عددی گویا است که با تناقض رسیدن با این فرض، حکم اصلی ثابت می‌شود.

-۸۸

(فردر زرائدوز، استدلال ریاضی، صفحه‌ی ۱۶ تا ۱۸)

در گام سوم اشتباه رخ داده است، زیرا در صورت کسر سمت چپ داریم:

$$4(x-3) = 4x-12$$

-۸۹

(فردر زرائدوز، توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌ی ۲۶ و ۲۷)

می‌دانیم در تابع ثابت، برد تابع فقط یک عضو دارد. در تابع f از زوج مرتب $(10, 3)$ متوجه می‌شویم که برد تابع $\{3\}$ است، پس در دو زوج مرتب دیگر هم، باید عضوهای دوم برابر ۳ باشند:

$$\begin{cases} 2x - y = 3 \\ x + y = 3 \end{cases}$$

$$3x = 6 \Rightarrow x = 2 \xrightarrow[\text{از معادلات}]{\text{جاگذاری در یکی}} 2 + y = 3 \Rightarrow y = 1$$

$$\Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{2}{1} = 2$$

-۹۰

(امیر زراندوز، توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی، صفحه‌ی ۲۶ و ۲۷)
هر عددی از دامنه که به تابع f وارد شود، خروجی‌اش k است. بنابراین خواهیم داشت:

$$\begin{aligned} f(f(a)) - f(f(b)) &= f(a).f(b) \Rightarrow f(k) - f(k) = k.k \\ \Rightarrow k &= k^2 \Rightarrow k^2 - k = 0 \Rightarrow k(k-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k = 0 \\ k = 1 \end{cases} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲) (شاهد «گواه»)

-۹۱

(کتاب آبی، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌ی ۵ و ۶ کتاب درسی)
ترکیب فصلی دو گزاره زمانی نادرست است که هر دو گزاره نادرست باشند. به همین منظور پاسخ صحیح گزینه «۴» خواهد بود. زیرا مربع عدد فرد عددی زوج است. گزاره‌های نادرست و همچنین واریناس داده‌های a, a, a مخالف صفر است نیز نادرست است. پس ترکیب فصلی آن‌ها نیز نادرست است.

-۹۲

(کتاب آبی، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌ی ۶ و ۷ کتاب درسی)
هر چهار گزینه گزاره شرطی می‌باشند، حال ارزش درستی هر یک را می‌یابیم:
گزینه «۱»: اگر ۵ جزء اعداد طبیعی است آنگاه $\frac{1}{5}$ عددی گویاست. در این گزاره، مقدم و تالی هر دو درست هستند، پس گزاره شرطی دارای ارزش درست است.
گزینه «۲»: اگر ۹۱ عدد مرکب است، آنگاه $(\sqrt{2})^3$ عددی گویاست. در این گزاره، مقدم درست ولی تالی نادرست است، پس گزاره شرطی دارای ارزش نادرست است.
گزینه «۳»: اگر ۱۰۰ مربع کامل نیست، آنگاه ۱۰۰ کوچک‌ترین عدد طبیعی سه رقمی است. در این گزاره، مقدم نادرست ولی تالی درست است، پس گزاره شرطی دارای ارزش درست است.
گزینه «۴»: اگر ۳ تنها عدد فرد اول است، آنگاه ۲ تنها عدد زوج اول است. در این گزاره، مقدم نادرست ولی تالی درست است، پس گزاره شرطی دارای ارزش درست است.

-۹۳

(کتاب آبی، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌ی ۶ و ۷ کتاب درسی)
به بررسی تک‌تک گزینه‌ها می‌پردازیم:
گزینه «۱»:

p	q	$p \Rightarrow q$	$r \Rightarrow (p \Rightarrow q)$
د	د	د	د

گزینه «۲»:

p	q	$p \Rightarrow r$	$(p \Rightarrow r) \wedge q$
د	د	د	د

دقت کنید $p \Rightarrow r$ به انتفای مقدم درست است.

گزینه «۳»:

p	q	$\sim p$	$q \Rightarrow r$	$(q \Rightarrow r) \Rightarrow \sim p$
د	د	د	نامعلوم	د

گزینه «۴»:

p	q	$\sim r \Rightarrow q$	$(\sim r \Rightarrow q) \Rightarrow p$
د	د	د	د

پس ارزش گزاره گزاره‌ی «۴» با دیگر گزینه‌ها متفاوت است.

-۹۴

(کتاب آبی، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌ی ۸ تا ۱۱ کتاب درسی)
برای نوشتن نقیض گزاره دو شرطی باید تنها یکی از دو گزاره p, q نقیض شود، بنابراین نقیض گزاره دو شرطی $(p \Rightarrow q)$ به صورت $(\sim p \wedge q)$ یا $(p \wedge \sim q)$ می‌تواند باشد، در نتیجه نقیض گزاره دو شرطی $(p \Rightarrow q)$ به صورت موارد آ و ب است.

-۹۵

(کتاب آبی، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌ی ۳ تا ۱۱ کتاب درسی)
روش اول: با توجه به جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	r	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \Rightarrow r$
د	د	د	د	د
د	د	ن	د	ن
د	ن	د	ن	د
د	ن	ن	ن	د
ن	د	د	ن	د
ن	د	ن	ن	د
ن	ن	د	ن	د
ن	ن	ن	ن	د

$q \Rightarrow r$	$p \Rightarrow (q \Rightarrow r)$	$p \Rightarrow r$	$q \wedge (p \Rightarrow r)$
د	د	د	د
ن	ن	ن	ن
د	د	د	د
د	د	ن	ن
د	د	د	د
ن	د	د	د
د	د	د	ن
د	د	د	ن

$q \wedge r$	$p \Rightarrow (q \wedge r)$	$q \vee r$	$p \Rightarrow (q \vee r)$
د	د	د	د
ن	ن	د	د
ن	ن	د	د
د	د	د	د
ن	د	د	د
ن	د	ن	د

با توجه به جدول، هم ارز گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow r$ به صورت $p \Rightarrow (q \Rightarrow r)$ است.روش دوم: با استفاده از هم‌ارزی گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ به صورت $(\sim p \vee q)$ داریم:

$$(p \wedge q) \Rightarrow r \equiv (\sim (p \wedge q) \vee r)$$

حال با استفاده از قانون دموورگان داریم:

$$\sim (p \wedge q) \vee r \equiv \sim p \vee \sim q \vee r \equiv \sim p \vee (\sim q \vee r)$$

حال از عکس نکته گفته شده در اول راه حل استفاده می‌کنیم.

$$\sim q \vee r \equiv q \Rightarrow r$$

$$\sim p \vee (\sim q \vee r) \equiv \sim p \vee (q \Rightarrow r) \equiv p \Rightarrow (q \Rightarrow r)$$

-۹۶

(کتاب آبی، استدلال ریاضی، صفحه‌ی ۱۲ و ۱۳ کتاب درسی)

به بررسی تک تک گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه «۱»: اگر عدد مورد نظر را x در نظر بگیریم، جذر دو برابر آن معادل $\sqrt{2x}$ است و مربع عدد معادل x^2 است، پس داریم:

$$\sqrt{2x} = x^2$$

گزینه «۲»: اگر دو عدد مورد نظر را x و y در نظر بگیریم، معکوس آن‌ها $\frac{1}{y}$ و $\frac{1}{x}$ معکوس مجموع آن‌ها $\frac{1}{x+y}$ است. در نتیجه داریم:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \geq \frac{1}{x+y}$$

گزینه «۳»: اگر عدد مورد نظر را x در نظر بگیریم، مکعب آن معادل x^3 و مربع آن $x^2 = x^3 + x$ است، در نتیجه داریم:گزینه «۴»: اگر عدد مورد نظر را x در نظر بگیریم، ریشه سوم مربع آن $\sqrt[3]{x^2}$ و جذر مکعب آن به صورت $\sqrt{x^3}$ است، در نتیجه داریم: $\sqrt[3]{x^2} < \sqrt{x^3}$ بنابراین گزینه «۲» صحیح است.

-۹۷

(کتاب آبی، استدلال ریاضی، صفحه‌ی ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

اگر مثلثی متساوی الاضلاع باشد، آن‌گاه تمام زاویه‌های مثلث برابر 60° است، حال اگر یکی از زاویه‌های مثلثی 60° باشد، نمی‌توان با قطعیت گفت این مثلث متساوی الاضلاع است. به شکل زیر دقت کنید.

در این استدلال از قیاس استثنایی به شکل نادرست استفاده شده است و منجر به نتیجه‌گیری نادرست می‌شود. که به این گونه استدلال مغالطه می‌گویند و نتیجه به‌دست آمده از این استدلال ممکن است درست و یا نادرست باشد. پس در نتیجه این استدلال یک استدلالت قیاس استثنایی نیست.

-۹۸

(کتاب آبی، استدلال ریاضی، صفحه‌ی ۱۶ تا ۱۸ کتاب درسی)

دلیل نادرستی گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) را بررسی می‌کنیم:

$$\text{گزینه «۱»} \quad y = \frac{2x-3}{x-2} \Rightarrow y(x-2) = 2x-3 \Rightarrow yx-2y = 2x-3$$

خطا در این مرحله رخ می‌دهد هنگامی که y را در پرانتز ضرب می‌کنیم باید در کل عبارت‌های داخل پرانتز ضرب شود نه فقط در عبارت اول که این باعث به‌وجود آمدن خطا شده و استدلال نادرست شده است.

$$\text{گزینه «۲»} \quad y = \frac{2x-3}{x-2} \Rightarrow y(x-2) = 2x-3 \Rightarrow yx-2y = 2x-3$$

$$\Rightarrow yx - 2x = 2y - 3$$

$$\Rightarrow x(y-2) = y-3$$

خطا در این مرحله رخ داده است زیرا عدد ۲ که در عبارت y ضرب شده است را نمی‌توان با ۳ جمع کرد.

$$\text{گزینه «۳»} \quad y = \frac{2x-3}{x-2} \Rightarrow x-2 = y(2x-3)$$

خطا در همین مرحله رخ داده است زیرا هنگام طرفین وسطین کردن، عبارت y می‌بایست در عبارت $(x-2)$ ضرب شود نه در عبارت $(2x-3)$.تمام مراحل استدلال گزینه‌ی «۴» صحیح است و منجر به به‌دست آوردن x بر حسب y به طور صحیح شده است.

-۹۹

(کتاب آبی، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه‌ی ۲۶ و ۲۷ کتاب درسی)

تابع ثابت تابعی است که برد آن تنها شامل یک عضو است و تنها نمودار تابع گزینه (۱) می‌تواند یک تابع ثابت باشد.

-۱۰۰

(کتاب آبی، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی، صفحه‌ی ۲۶ و ۲۷ کتاب درسی)

تابع ثابت، تابعی است که برد آن تنها شامل یک عضو و ضابطه آن به صورت $f(x) = k$ ($k \in \mathbb{R}$) است. بنابراین داریم:

$$\begin{cases} \sqrt{c} = 4 \Rightarrow c = 16 \\ d + 5 = 4 \Rightarrow d = -1 \\ 2a = 4 \Rightarrow a = 2 \\ b + 1 = 4 \Rightarrow b = 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{b+c+d}{a} = \frac{3+16-1}{2} = \frac{18}{2} = 9$$

علوم و فنون ادبی (۲)

-۱۰۱

(ممتاز شریفی، سبک عراقی، صفحه‌ی ۳۷)

وجود آرایه‌های متعدد و اشاره به ناپایداری دنیا از ویژگی‌های شعر سبک عراقی است که در این بیت نیز دیده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وجود «همی» و نیز کلمات اصیل فارسی مانند «نبايست، گویی...» از ویژگی‌های «سبک خراسانی» در شعر است.

گزینه «۲»: در این گزینه «مر» و «زیرا = زیرا» که از نشانه‌های سبک خراسانی است دیده می‌شود در حالی که این نشانه‌ها در سبک عراقی رو به زوال است.

گزینه «۴»: صحبت از «خرد» و ستایش آن از ویژگی‌های سبک خراسانی است در حالی که در سبک عراقی بیشتر از «عشق» سخن به میان می‌آید.

-۱۰۲

(میتبی مهنانی، پایه‌های آوایی، صفحه‌ی ۲۲)

شکل صحیح پایه‌های آوایی بیت به این صورت است:

هَر چ گو یم	عشـد ق را شر	خ بـ یان
چُن بـ عشـ قا	یم خ جل گر	دَم آ زان

-۱۰۳

(شبنم رهنما، تشبیه، صفحه‌ی ۲۹)

در بیت اول «آتش فراق» و «سیم اشک»: دو تشبیه فشرده اضافی / کار رخم همچو زر شود: تشبیه گسترده

در بیت دوم «مرغم درون آتش» و «ماهی برون آب»: دو تشبیه فشرده غیراضافی

-۱۰۴

(عارف سادات طباطبایی نژاد، سبک عراقی، صفحه‌ی ۳۷ و ۳۸)

در بیت گزینه‌ی «۴»، «شادی‌گرایی» دیده می‌شود که از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است.

ویژگی فکری سایر آیات:

گزینه «۱»: «رواج روحیه اخلاقی / گزینه‌ی «۲»: باور به قضا و قدر / گزینه‌ی «۳»: تلاش در راه رسیدن به معشوق و داشتن روحیه عرفانی

۱۰۵-

(میترا پاک‌نزار، تشبیه، صفحه‌ی ۲۹ و ۳۰)

در بیت گزینۀ «۴»: پنج تشبیه فشرده به‌کار رفته است: مرغ دل - دام زلف - دانۀ خال - طایر اندیشه - دام هوس
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینۀ «۱»: عکس روی بار، رخ گل است / هوا، مشاطه (آرایشگر) است / آب، آینه‌دار است.
 گزینۀ «۲»: کوه صبر، آتش عشق، آب عشق
 گزینۀ «۳»: گوی زمین، چوگان عدل

۱۰۶-

(ممنون اصغر، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه‌های ۱۶، ۱۷ و ۱۹)

تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینۀ «۱»: دولت‌شاه سمرقندی از نویسندگان قرن نهم است.
 گزینۀ «۲»: «تاریخ گزیده» تاریخ پیامبران و خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ هـ. ق دربر می‌گیرد.
 گزینۀ «۴»: توضیح این گزینه مربوط به سلمان ساوجی است.

۱۰۷-

(سعید بیغری، پایه‌های آوایی، صفحه‌ی ۲۲)

تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینۀ «۱»:

عش قُ مس تو	ری نَ با شد	پای گو در	دام نا ور
مرغ کَه	طو رتَ یی	خس تِ بِ من	قا ر مَ را
دلِ م خون	شُد ز غص	صِ سا قی	کَ جا یی

گزینۀ «۲»:
 گزینۀ «۴»:

۱۰۸-

(سعید بیغری، سبک عراقی، صفحه‌ی ۳۸ و ۳۹)

الف) درست است.
 ب) ویژگی فکری است: نه زبانی.
 ج) در این دوره برخی نویسندگان، کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند.
 د) درست است.

۱۰۹-

(اعظم نوری‌نیا، تشبیه، صفحه‌ی ۲۷ و ۲۸)

در مصراع دوم بیت این گزینۀ، مشبه (ناموس) و مشبه‌به (پرده) آمده است.
 گزینۀ «۱»: نور داغ عشق (مشبه)، نبود رایگان (وجه شبه)، چون (ادات تشبیه)، آفتاب (مشبه‌به)
 گزینۀ «۲»: حسن (مشبه)، باشد جاودان (وجه شبه)، چون (ادات تشبیه)، آفتاب (مشبه‌به)
 گزینۀ «۳»: چون (ادات تشبیه)، حباب (مشبه‌به)، از خجلت اظهار خاموشیم (وجه شبه)، ما (مشبه)

۱۱۰-

(اعظم نوری‌نیا، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه‌ی ۱۵ و ۱۸)

الف) پس از مرگ تیمور، شاهرخ توانست هرات را مرکز فرماندهی خود قرار دهد. او حامی خوش‌نویسان، نقاشان و شاعران بود.
 ب) کتاب تحفة‌الاحرار جامی از آناری است که به پیروی از نظامی سروده شده است.
 پ) خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی وزیر مقتدر غازان‌خان و اولجایتو بود. مهم‌ترین کتابش «جامع التواریخ» نام دارد.
 ت) مرصادالعباد از کتاب‌های قرن هفتم است. نثر کتاب گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است.

علوم و فنون ادبی (۲) (شاهد «گواه»)

۱۱۱-

(کتاب جامع، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه‌ی ۱۵ کتاب درسی)

در تاریخ جهانگشا در خصوص تاریخ خوارزمشاهیان مطالبی وجود دارد.

۱۱۲-

(کتاب جامع (با تغییر)، تشبیه، صفحه‌ی ۲۹ کتاب درسی)

در گزینۀ «۱»: دو تشبیه فشرده به صورت اضافی وجود دارد: مرغ دل - آشیان فراق
تشبیه فشرده به صورت اضافی در سایر گزینه‌ها:
 گزینۀ «۲»: گنج حُسن
 گزینۀ «۳»: گل رخسار
 گزینۀ «۴»: شیشه دل

۱۱۳-

(سؤال کتاب جامع، پایه‌های آوایی، صفحه‌ی ۲۲ کتاب درسی)

در بیت گزینۀ «۱» در هر مصراع، «چهار» و مجموعاً «هشت» پایه آوایی وجود دارد اما هر یک از ابیات سایر گزینه‌ها مجموعاً دارای «شش» پایه آوایی هستند.
 گزینۀ «۱»:

ن کو هش	مَ کُن چَر	خِ نی لو	فَ ری را
بُ رون کُن	زِ سَر با	دُ خِ ر	سَ ری را

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۲»:

عش ق هایی	کز ب ی رَن	گی ب وُد
عش ق نَب وُد	عا قِ بت نَن	گی ب وُد

گزینۀ «۳»:

دِ لِم پُر شَع	لِ گر دان سی	نِ پَر دود
زِ با نِم کُن	بِ گف تن آ	تِ شا لود

گزینۀ «۴»:

مَ سل ما نان	مَ را وَق تی	دِ لی بود
کِ با او گُف	تِ می گر مُش	کِ لی بود

تاریخ (۲)

۱۱۴-

(سؤال کتاب جامع، پایه‌های آوایی، صفحه‌ی ۲۴ کتاب درسی)

آخرین پایه آوایی در دو مصراع بیت، به ترتیب: «لان کنی» و «نَگَدَری» و بر وزن «-U-» است. اما وزن کلمه «تاکستان»، «---» است.

۱۱۵-

(سؤال کتاب جامع (با تغییر)، تشبیه، صفحه‌ی ۲۸ کتاب درسی)

سیمرغ جان به تیری در کمان تشبیه شده است.
وجه‌شبه: جهیدن

۱۱۶-

(سؤال کتاب جامع، سبک عراقی، صفحه‌ی ۳۸ و ۳۹ کتاب درسی)

«بابرنامه» به زبان ترکی نوشته شده است.

۱۱۷-

(سؤال کتاب جامع، سبک عراقی، صفحه‌ی ۳۷ و ۳۸ کتاب درسی)

بیت گزینۀ «۲» از اشعار سبک خراسانی است و در آن واقع‌گرایی و توجه به دنیای بیرون دیده می‌شود و ابیات سایر گزینۀها از اشعار سبک عراقی است.

۱۱۸-

(سؤال کتاب جامع (با تغییر)، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه‌ی ۱۳ کتاب درسی)

در قرن هفتم قالب‌های جدیدی در شعر و نثر پدید آمد.

۱۱۹-

(سؤال کتاب جامع (با تغییر)، تشبیه، صفحه‌ی ۲۹ کتاب درسی)

در گزینۀ «۴»: ۴ تشبیه به کار رفته است: آتش مهر، رشته صبر، مراض (قیچی) غم، چون شمع سوزان هستم.

تشریح گزینۀهای دیگر:

گزینۀ «۱»: ۲ تشبیه: جام وصل - باغ عیش

گزینۀ «۲»: ۲ تشبیه: تیر بلا، (مانند) سپر بودن

گزینۀ «۳»: ۱ تشبیه: طناب هوس

۱۲۰-

(سؤال کتاب جامع، سبک عراقی، صفحه‌ی ۳۷ کتاب درسی)

تشریح گزینۀهای دیگر:

گزینۀهای «۱»، «۲» و «۴» به ترتیب دربردارنده موضوعات بی‌اعتباری دنیا، هر چه از دوست رسد، نیکوست و اعتقاد به قضا و قدر هستند که همگی از نتایج رواج تصوف بودند.

۱۲۱-

(بهر روز یغی، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران، صفحه‌های ۲، ۳، ۵ تا ۷)

منابع غیرنوشتاری به سه دسته تقسیم می‌شود: ۱- محوطه‌ها و بناهای تاریخی ۲- ابزارها و وسایل ساخته دست انسان ۳- آثار شفاهی
کتاب «جامع التواریخ» اثر خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی جزء کتاب‌های تاریخی عمومی است. «فارسانمه» به قلم ابن بلخی است و تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی مربوط به تاریخ «غزنویان» می‌باشد.

۱۲۲-

(صیبه مصبی، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران، صفحه‌های ۸ و ۱۰ تا ۱۲)

از نمونه‌های تاریخ منظوم می‌توان به کتاب «ظفرنامه» حمدالله مستوفی و شاه اسماعیل نامه قاسمی حسینی کتابادی درباره فتوحات مؤسس سلسله صفوی، شاه اسماعیل اول اشاره کرد.
«المسالک و الممالک»، تألیف نویسندگان مختلف از جمله ابن خردادبه است.
«الطبقات الکبری»، اثر ابن سعد کاتب واقدی است.

۱۲۳-

(الهام میرزائی، روش پژوهش در تاریخ، صفحه‌های ۱۴، ۱۷ و ۱۸)

تشریح عبارتهای نادرست:

(الف) در گذشته، مورخان مثل مسعودی برای بررسی درستی و یا نادرستی برخی از اخبار و گزارش‌های تاریخی به مسافرت می‌رفتند و از نزدیک مکان رویدادها را مورد مطالعه قرار می‌دادند.
(ب) در تاریخ‌نگاری روایی، تاریخ‌نگاران هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها نمی‌کردند و آن‌ها را عیناً ذکر می‌کردند.
(ت) کتاب مروج الذهب و معادن الجواهر، نوشته علی بن حسین مسعودی است.

۱۲۴-

(منصوره هابی زاره، امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه‌ی ۳۷ تا ۴۰)

(الف) مورخان سال نهم هجری را سال وفود یا سال اسلام آوردن قبیله‌ها نامیده‌اند.
(ب) تغییر قبلة مسلمانان از بیت‌المقدس به سوی مکه، یکی دیگر از اقداماتی بود که پیامبر (ص) به فرمان الهی در پی بهانه‌جویی یهودیان انجام داد.
(پ) در سال نخست هجرت، پیامبر (ص) به دنبال نزول آیات جهاد، تصمیم به تشکیل نیروی نظامی گرفت.
(ت) پیامبر پس از جنگ بدر، شرط آزادی هر یک از اسیران باسواد را آموزش خواندن و نوشتن به ده تن از مسلمانان تعیین کرد.

۱۲۵-

(الهام میرزائی، اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۵، ۲۶ و ۲۹)

(الف) نزول نخستین آیات سوره علق، بر پیامبر (ص)، به منزله آغاز پیامبری و رسالت الهی حضرت محمد (ص) بود.
(ب) ابوبکر بن ابی قحافه نخستین فرد بیرون از خانواده پیامبر (ص) بود که اسلام آورد.
(پ) وفات حضرت خدیجه (س) و حضرت ابوطالب در سال دهم بعثت بود.

جغرافیا (۱۶)

۱۲۶-

(مهری کلردان، اسلام در مکه، صفحه‌ی ۲۱ تا ۲۳)

(الف) وابستگی شدید عرب‌ها به قبیله‌ی خود، موجب به‌وجود آمدن تعصب یا عصبیت قبیله‌ای شده بود.

(ب) مکه چون بر سر راه یمن به شام قرار داشت، مرکز اصلی بازرگانی به‌شمار می‌رفت.

(ج) معدودی از عرب‌ها بودند که به پیروی از حضرت ابراهیم، از پرستش بت‌ها امتناع می‌کردند و از گوشت قربانی آن‌ها نمی‌خوردند.

(د) وضعیت اجتماعی و فرهنگی مردمانی که حضرت محمد (ص) در میان آنان مبعوث شد، دارای ویژگی شاخصی بود که قرآن از آن با صفت «جاهلی» یاد کرده است.

۱۲۷-

(بهروز یبسی، امت و حکومت نویی در مدینه، صفحه‌ی ۳۴ و ۳۵)

برخی از مهاجران بی‌بضاعت در جوار مسجد اقامت گزیدند و به اهل صفا مشهور شدند. پیامبر (ص) در نخستین ماه‌های پس از هجرت با هدف ایجاد همدلی و وحدت دینی میان مسلمانان، به آنان توصیه کرد که بدون در نظر گرفتن وابستگی‌های قبیله‌ای، با یکدیگر پیوند برادری برقرار نمایند. پیمان‌نامه‌ی عمومی مدینه به تأیید مسلمانان و بسیاری دیگر از گروه‌های غیر مسلمان مستقر در مدینه رسید.

۱۲۸-

(هژبر رفیعی، امت و حکومت نویی در مدینه، صفحه‌ی ۳۷ تا ۴۱)

(الف) در نتیجه‌ی تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های تجاری قریش توسط مسلمانان، سرانجام در سال دوم هجرت، جنگ بزرگی میان سپاه اسلام و مشرکان در جایی موسوم به بدر شکل گرفت.

(ب) منافقان می‌کوشیدند که انصار را علیه مهاجرین تحریک کنند.

(ج) رسول خدا در واپسین روزهای زندگی خود دستور داد سپاه اسلام به منظور مقابله با تهدیدات رومیان به سرحدات شام حرکت کنند.

(د) جزیه، مالیات سرانه‌ای بود که به مردان بالغ اهل کتاب (یهودیان، مسیحیان و زرتشتیان) که به لحاظ مالی توانایی پرداخت آن را داشتند، تعلق می‌گرفت.

۱۲۹-

(مهری کلردان، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۴۴، ۴۶ و ۴۷)

(الف) بحران ارتداد و جنگ‌های رده در زمان ابوبکر ابن ابی‌قحافه روی داد.

(ب) بر اساس وصیت‌نامه مکتوب خلیفه اول، عمر بن خطاب انتخاب شد.

(ج) ماجرای مباحله رسول خدا با مسیحیان نجران روی داد.

(د) در زمان عثمان بن عفان، اختلافات اوج گرفت و تعصبات طایفه‌ای و قبیله‌ای در درون جامعه اسلامی تشدید شد.

۱۳۰-

(مبیه مهبی، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۴۸، ۴۹ و ۵۱)

(الف) لشکرکشی اعراب مسلمان به سرزمین‌های مجاور شبه جزیره عربستان فتح سرزمین‌های ایران، شام و مصر را در پی داشت.

(ب) اختلافات مذهبی و تفاوت‌های قومی، فرهنگی و زبانی که میان توده‌های مردم شام با طبقه حکومتگر رومی وجود داشت، سبب شده بود که پایه‌های حاکمیت امپراتوری روم شرقی در این منطقه سست شود.

(پ) با فتح مصر، سلطه و نفوذ سیاسی - نظامی امپراتوری روم شرقی در آن سرزمین از بین رفت، شام از خطر هجوم رومیان تا حدودی در امان ماند و زمینه برای پیشروی مسلمانان در دیگر مناطق آفریقا مهیا شد.

۱۳۱-

(بهروز یبسی، معنا و مفهوم ناحیه، صفحه‌ی ۴ و ۵)

یکی از کارهای جغرافی‌دانان، مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌هاست و ناحیه‌بندی بر اساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد و میانگین سالانه بارش خراسان شمالی و آذربایجان و زاگرس (۳۱۳ میلی‌متر) یکسان است.

۱۳۲-

(مبیه مهبی، معنا و مفهوم ناحیه، صفحه‌های ۶، ۷ و ۹)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(الف) نوع خاک، ناحیه‌هایی متمایز از یکدیگر به‌وجود می‌آورد و بر نوع پوشش گیاهی و کشت و ... اثر می‌گذارد.

(ب) اقوام پشتون و هزاره به ترتیب نواحی جنوبی و مرکزی افغانستان را دربر می‌گیرند.

۱۳۳-

(مهری کلردان، انسان و ناحیه، صفحه‌ی ۱۱ تا ۱۳)

(الف) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(ب) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

(ج) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

۱۳۴-

(مهدی ابراهیم علی‌نژاد، انسان و ناحیه، صفحه‌ی ۱۳ و ۱۴)

دولت امارات متحده عربی با ساختن جزیره‌های مصنوعی در آب‌های خلیج فارس، نواحی جدیدی در منطقه ایجاد کرده است. صاحب نظران معتقدند که ساختن این جزایر پیامدهای بسیار نامطلوبی برای محیط‌زیست خلیج فارس دارد.

۱۳۵-

(بهروز یبسی، انسان و ناحیه، صفحه‌ی ۱۶ تا ۱۸)

تعیین نواحی انسانی دشوارتر از نواحی طبیعی است و قوم پشتون در دو کشور پاکستان و افغانستان گسترده شده است و نواحی سیاسی با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور، متمایز می‌شوند.

۱۳۶-

(بهروز یبسی، نواحی آب و هوایی، صفحه‌ی ۲۱ تا ۲۳)

هوا وضعیت گذرا و موقتی هواکره (اتمسفر) در یک محل در مدت زمانی کوتاه است. بیش‌ترین تغییرات آب‌وهوایی در لایه زیرین آن، یعنی وردسپهر (تروپوسفر) به‌وجود می‌آید. از دریافت نامساوی انرژی خورشید بر سطح زمین مناطق گرم، معتدل و سرد پدید می‌آید.

جامعه‌شناسی (۲)

۱۳۷-

(هژبر، رفیعی، نواحی آب و هوایی، صفحه‌ی ۲۴ تا ۲۶)

الف) هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کمتری دارد و در نتیجه بر روی منطقه‌ی گرم یک مرکز کم فشار (سیکلون) ایجاد می‌شود.

ب) وقتی در یک ناحیه دو توده‌ی هوای متفاوت در مجاورت یکدیگر قرار بگیرند و به هم برخورد کنند، یک منطقه‌ی گذار یا تغییر از نظر دما یا فشار در مرزهای آنها پدید می‌آید.

پ) جهت وزش بادهای بر اثر حرکت وضعی زمین و نیروی کوریولیس در نیمکره‌ها به سمت غرب و شرق منحرف می‌شود.

۱۳۸-

(هژبر، رفیعی، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌ی ۴۴ و ۴۵)

تشریح عبارت‌های نادرست:

گزینه‌ی «۱»: در کوهستان‌ها با توجه به شرایط آب و هوایی و جنس سنگ‌ها، پیوسته هوازدگی فیزیکی (مکانیکی) و شیمیایی رخ می‌دهد.

گزینه‌ی «۲»: دره‌های V شکل معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی، شکل می‌گیرند و علت اینکه آنها را با حرف V نام‌گذاری کرده‌اند این است که دامنه‌های پرشیب و تنگ دارند.

گزینه‌ی «۳»: به سنگ‌ها و رسوباتی که یخچال‌ها با خود حمل می‌کنند، «سورن یا یخرفت» می‌گویند.

۱۳۹-

(ممدابراهیم علی‌نژاد، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌ی ۳۸ و ۳۹)

فلات‌ها، سرزمین‌های مرتفع و نسبتاً همواری هستند که در کوهستان‌ها محصور بوده و کناره‌های آنها با شیب تند به نواحی پست متصل می‌شود.

فلات‌ها و کوه‌ها هر دو مرتفع‌اند اما کوه دارای قله است و هرچه به سمت نوک آن می‌رویم، باریک‌تر می‌شود.

دشت‌ها سرزمین‌هایی پست و نسبتاً هموارند که در میان کوه‌ها یا در کنار سواحل و یا میان فلات‌ها و کف دره‌ها قرار گرفته‌اند.

دشت‌ها از مهم‌ترین اشکال زمین هستند که با وسعت‌های مختلف، در همه‌ی قاره‌ها وجود دارند. آنها بیش از یک سوم سطح زمین را پوشانده‌اند و نواحی عمده‌ی سکونت، زندگی و فعالیت انسان‌ها را تشکیل می‌دهند.

۱۴۰-

(میبیه مهبی، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌ی ۴۱ تا ۴۳)

الف) سرعت هوازدگی در سنگ‌ها متفاوت است و به عواملی چون جنس سنگ‌ها، نوع آب و هوا و زمان بستگی دارد.

ب) در فرسایش، به کنده شدن مواد از جای خود «حفر» می‌گویند.

پ) فعالیت‌های مربوط به تکتونیک ورقه‌ای از طریق ایجاد چین خوردگی‌ها، گسل‌ها یا بالا آمدن مواد مذاب و شکل‌گیری آتشفشان، کوه‌ها را به وجود می‌آورند.

۱۴۱-

(الهام میرزائی، باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه‌ی ۴۲)

روشنگری در معنای خاص، به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است. این روش در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه‌ی آنها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

۱۴۲-

(سوفیا فرفی، نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱، صفحه‌ی ۲۴)

الف) سلطه‌ی جهان غرب بر کشورهای دیگر به سلطه‌ی نظامی محدود نشد، بلکه به مرور اشکال جدیدی از آن پدیدار شد.

ب) در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره‌ی استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره برای رسیدن اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.

ج) کودتای نوژه از جمله کودتاهای مربوط به استعمار نو بوده است.

۱۴۳-

(ممدابراهیم علی‌نژاد، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۱۲)

فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد فرهنگ جهانی است. فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آنها مربوط به قوم و منطقه خاصی است، از محدوده‌ی قومی و منطقه‌ای خود فراتر نمی‌روند و جهانی نمی‌شوند؛ مگر اینکه نسبت به سایر اقوام و مناطق نگاه سلطه‌جویانه داشته باشند. در طول تاریخ، فرهنگ‌هایی وجود داشته‌اند که از مرزهای جغرافیایی خود عبور کرده و به سوی جهانی شدن گام برداشته‌اند.

۱۴۴-

(ممدابراهیم علی‌نژاد، فرهنگ جهانی، صفحه‌ی ۱۴)

ابیات صورت سؤال اشاره به عقاید و ارزش‌های بنیادین و جهان‌شمول و مشترک انسانی دارند. عقاید و ارزش‌های فرهنگ جهانی باید عقاید و ارزش‌های مشترک انسانی باشد که از آنها به عقاید و ارزش‌های عام و جهان‌شمول یاد می‌شود.

۱۴۵-

(حامد مغربی‌سینگی، نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲، صفحه‌ی ۲۷ و ۲۸)

الف) عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.

ب) در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از سراسر شبه جزیره عربستان به مدینه آمدند.

ج) رسول خدا (ص) طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه جزیره عربستان را از بین برد.

فلسفه

۱۴۶-

(سوفیا قرنی، نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱، صفحه‌ی ۲۵)

الف) جهان غرب در استعمار فرانسه، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد.

ب) مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه‌ی جهان غرب جست و جو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند.

ج) در سال ۱۸۳۶، انگلیسی‌ها، زبان انگلیسی را به جای فارسی، زبان رسمی هند کردند.

د) در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجربان آشکارند.

۱۴۷-

(بهرروز یبوی، جهان فرهنگی، صفحه‌ی ۳ و ۵)

هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، به جهان انسانی تعلق دارد. وقتی فردی درباره‌ی مسئله‌ای خاصی می‌اندیشد، در محدوده‌ی فردی و ذهنی خود قرار دارد، ولی هنگامی که اندیشه خود را به صورت گفتار یا نوشتار بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود و فرهنگ، شیوه‌ی زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

۱۴۸-

(حامد مغربی‌سینکی، نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲، صفحه‌ی ۳۱)

تشریح عبارات نادرست:

الف) استبداد استعماری برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

ب) قدرت سیاسی جوامع اسلامی تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله‌ای بود.

۱۴۹-

(الهام میرزائی، باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه‌های ۳۸، ۳۹، ۴۲ و ۴۳)

تشریح عبارات نادرست:

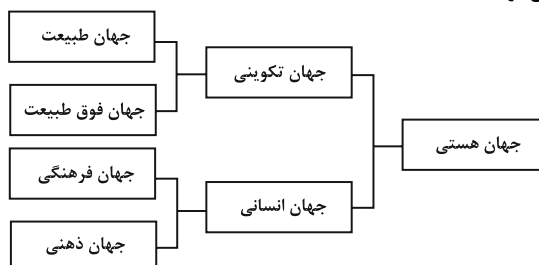
الف) از روشنگری به عنوان مهم‌ترین ویژگی معرفت‌شناختی فرهنگ معاصر غرب یاد شده است.

ت) سکولاریسم پنهان شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کند، بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند.

۱۵۰-

(بهرروز یبوی، جهان فرهنگی، صفحه‌ی ۷)

جهان هستی به دو بخش جهان تکوینی و جهان انسانی تقسیم می‌شود و جهان تکوینی خود به دو بخش جهان طبیعت و جهان فوق طبیعت تقسیم می‌گردد و جهان انسانی نیز به دو بخش جهان ذهنی (فردی) و جهان فرهنگی (اجتماعی) تقسیم می‌شود.

۱۵۱-

(عاطفه‌ربابه صالحی، فلسفه و زندگی، صفحه‌ی ۲۷)

انسان ذاتاً متفکر است و درباره‌ی خود، آغاز و انجام جهان، هدف زندگی و غایت هستی می‌پرسد. همین پرسش‌گری ورود به دنیای فلسفه و فلسفه‌ورزی است.

۱۵۲-

(عاطفه‌ربابه صالحی، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌ی ۱۹)

«پارمنیدس» فلسفه خود را به صورت شعر عرضه کرده و با بیانی شاعرانه به توصیف عقاید فلسفی خود پرداخته است. از نظر وی، هستی و وجود حقیقتی ثابت دارد، نه در حال حرکت و شدن.

۱۵۳-

(فرهناز قان‌مهمری، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌ی ۱۲ و ۱۳)

فیلسوف در مواجهه با سؤال‌های فلسفی می‌کوشد با کمک عقل و استدلال و منطق، پاسخ درست را بیابد و با همان استدلال و منطق آن پاسخ را با دیگران در میان بگذارد. او با دیدن اختلاف نظر ناامید نمی‌شود؛ چون او می‌داند، همان‌طور که امکان اشتباه در انسان هست، امکان رسیدن به حقیقت نیز در او وجود دارد.

فیلسوف می‌کوشد عوامل اشتباه و موانع را از راه تفکر بردارد و به حقیقت، آن‌گونه که هست برسد، نه آن‌گونه که دلش می‌خواهد و احساساتش او را به آن سو تحریک می‌کند.

۱۵۴-

(فرهناز قان‌مهمری، فلسفه و زندگی، صفحه‌ی ۲۸)

فیلسوف واقعی کسی است که درباره‌ی استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به درستی‌شان پی‌ببرد، آنها را می‌پذیرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: فیلسوف درباره مسائل فلسفی به نحو جدی فکر می‌کند.

گزینه‌ی «۲»: فیلسوف با روش «درست» وارد مسائل فلسفی می‌شود و پاسخ می‌دهد.

گزینه‌ی «۳»: باورهای منظم «پیوسته» دارد و می‌تواند برای آن‌ها استدلال ارائه کند.

۱۵۵-

(فرهناز قان‌مهمری، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌ی ۱۷)

همان‌طور که در تاریخ فلسفه‌ها آمده است، «گزارش معتبر و قابل اعتمادی از جریان فلسفه در سرزمین آتن و تمدن یونان، در قرن‌های چهارم و پنجم پیش از میلاد، در دست است»؛ به همین دلیل برخی از محققان اروپایی، کتاب‌های تاریخ فلسفه خود را با یونان آغاز کرده‌اند.

-۱۵۶

(فاطمه شه‌میری، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌ی ۱۸)

تالس فیلسوفی یونانی است که هیچ‌گونه نوشته‌ای از او باقی نمانده است؛ تنها از روی نوشته‌های فیلسوفان بعدی می‌توان از افکار او آگاه شد.

-۱۵۷

(هژبر ریمی، فلسفه و زندگی، صفحه‌ی ۲۹)

پس از آزادی از زنجیر عادت‌های نابخردانه و قیود اندیشه، می‌توان آزادانه اندیشید و به تدریج زندگی را بر زیربنایی محکم و استوار بنا کرد.

-۱۵۸

(فاطمه شه‌میری، چستی فلسفه، صفحه‌ی ۵)

اگر خوب تأمل کنیم، متوجه می‌شویم که «پاسخ ما به پرسش‌های بنیادی» نحوه زندگی، رفتار و گفتار ما را شکل می‌دهد و برای به‌دست آوردن این پاسخ‌ها باید از «تفکر فلسفی» استفاده کرد.

-۱۵۹

(دنیز پایداری، ترکیبی، صفحه‌ی ۴ و ۲۹)

سؤال «جهان طبیعت از چه چیزی تشکیل شده است؟» پرسش فلسفی نیست به همین دلیل به حیرت فلسفی منجر نمی‌شود.

-۱۶۰

(فاطمه شه‌میری، فلسفه و زندگی، صفحه‌ی ۲۷ و ۲۸)

فیلسوف واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه توهّم، تخیل، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند. این موضوع نشانه استقلال در اندیشه و از آثار زندگی بر پایه فهم فلسفی می‌باشد.

روان‌شناسی

-۱۶۱

(فاخر مغربی‌سینکی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۲۷ تا ۲۹)

الف) از نتایج پرسش‌نامه‌ها باید با احتیاط استفاده کرد.
ب) استفاده از مصاحبه‌های بدون ساختار یا بدون نظام، بسیار وقت‌گیر بوده و نیازمند آموزش‌های ویژه است.
ج) مشاهده باید همراه با ثبت دقیق و به دور از پیش‌داوری شخصی باشد.

-۱۶۲

(سوفیا فرئی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۴۰ و ۴۱)

الف) از لحاظ رشد جسمانی، کودک در ۱۵ ماهگی بدون کمک می‌تواند راه برود.
ب) از آنجا که وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد یا آمادگی زیستی افراد برای تغییرات دارد. در بسیاری از موارد با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد.
عوامل وراثتی، ایجاد‌کننده صفاتی هستند که قبل از تولد در فرد نهفته است.

-۱۶۳

(هژبر ریمی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۶۲ و ۶۳)

تشریح عبارات نادرست:

- برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.
- رویاپردازی در نوجوانی غیرطبیعی نیست ولی استفاده مکرر از آن باعث افت در عملکرد تحصیلی و سایر عملکردها می‌شود.

-۱۶۴

(سوفیا فرئی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۴۰)

دوقلوهای همسان نه تنها باید هم جنس باشند بلکه باید هر دو از یک تخمک به وجود بیایند.

-۱۶۵

(سوفیا فرئی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۳۸ و ۳۹)

یاد گرفتن دوچرخه‌سواری براساس تمرین و آموزش بر اثر عوامل محیطی است و این بیت با توجه به کلمه بنیاد اشاره به تأثیر عوامل وراثتی دارد.

-۱۶۶

(سوفیا فرئی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۳۷)

در روان‌شناسی رشد می‌توان جنبه‌های مختلف انسان را از یکدیگر تفکیک کرد؛ جنبه‌های جسمانی (بلند شدن قد)، شناختی (حل مسائل)، هیجانی (ابراز خشم)، اجتماعی (روابط با همسالان) و اخلاقی (رعایت حقوق دیگران) هر یک قابل تفکیک از دیگری است.

-۱۶۷

(هژبر ریمی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۶۱)

روابط اجتماعی نوجوان، در مقایسه با دوران کودکی و بروز احساس خودمختاری و استقلال نسبت به والدین، با مسائل اخلاقی و ارزشی نیز بیشتر درگیر می‌شود و زمینه‌های رشد ارزش‌های اخلاقی در وی افزایش می‌یابد.

-۱۶۸

(هژبر ریمی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۵۹)

افراد برای یافتن پاسخ سؤال «من کیستم؟» به جست‌وجوی خویشتن و کسب هویت می‌پردازند. به عبارت دیگر هویت همان تمایزی است که فرد بین خود و دیگران می‌گذارد.

-۱۶۹

(الهام میرزائی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۵۳ و ۵۴)

منظور از بلوغ جنسی مرحله‌ای است که در آن رشد جنسی رخ می‌دهد. منظور از رشد جنسی وقوع تغییرات مربوط به جنس است.
رویش موی صورت در پسران جزء ویژگی‌های ثانویه جنسی است.
از دوازده سالگی تا بیست سالگی را با نام دوره نوجوانی می‌شناسیم.

-۱۷۰

(الهام میرزائی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۵۶)

این مطلب که باید به نوجوانان کمک کرد تا دریابند جوامع و افراد، آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند، به پیامد «آرمان‌گرایی و عیب‌جویی» به تغییرات شناختی در نوجوانان اشاره دارد.

۱۷۱-

(الهام میرزائی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵، ۵۷ و ۵۸)

الف) گرویدن نوجوان به گروه همسالان مربوط به رشد اجتماعی است.
 ب) تحریک‌پذیری نوجوان و تغییر سریع حالات هیجانی او، مربوط به رشد هیجانی است.
 پ) فرضیه‌سازی نوجوانان مربوط به رشد شناختی آنان است.

۱۷۲-

(هژبر رفیعی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۳۷ تا ۳۹)

روان‌شناسان رشد معتقدند ویژگی‌های افراد و تغییراتی که در طول دوره زندگی از دوره جنینی تا دوره سالمندی، در افراد رخ می‌دهد می‌تواند معلول دو دسته عوامل وراثتی و محیطی باشد.

۱۷۳-

(الهام میرزائی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۵۳ تا ۵۵)

تشریح عبارتهای غلط:

ب) نوجوانی دوره‌ای است که با شدیدترین و گسترده‌ترین تغییرات زیستی همراه است.
 پ) در دوره نوجوانی، اندازه و ظرفیت شش سه برابر و اندازه قلب دو برابر قبل می‌شود.

۱۷۴-

(حامد مغربی‌سینگی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۲۱)

به فرایند تفسیر محرک‌های انتخابی، «ادراک» گفته می‌شود. آخرین مرحله از شناخت پایه را «حافظه» تشکیل می‌دهد که مرحله بعد از ادراک است. «تفکر» که جزء شناخت عالی محسوب می‌شود، شامل استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

۱۷۵-

(حامد مغربی‌سینگی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۲۲)

برخی از پردازشگران، صرفاً بر ویژگی‌های حسی، همانند اندازه و شکل ظاهری محرک، تکیه دارند. نوع پردازش در چنین حالتی، «پردازش ادراکی» است. هر چه پردازش ما مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل گرفته، پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود. عالی‌ترین مرتبه شناخت حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

۱۷۶-

(حامد مغربی‌سینگی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۲۰ تا ۲۲)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) هرچه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی پیش می‌رویم، عمل «پردازش» پیچیده‌تر می‌شود.
 ب) به کمک توجه یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم.

۱۷۷-

(مهدی ابراهیم علی‌نژاد، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۱۲ و ۱۳)

پژوهش‌های دانشمندان با طرح مسئله شروع می‌شود. آنها با توجه به دانش و تجربه خودشان و پیشینیان سعی می‌کنند پاسخ‌های خردمندانه و سنجیده‌ای به مسئله‌های علمی بدهند. به این قبیل پاسخ‌ها فرضیه گفته می‌شود. فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است. «گذشت زمان باعث تضعیف حافظه می‌شود»، «فرایندهای ذهنی ناخودآگاه موجب برانگیخته شدن رفتار فرد می‌شود» و «بازی‌های رایانه‌ای موجب آرامش فرد می‌شوند» از جمله مثال‌های فرضیه هستند.

۱۷۸-

(مهدی ابراهیم علی‌نژاد، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۱۶)

شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک و روش‌های شهودی: این روش مبتنی بر درک درونی است. روش‌هایی که عرفا برای کسب شناخت دارند در این مقوله قرار دارد. مهم‌ترین ویژگی این شیوه، شخصی و غیر قابل تعمیم بودن آن روش است. روش خردگرایانه: در این شیوه با کمک فلسفه و روش‌های مبتنی بر منطق، به حقیقت چیزی پی می‌برند. فیلسوفان از این روش استفاده می‌کنند. روش علمی: در این روش از روش‌های تجربی استفاده می‌شود. روش‌های علمی، عینی و قابل تکرار هستند.

۱۷۹-

(مهدی ابراهیم علی‌نژاد، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۱۸)

«تعریف عملیاتی» این است که در روش علمی، متغیر موردنظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود؛ به گونه‌ای که همه افراد با مطالعه تعریف متغیر موردنظر، به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند. متغیر یعنی هر چیزی که تغییر می‌کند. نمره یک درس، مقادیر مختلفی از یک تا بیست را شامل می‌شود، پس یک متغیر است. تعریف عملیاتی باعث سهولت اندازه‌گیری می‌شود. اندازه‌گیری یعنی نسبت دادن عدد به ویژگی‌های اشیا و افراد. هرچه متغیر دقیق‌تر تعریف شود، اندازه‌گیری هم دقیق‌تر است.

۱۸۰-

(مهدی ابراهیم علی‌نژاد، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۱۱)

برای آگاهی از درستی یا نادرستی پاسخ افراد غیر متخصص باید آنها را با واقعیت‌های تأیید شده علم روان‌شناسی مطابقت دهیم. در صورت ناهمخوانی، پاسخ پذیرفته نیست. روش دیگر اینکه اگر با پاسخی مواجه شدیم که دانشی از آن وجود نداشت باید آن پاسخ با روش‌های علمی قابل بررسی باشد تا صحت آن تأیید شود. هر فردی می‌تواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، اما پاسخ‌های دقیق و معتبر با ارزش است. روان‌شناسی، با پرسش‌های بسیاری مواجه است که پاسخگویی به آنها دانش و پژوهش روز افزونی را می‌طلبد. افراد غیرمتخصص به این پرسش‌ها، پاسخ‌های عامیانه می‌دهند و به تدریج دیدگاه شخصی خود را باور کرده، تبعیت دیگران را می‌طلبند.